

De Sumatra Post

Versijnt dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.
Abonnementsprijs per kwartaal (Medan) f 5.—, (Ned. Indië f 6.25, (Buitenland) f 10.—.
Men abonneert zich voor volle kwartalen. Abonnementgelden zijn bij vooruitbetaling te voldoen.

Uitgegeven en gedrukt door:
N. V. BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ v/h VAREKAMP & Co., MEDAN.
Hoofredacteur: A. P. A. A. BESNARD.
Tel. Nos: Redactie 259 (locaal) en 691 (interlocaal), Huis Hoofredacteur 293, Huis Redactie 1341 en 1327, Administratie 211, Huis 470.
Kantoor te Amsterdam (C): Singel 289, Telefoon No. 32303.

ADVERTENTIE-TARIEF.
Prijs per regel f 0.35, met een minimum van 10 regels. Plaatsing binnenzijde eerste blad f 0.70 per regel.
Advertentiën moeten vooruit betaald worden.

AANTEKENINGEN

Teekenende belangstelling

Men heeft de tabak genoemd de kurk, waarop Deli drijft. Deze slagterm heeft zijn werk gedaan, zoodat het beter is er niet meer over te spreken. Het publiek van onzen tijd is wantrouwig geworden, en het pleegt reclame niet al te ernstig meer te nemen.

En lieden, die hun hoofd niet snel op hol laten maken weten, dat in sprekende woorden dikwijls een bewijs ligt van onmacht.

Een goede zaak heeft ze niet van noode, en wij zouden bijna geneigd zijn om verontschuldigen te maken, voor al het misbruik, dat van dergelijke termen wordt gemaakt.

Maar hoe groot de beteekenis van de tabak voor de welvaart van onze stad en ons gewest is, wordt nu feitelijk gedemonstreerd door de overgrote belangstelling, die het publiek toont voor de vraag, wat deze goede oogst zal opbrengen.

Men voelt de malaise ten hevigst; zij kwam hier later dan in Europa, men was hier nog optimist, toen men daarginds al bijna begon te vertwijfelen, dat was in den tijd, dat men nog mocht hopen met eerlijken harden arbeid het hoofd boven water te houden.

Die illusie is voorbij, meer dan duizenden werkers moesten terug naar Europa, meer dan duizend verbruikers moesten van de lijsten der clientèle worden afgevoerd.

En nog is het eind niet te zien, nog komen er voortdurend berichten, dat er, nu hier, dan daar weder eenige tientallen employés en assistenten werden ontslagen, terwijl men het eind van dezen uittocht niet in het uitzicht heeft.

Zoo moeten de verschillende import- en middenstandszaken een verminderde clientèle deelen, die voor zoover het ondernemingen zijn, niet meer koopt, omdat de kapitaalvorming heeft opgehouden en, die voor wat de individuen betreft, bezig is om zich aan het verminderde salarispel aan te passen. Zij zijn uiteraard daarin nog niet ten volle geslaagd, en hebben dus dikwijls door onjuiste taxatie van hun verlaagde koopkracht schulden gemaakt, die door strengere versobering moeten worden ingehaald.

Zoo heeft de omzet van 1931 dus voor een deel nog geprofiteerd van een koopkracht, die eigenlijk bij 1932 behoorde. Deze wordt nu gemist, en daarbij komen dan nog verschillende nieuwe salarisverminderingen in 1932, zoodat men dit jaar nog een belangrijke inkrimping moet verwachten.

En alsof al deze narigheid nog niet genoeg was, krijgen wij bovendien in den vorm van zware crisisbelasting de schulden af te doen, die een overweeldig vorig bewind heeft gemaakt.

De regeering eischt nu van de toch al zoo geringe koopkracht wel een zeer groot deel op.

En vooral hier, waar men door de conjuncture van malaisietegenvallers in het bijzonder is getroffen, en wel in de twee belangrijkste cultuurs, door twee opeenvolgende misoogsten in de tabak, en de zeer scherpe rubbercrisis, zal de doorslag van het gouvernement op den malaisiedruk dubbel zwaar worden gevoeld.

En de middenstandsondernemingen moeten maar zien het hoofd boven water te houden.

Echter nu is er nog één hoop, die op een redelijk betaalde tabaksoogst, hetgeen en daarvan is men algemeen overtuigd — ons weer een vleugje wind in de zeilen zal blazen. En zoo ziet men dan ook, dat de berichten over de taxaties door hoog en laag met gespannen belangstelling worden nagegaan, en dat de teleurstelling over de lage uitkomsten door alle zakenlieden dus ook buiten de tabak wordt gevoeld, vooral hier in Medan dat als direct centrum van het tabaksgebied vrij spoedig zal profiteren van elke verhooging van den koopkracht.

BUITENLAND

De Kaukasus geteisterd

GEWELDIGE OVERSTROOMINGEN

Tiflis 16 Maart (Aneta Transocean). In den Kaukasus hebben overstromingen plaats gehad, zooals in geen 50 jaar zijn voorgekomen. De overstromingen zijn ontstaan door den zwaren sneeuwval, welke door een plotselinge dooi gevolgd werd.

De Koeban-rivier is buiten haar oevers getreden en heeft een enorme streek onder water gezet. Meer dan 50 steden en dorpen lijden van den watersnood. Gevreesd wordt, dat vele menschenlevens verloren zijn gegaan.

De regeering neemt maatregelen om de getroffen bevolking hulp te verleenen. De bewoners werden door de overstromingen verrast en zijn soms van de buitenwereld afgesneden.

DE NIEUWE IERSCHE REGERING.

De Valera over de politieke gevangenen.

Dublin 16 Maart (Aneta Transocean). De Valera verklaarde tijdens het debat in den Dail Eireann over de vrijlating der politieke gevangenen, dat de nieuwe regeering wenscht, dat alle lagen der bevolking in staat worden gesteld afgevaardigden naar den Dail te sturen, zonder hun geweten met den last van den eed van trouw te bezwaren. Om deze redenen beschouwt de regeering het als haar plicht den eed van trouw af te schaffen.

DE ONTwapENINGSCONFERENTIE

Genève 16 Maart (Aneta Reuter). De algemeene commissie voor de ontwapening is tot 11 April verdaagd, op welken dag de geregelde zittingen aanvangen om het werk der technische commissies voor te bereiden.

DE ONTVOERDE BABY.

Hopewell, New Jersey, 16 Maart (Aneta Reuter). Van wege de angst, waarin mevrouw Lindbergh op de terugkomst van haar ontvoerde baby wacht, moest een zenuwspecialist aan haar sponde geroepen worden. Mevrouw Lindbergh verkeert reeds twee maanden in gezegende omstandigheden.

Leider der Transaziatische expeditie overleden.

Hongkong 16 Maart (Aneta Reuter). M. G.M. Haardt, de leider van de Transaziatische expeditie, die longonsteking kreeg met influenza, is overleden.

Met beseft wat de tabak voor het economisch leven van de stad beteekent, en men beseft ook, dat een goede oogst hier reeds onmiddellijk eenige opluchting zal geven.

Het publiek toonde dit door de wijze, waarop het op de berichten betreffende de tabak reageerde. En eigen belang doet scherp zien.

En terecht.

Maar niet alleen vele firma's, maar ook de duizendtallen werknemers, die zij in haar dienst hebben, zullen als het den tabakker weer goed gaat, meerdere bestaanszekerheid verkrijgen.

Want al zijn ze niet gelijk de koelies bij name aan te wijzen, er zijn vele duizenden Europeanen, Inlanders, en Vreemde Oosterlingen, die slechts aan de tabakscultuur hun loon danken en hun bestaan. Het is in dezen tijd wellicht dienstig hierop te wijzen.

Het Chineesch Japansche conflict

HOOP EN TWIJFEL

Genève 16 Maart (Aneta Reuter). De eerste vruchten van de maatregelen die den Volkenbond heeft genomen om te komen tot een oplossing van het conflict in het Verre Oosten worden aangekondigd tengevolge van het feit, dat Hymans verklaarde dat Sato hem mededeelde, dat de Chineesch Japansche vertegenwoordigers te Sjanghai een voorloopige overeenkomst troffen.

Sjanghai 16 Maart (Aneta Havas). Een licht optimisme, resultaat van de vergadering van Maandag, is weder verdwenen. De onderhandelingen zijn weer onderbroken.

Noch Tokio, noch Nanking antwoordde op den tekst welke hen is voorgelegd.

Verder twijfelt men er aan, of de tekst kan dienen als basis voor een conferentie te Sjanghai. De teks waarmede de Chineesche en Japansche afgevaardigden accoord gaan, is nogal onduidelijk, omdat er vele twijfelachtige kwesties onbeantwoord zijn gelaten, zooals de politieke zone, die door de Chineezzen den 3den Maart ontruimd is.

Tokio, 16 Maart (Aneta Reuter). Het bericht dat Russische vliegtuigen een Japans vliegtuig aanvielen, wordt officieel door het departement van oorlog ontkend, hetwelk verklaart, dat dit bericht absoluut ongegrond is.

DE KABINETSKWESTIE IN JAPAN

Tokio, 16 Maart (Aneta Transocean). In tegenstelling met de verwachtingen werd het aftreden van Nakahashi niet gevolgd door de reconstructie van een kabinet.

Premier Inoekai besloot zelf het ministerie van binnenlandsche zaken te nemen.

DE VERLIEZEN EN DE SCHADE.

Sjanghai 16 Maart (Eig. tel.). Het sociaal bureau te Sjanghai deelt mede, dat de verliezen te Sjanghai door de Japansche invasie geleden, tot 6 Maart waren als volgt:

160.000 burgerlijke woningen vernield,
60.80 personen gedood
2000 personen gewond
10.400 personen vermist

De schade aan officiële en particuliere eigendommen aangericht beloopt 1400 miljoen tael.

MOBILISATIE DER NATIONALE LEGERS.

Sjanghai 16 Maart (Eig. Tel.). We Pei Foe zond een telegram rond, waarin hij aandrang op mobilisatie van de nationale legers tegen de vijanden des lands.

Het politiek comité van Zuid-West China gaf 30 miljoen tael uit in obligaties der nationale verdediging, ter verbetering van de forten, de kustverdediging en voor aankoop van wapenen.

DE VREDESONDERHANDELINGEN.

Sjanghai 17 Maart (Eig. tel.). Sedert de aankomst van de volkenbondcommissie zijn de buitenlandsche gezanten druk in de weer met de vredesonderhandelingen. Japan wenschte staking der vijandelijkheden alvorens over terugtrekking der Japansche troepen te onderhandelen.

China drong tegelijkertijd op staking der vijandelijkheden aan. De Chineesche delegatie vroeg Nanking nadere instructies.

Japan eischte de instelling van een neutrale zone 20 K.M. buiten de internationale nederzetting, terwijl de orde door de politie gehandhaafd zal worden. China verwierp de Japansche eischen.

De voornaamste Japansche troepen van Lauho, Wongdi en Taitsang zijn naar de achterhoede teruggetrokken, om aan de inspectie van de Volkenbondcommissie te ontsaan, doch Japansche vliegtuigen verkennen dagelijks Kwansjan en Taitsang. Twee Japansche vliegtuigen inspecteerden vanochtend Woeseh en beschoten de stad met machinegeweren. Twee personen werden gewond.

Vrijwilligers, die aan de grenzen van Johol verborgen zijn opgesteld rukten van daar weer op naar Tsjingtsjau, om met de vrijwilligers van Tatoesjan samen te werken.

Tsjang Kwang Ni is te Sjanghai aangekomen.

De zelfmoord van Eastman

„MIJN WERK IS GEDAAN. WAAROM ZOU IK LANGER WACHTEN?“

Rochester, New York, 14 Maart (Str.B.). George Eastman, de uitvinder van de Kodak, die zooals gemeld is, dezer dagen op 78-jarigen leeftijd zelfmoord pleegde door zich voor het hoofd te schieten, had eerst alle personen, die zich in zijn kamer bevonden, weggezonden.

Reeds sinds eenigen tijd was hij ziek.

Alvorens zich een kogel door het hoofd te jagen, liet hij een briefje voor zijn vrienden achter, waarin hij o.a. zegt:

„Mijn werk is gedaan. Waarom zou ik nog langer wachten?“

De Memel-kwestie

EEN NOTA AAN LITHAUEN

Genève 16 Maart (Aneta Transocean). De mogendheden, die het Memel-statuut onderteekend hebben, hebben een in scherpe bewoordingen gestelde nota tot Lithauen gericht, waarin Lithauen bevolen wordt het bewind toe te vertrouwen aan een regeering, welke het vertrouwen van den landdag geniet.

Voorts wordt in de nota gewezen op de onduidelijke wijze, waarop Lithauen de bevolking een regeering tracht op te dringen, welke niet door de meerderheid in het parlement gesteund wordt, zoodat inbreuk wordt gemaakt op de Memel-conventie.

Bovendien dreigt de nota, ingeval de eischen niet worden ingewilligd, Lithauen voor het Permanent Hof van Internationale Justitie te Den Haag te zullen dagen.

Frankrijk, Engeland en Japan hebben den tekst der nota reeds goedgekeurd. De goedkeuring van Italië wordt elk uur verwacht.

MEN TRACHT HET PAD TE EFFENEN.

Sjanghai 16 Maart (Aneta Reuter). Lytton verklaart dat de commissie te Sjanghai zal verblijven totdat de vredesonderhandelingen vorderen en de vrede verzekerd schijnt te zijn.

Lytton is van plan zooveel prominente personen betreffende de tegenwoordige onenigheden te interviewen als mogelijk is.

Inmiddels worden een aantal particuliere conferenties gehouden om te trachten het pad te effenen, voor een goed voorbereide vredesconferentie.

Deze conferenties worden bijgewoond door Chineesche, Japansche, Engelsche, Amerikaansche Fransche en Italiaansche afgevaardigden.

Sjanghai 16 Maart (Aneta Havas). De Japanners berichten, dat een concentratie van Chineesche troepen plaats heeft ten zuiden van Nan Tsjang benevens dat een aanval plaats had op verkennende Japansche vliegtuigen in het district Quinsjan.

NEDERLAND

NEDERLAND EN BELGIE.

België tevreden.

Brussel 16 Maart (Aneta). Naar verluidt wegt men in regeeringskringen inlichtingen te verschaffen over het gerucht dat Nederland de Wielingen liet, doch de Belgische regeering is tevreden met de wending welke de besprekingen sedert eenigen tijd namen.

Het weer in Holland.

Den Haag 16 Maart (Aneta). De temperatuur bedroeg 41 gr. Het weer was zonnig en frisch.

KWATTA
MANOEUVRE
CHOCOLADE

366

EERSTE KAMER.

Begrotingen aangenomen.

Den Haag 16 Maart (Aneta). De Eerste Kamer nam zonder stemming het wetsontwerp aan tot wijziging van de wet van 24 December 1931, voor het tijdelijk heffen van maatregelen regerende den uitvoer van bepaalde goederen.

De begroting van Waterstaat werd zonder stemming aangenomen, evenals de P.T.T. begroting, de begroting voor het wegefonds en die voor het onderwijs.

GEMEENTE-ONTVANGER GEARRESTEERD.

Heemsbroek 16 Maart (Aneta). De gemeente-ontvanger, de heer van 't Westeinde, is verdacht van verduistering van f 10.000 gearresteerd.

OVERLEDEN.

Den Haag 16 Maart (Aneta). De arts en oud-chirurg van het Kinderziekenhuis, dr. L. van der Hoeven, is overleden.

Oegstgeest 16 Maart (Aneta). De oud-conservator van het Rijksherbarium te Leiden en oud-assistent van het herbarium te Buitenzorg, dr. H. Hallier, is overleden.

DE PLANNEN VAN BATA

Den Haag 16 Maart (Aneta). De schoenfabrikant Bata zal in den loop van de week een bezoek aan Nederland brengen om besprekingen te voeren met de autoriteiten in verband met de invoerbepalingen, waarbij de oprichting van een Bata-fabriek in de omgeving van Amsterdam overwogen wordt.

WIJZIGING MINISTERIES.

Den Haag 16 Maart (Aneta). De Tweede Kamer nam met 60 tegen 18 stemmen het wetsontwerp aan tot instelling van een departement van Economische Zaken en Arbeid en overbrenging van de afdelingen Volksgezondheid en werkloosheidsverzekeringen en arbeidsbemiddeling naar het departement van binnenlandsche zaken.

Prof. Eekhof eere-doctor

Den Haag 16 Maart (Aneta). De universiteit van Edinburg verleende het eere-doctoraat aan den hoogleeraar Eekhof.

INDISCHE CULTUUR ALMANAK 1932

SAMENGESTELD DOOR

K. VAN DER VEER

46 STE JAARGANG

PRIJS GEBONDEN F 3.60

BOEKHANDEL VAREKAMP & Co.
MEDAN — TELEFOON 211

INDIË

Een leerlingenstaking.

OP DE NORMAALSCHOOL TE POERWOKERTO.

Bandoeng 17 Maart (Aneta). Het A.I.D. meldt, dat op de Normalschool te Poerwokerto Zaterdag een leerlingenstaking is uitgebroken, naar aanleiding van het ontslag van een leerling.

De directeur deelde mede, dat het ontslagbesluit aan den betrokkene in tegenwoordigheid van alle leerlingen werd genomen en weigerde een verdere verklaring te geven.

Het ontslag is goedgekeurd door de Indische schoolcommissie.

De klasgenooten weigerden te eten en werden, nadat hun tekst en uitleg was gevraagd, eveneens ontslagen. Daarna ontbrak een groot aantal leerlingen op het avondappel.

Door bemoeienis van de politie werden alle stakers opgespoord.

De inspecteur uit Semarang, over de reden van het ontslag gehoord, verklaarde dat de leerlingen onder verdenking van politieke besmetting door de propaganda van Swadesji en vereering van Diponegoro stonden.

Batavia 17 Maart (Aneta). Aneta meldt, ter aanvulling van de schoolstaking te Poerwokerto, dat de toedracht op de volgende wijze heeft plaats gehad:

De inspecteur ontving bericht, dat de leerlingen van de Normalschool bezwaren hadden tegen de leiding der school.

Een ingesteld onderzoek wees uit, dat hun bezwaren van elken grond ontbloot waren, waarop den jongens de eisch gesteld werd onmiddellijk aan de lessen deel te nemen, op straffe van definitieve verwijdering, hetgeen de jongens deden.

De inspecteur zet het onderzoek voort.

DOODELIJK AUTOONGEVAL

Mgr. Verstraeten gedood.

Koepang 15 Maart (Aneta). Bisschop Verstraeten is tusschen Ende en Badjawa, tengevolge van een auto ongeval overleden.

De bestuurder pater Bouman werd gewond.

Batavia 16 Maart (Aneta) De provinciaal vicar H. Leven neemt het Apostolisch vicariaat waar.

DE PORTUGEESCHE BANNELINGEN

Terugzending overwogen

Koepang 17 Maart. (Aneta). De autoriteiten te Lissabon overwegen een schip naar Timor Dilly te zenden, om alle revolutionairen naar Europa terug te voeren. In totaal zijn slechts 9 bannelingen ontsnapt.

TERREUR VAN OUD-DELI-CONTRACTANTEN

Malang 17 Maart (Aneta). De bevolking te Prigen liep op signalen van de tongtoon en het geroep: „Orang Deli!“ te hoop toen een aanval werd gedaan door die onbekende passeerende Inlanders, die jilings de vlucht namen. Een hunner werd ernstig mishandeld.

EEN CIPIER AANGEVALLEN

Banda 17 Maart (Aneta). Het Soer. Hbl. meldt, dat op 16 dezer om 6 uur n.m. bij de insluiting van veroordeelden in de gevangenis te Banda Neira, de cipier Molle door een veroordeelde met een mes aan de buik werd verwond. De dokter van het hospitaal verleende de eerste hulp. De toestand van den patiënt is ernstig, vermoedelijk dreigt geen levensgevaar.

EEN RIJZEND KRATERMEER.

Bondowoso 17 Maart (Aneta). Het Soer. Hbl. meldt, dat de sterk rijzende waterspiegel van het Idjen Karatermeer tot spuifing noodzaakt. Het water is sterk zuurhoudend. Overvloeiing zou enorme schade aan de gewassen veroorzaken.

SUMATRA

Sumatra-tabaksinschrijving.

TAXATIES.

Voor de Vrijdag te Amsterdam te houden inschrijving van Sumatratabak zijn gisteren de volgende taxaties uitgebracht:

Pkn.	Z	tax.
441 Tandem	Z	151
146 Tandem	Z2	35
703 Timbang Langkat	V.O.1	158
384 Timbang Langkat	V.O.1	76
334 Tandem Hilir	V.O.1	107
509 Tandem Hilir	V.O.2	60
629 Lau Boentoe	M.O.	44
501 Martabaling		95
85 Martabaling		23
129 Soemadan		96
104 Soemadan	Z.	38
281 Dolok Masihoel		74

Met bijzondere spanning heeft men hier den uitslag van de tabakstaxaties tegemoet gezien en nu deze, wat de eerst inschrijving aangaat, bekend zijn geworden, is men door de lage cijfers in het algemeen teleurgesteld.

Men zou echter verkeerd doen, door de betekenissen van dit begin te overschatten en het is wellicht het beste indien men dit beschouwt als een poging om de markt te verkennen. De algemeene malaise en de daardoor sterk verminderde koopkracht hebben de basis voor elke beoordeeling van de waarde van het product geheel en al ondermijnd. Men wist niet meer waaraan men toe was. De financieele moeilijkheden in Amerika zouden afbreken invloed op de kooplust kunnen hebben, vooral door het gebrek van het noodige credit. Ook van Duitsland viel weinig te zeggen.

Ten hoogste dorst men hopen, dat het nog wel wat mede zou vallen. Daarentegen wist men, dat de stock aan goede tabak sterk verminderd was, en dat men dus met de lust om deze aan te vullen, rekening moet houden. Uit alle berichten die ons uit Holland gewerden, bleek ons, dat men daar in een vrijwel volkomen onzekerheid verkeerde omtrent de wijze, waarop men al deze gewijzigde factoren moest waardeeren. Zoo is het niet onmogelijk, ja het lijkt ons zelfs waarschijnlijk, dat de makelaars zich in dit geval aan den veiligen kant hebben gehouden door laag te taxeren. Maar ook de tabaksmatenschappen schijnen harerzijds rekening te hebben gehouden met de omstandigheden en zij hebben niet teveel op deze eerste kaart willen zetten.

Dus hebben zij ieder voor zich slechts enkele waarlijk goede partijen aan de markt gebracht en hun beste, meer dan gewoonlijk, in reserve gehouden, teneinde de ontwikkeling van de markt eerst aan te zien om daarna, naar bevinding van zaken te kunnen handelen. Het is dus aan te nemen, dat de positie van de markt zich ditmaal geleidelijk aan zal aftekenen, zoodat deze eerste taxaties nog moeilijk kunnen worden beschouwd als een aanduiding voor de opbrengst van dit voor Deli zoo belangrijke product.

Het spreekt vanzelf, dat onder deze omstandigheden de eerste opbrengsten, welke Zaterdag bekend worden, van groote betekenis moeten zijn.

Ter vergelijking laten wij hieronder de taxatiecijfers benevens de opbrengstrijzen van de Deli Bamij-partijen van den derden dag der eerste voorjaarsinschrijving van verleden jaar volgen:

330 Amplas	V.O.2	73	114
350 Amplas	Z.	120	266
322 Amplas	V.O.1	155	369
180 Gedong Djohore	Z.	53	91
244 Lau Boentoe	Z.	85	137
310 Lau Boentoe	V.O.1	172	
395 Lau Boentoe	V.O.2	76	250
157 T. Langkat	V.O.1	78	133
330 T. Langkat	V.O.2	38	46
465 P. Brahrang	m.o.	31	37
478 Doerian Moelau m.o.		31	36

In totaal verkocht 3561 pakken tegen dooreen 153 cents.

ONZE MEEDOOGENLOOZE FISCUS

Minder dan het hemd!

In artikel 45 van de nieuwe ordonnantie op de vermogenbelasting lezen wij:

„Het is mogelijk, dat den blooten eigenaar de middelen ontbreken om de belasting te voldoen.“

Er is door belastingbetalers wel eens geklaagd over de mentaliteit van de belastingadministratie en blijkbaar niet zonder reden, want indien slechts de „mogelijkheid“ wordt aangenomen, dat iemand, die nog in minder dan zijn hemd staat, toch nog belastingplichtig kan zijn, dan gelooven wij, dat het tijd wordt, dat een weinig minder drastisch wordt opgetreden. Wij pleiten daarom clementie, ook voor hen, die tenminste nog eethemd aan hebben, aldus spot de Javabode terecht.

De postvluchten.

Adeta seint ons: De Raaf op weg naar Indië is te Jodhpur aangekomen.

De Uil op weg naar Nederland is te Bagdad gearriveerd.

De 80 jarige moordenaar

OM EEN VELLETTJE PAPIER.

Men herinnert zich hoe in de maand Januari van dit jaar een 75 jarige en een 80 jarige Chinees verpleegd in het armen-hospitaal, Tjoe on Djen alhier, het met elkaar aan den stok kregen over een stukje onbeschreven papier, dat de een den ander zou hebben ontsloten. De vermoorde Lie A Tong namelijk, wilde op vordering van den 80 jarigen Tjoe Tjing Sioe, het papier niet teruggeven.

Er ontstond een ernstige woordenwisseling. Vanochtend stond de oude moordenaar voor den Landraad terecht. Volgens beklagde zou zijn jongeren tegenstander hem met een bamboe-bezem te lijf willen, maar beklagde kon nog bijtijds wegvloeden. Toen kwam de woedende Lie A Tong met een pisa belatti naar voren, en wilde beklagde daarmede te lijf doch deze rukte zijn aanvalier het wapen uit de hand en gaf Lie A Tong daarmede twee steken zoodat de man stervend neerzeeg.

Toen de president van den Landraad alhier, hedenmorgen bij de behandeling van deze zaak, vroeg waarom beklagde een ongewapenden tegenstander toch nog aanviel, antwoordde beklagde, dat hij Lie A Tong alleen maar had willen verwonden.

Een 65 jarige getuige heeft een en ander komen bevestigen.

Na even in raadkamer te zijn geweest sprak de president het volgende vonnis uit: een jaar gevangenisstraf.

113 MILLIOEN IN 1931. ACHTERUIT

De Landsmiddelen van het vorige jaar

In December 1931 bedroeg de opbrengst der landsmiddelen in totaal 49,2 miljoen, tegenover 69,1 miljoen in dezelfde maand van het vorige jaar. Hierdoor is een totaal-middelenopbrengst over 1931 ontstaan van 517,7 miljoen, terwijl over 1930 631,5 miljoen werd ontvangen, dus een achteruitgang van 113,8 miljoen.

De opbrengst der verschillende hoofdgroepen van middelen in vergelijking tot de ramingen bedroeg, in miljoenen guldens, respectievelijk:

	1931	1930	1929	1931	1930	1929
Omschrijving	26.6	38.3	41.9	253.3	311.8	344.2
Belastingen	4.5	5.5	6.8	62.6	74.8	82.3
Monopolies	2.5	5.8	9.1	45.2	66.9	93.2
Producten	7.8	9.8	10.3	105.7	124.2	136.8
Bedrijven	7.7	3.7	4.1	49.8	53.9	52.2

Totaal 49.1 63.1 72.2 517.6 631.6 708.7

Het achterblijven van de middelen in verslagmaand t.o.v. dezelfde maand van het vorige jaar, werd veroorzaakt door de groep belastingen met — 11,7 miljoen, de monopolies met — 1,0 miljoen, de producten met — 3,3 miljoen en de bedrijven met — 2 miljoen.

De groep diverse middelen bracht 4 miljoen meer op.

Het maand-totaal der middelen bleef in verslagmaand wederom met een groot bedrag, t. w. 11,5 miljoen bij de fraktionele jaarraming ten achter waardoor de achterstand op ult. 1931 t.o.v. de jaarraming is opgelopen tot 209,4 miljoen.

DE BABY.

Het wordt voor een man gewoonlijk geen pretje geacht om met de baby uit te gaan, zelfs niet in het beminnelijkste gezelschap, maar er zijn uitzonderingen. Bij De baby van gewonen doen meent de man te misstaan; hij vindt zijne aanwezigheid soms een weinig indischreunig en gunt de jonge moeder gaarne de eer.

Vormant hij zich echter en gaat hij toch mede, dan heeft hij het gevoel van mede te doen aan een politieke demonstratie, ter wijl hij anderszids doodsbenauwd is, dat men het gezelschap, waarvan hij deel uitmaakt voor een historische optocht zal aanzien.

En toen wij dan ook dezer dagen werden uitgenodigd om met de baby, gelukkig de baby van een ander, mede uit te gaan, heeft ons geen leed betrouwend, als wij voortscilden met de baby zagen wij in de aanschijpen van onze medeburgers en in de gelaten van de vreemde Oosterlingen een bijna verteederde bewondering opeens, men had haar blijkbaar voor een robuster wezen gehouden, scheen men haar gewaar te worden en dan, wel dan zag men opgetogen toe en vroeg zich af hoe een Baby Austin zoo gulzig kon zijn, dat zij vier volwassen personen kon opslokken, zonder daarvan een indigestie te krijgen.

Ons is echter maar een geval bekend van efficiënt bezigging van kruitmeel, een sardineblik met dit verschil, dat in het verblijf van deze zeer gelouangeerde vischsoort met derzelve comfort geen rekening werd gehouden, terwijl de mensch, die zich de Baby Austin tot rijdende herberg heeft gekozen van alle gemakken voorzien blijkt, en door de beperkte ruimte tevens instaat is om alle technische inrichtingen als het sluiten van deuren en ramen, neer laten van gordijnen van zijn zitplaats uit te bedienen.

Men kan een tweemeter lengte er even goed in opbergen als honderd kilo gewicht. En de baby is een dapper klein ding, die zich door al het verkeer zonder moeite heen vermag te werken.

De Baby Austin is bij uitnemendheid het wagentje voor de stad, het wagentje om te winkelen, om de kinderen naar school te brengen, het is hier nog een nieuwtje maar in Singapore, waar de sado niet als een gepast vervoermiddel wordt beschouwd, is zij populair. De baby zoo ziele onze geleider, terwijl zijn oog van vaderlijke teederheid begon te gloeien is de groote vijand der sado's, maar de verheugenis van de vrouw des huizes, en

GELDINZAMELINGEN DOOR CHINEESCH COMITÉ.

Voor het Chineesche Roode Kruis.

De vorige week begonnen hier de van een comité van vooraanstaande Chinezen uitgaande openbare geldinzamelingen voor het Chineesche Roode Kruis. Enige „taw-ké's besar“ gingen zelf met (nog niet door het Hoofd van Plaatselijk Bestuur gestempelde) lijsten rond. De heeren zien hun moeite schitterend beloond; binnen een paar dagen werd over de 10 mille opgehaald.

Enige dagen geleden bemoeide zich het Hoofd van Plaatselijk Bestuur nader met die inzamelingen; te voren was bereids zijn toestemming daarvoor verkregen.

De B.B. autoriteit beduidde, dat hij graag ziet, dat de gelden verkregen uit de openbare inzamelingen, niet verzonden worden aan het adres van de „Handelsvereniging“ te Shanghai, maar aan het Roode Kruis te diers plaats. Verder wenschte hij al de intekenlijsten, vóór zij worden rondgebracht gestempeld te zien door het plaatselijk kantoor.

In afwachting van de stempeling dier lijsten zijn inzamelingen voorloopig gestopt. Men hoopde heden de lijsten te ontvangen, waarna men weer aan het inzamelen gaat.

ONRECHTMATIGE GEVANGENZETTING.

De geruchtmakende zaak te Siantar.

Indertijd meldden wij, dat de Officier van Justitie alhier in opdracht van den Procureur Generaal te Siantar een onderzoek instelde naar het onrechtmatig gevangen-zetten van iemand, die voor een door den Landrechter veroordeelde werd aangezien.

De persoon in kwestie, een bediende, werd door zijn baas naar het Landgerecht gestuurd om een boete te betalen. De boete bedroeg f 5; de bediende had slechts f 2,50 bij zich. Naar huis gaan om het ontbrekende bedrag te halen werd hem niet toegestaan. Hij moest onmiddellijk het gevang in! En de man moest toen twee dagen zitten, zoodat het verhaal luidt.

Het geval lekte uit, een bericht in de pers volgde, met het gevolg dat de P.G. een onderzoek gelastte.

Het onderzoek heeft thans plaats gehad. Naar wij vernemen, moet er een zeer livig rapport over het geval zijn opgesteld.

Vermoedelijk zal de eindbeslissing van den P.G. nog wel eenigen tijd op zich laten wachten.

DE UITVOER DER OOSTKUST.

Voorloopige cijfers.

Aneta seint ons uit Batavia:

Volgens de voorloopige uitvoercijfers ontrent Sumatra's Oostkust werd het Kantoor voor de Statistiek werd in Februari uitgevoerd in tons van duizend KG. aan rubber:

6.651 ton waarvan uit Belawan 3.695 ton, bestemmingen Nederland en Nederland voor order 424 ton.

Groot—Brittannië en Groot-Brittannië voor order 427 ton.

Amerika, 3.926 KG., Penang en Singapore 1.272 ton.

Koffie: 38 ton, copra 902 ton, palmolie 4.272 ton, waarvan uit Belawan 3.110 ton, bestemmingen Nederland en Nederland voor order 488 ton, Gr-Brittannië en Gr-Brittannië voor order 645 ton, Amerika 2.162 ton, tabak 2097 ton, 915 ton, vezels 2.284 ton.

OUD-GOUVERNEUR VAN KEMPEN 60 JAAR.

Morgen wordt oud-gouverneur van Kempen, oud-lid der Tweede Kamer, 60 jaar.

Carol Joseph van Kempen werd geboren 18 Maart 1872. Hij bezocht de H.B.S. te Zierikzee en studeerde aan het Indisch Instituut te Delft en aan de Nederlands-Indische Bestuursacademie. Hij doorliep alle bestuursrangten tot dien van Gouverneur der Oostkust van Sumatra. In 1929 werd hij lid der Tweede Kamer (liberaal); om gezondheidsredenen trad hij in 1931 af.

ROEMER VISSCHER VERENIGING.

Wij vernemen, dat de op 15 en 16 dezer in het Grand Hotel gehouden Bazaar der Roemer Visscher Vereniging een bedrag van ruim f 700 heeft opgeleverd, hetgeen in dezen tijden ongetwijfeld een fraai resultaat genoemd mag worden.

De uitslag der loterij is als volgt: No 340 (vierkant kussen), No 217 (rond kussen), No 44 (theekleed), No 262 (wandkleed), No 161 (tafelkleed), No 390 (eiermandje), No 41 (theemuts), No 61 (pianolooper), No 359 (boekomslag), No 138 (weegschaalkleed).

De prijzen kunnen worden afgehaald des voormiddags tusschen 9 en 12 uur, Kartinilaan 3.

PASSAGIERSLIJST.

Passagiers van het m.s. Kota-Inten, bestemd te vertrekken van Belawan den 19en Maart des namiddags 5 uur naar Marseille Rotterdam E.F.L. Benjamin, R. Drost, mevr. P.A. Gobius, Dr. Sart-Smisaert, mevr. Th. J. H. Kraayvanger-Burgers en 3 kn., mevr. H. Meilenfeld en kn., mevr. A. van Vliet-van der Gaag, mejuffr. M. de Waal van Ankeveen, fam. Dr. N. R. Wapstra en 2 kn.

MOORDAANSLAG OP BOEKIT MALINTANG.

Op een mandoer.

Op de onderneming Boekit Malintang trachtte een contractant den mandoer met een golok te vermoorden.

In de uitvoering van dit voornemen werd de man belemmerd door andere contractanten, die hem op het kritieke moment wisten te grijpen en de golok te ontrukken.

De man, die aan de veldpolitie werd overgegeven, motiveerde zijn daad door te verklaren, dat de mandoer hem kort geleden bij het uitbetalen der loonen wat ruw behandeld had, meldt de Sum. Bode.

ZIJN ZOON VERMOORD.

Vier jaren Gevangenisstraf.

Maandagmiddag hield de Landraad te Kocilasimpang bezitting, waarbij een Indische beklagde genaamd Siter terecht stond, die er van werd beschuldigd midden Februari, zijn 12-Jarigen zoon te hebben vermoord.

Bijkens het onderzoek, kwam het volgende vast te staan:

Siter kwam van het dobbelen thuis. Hij had alles verloren en voelde „soesah“. Hij wilde thuis juist gaan zitten, toen zijn twaalfjarigen zoon hem naderde, en om nieuwe kleeren vroeg, omdat hij zijn kansen nieuwe hari Raja-kleeren zag dragen. De vader werd boos, en gaf den zoon een pak slaag. De moeder zag dat en kwam tusschenbeide.

Siter, die erg woedend bleek te zijn nam een hamer en sloeg hiermede op het hoofd zijner vrouw. Hiermede nog niet tevreden zijnde, pakte hij het jongetje bij de kraag en sleurde het naar buiten. Hij nam een stuk touw en bond den jongen aan een rubberboom. Later haalde hij een zakdoek uit zijn zak en wilde die in den mond van zijn zoon stoppen, doch deze kon nog juist uit alle macht een gil geven, waarop de burens kwamen toesnellen.

Men kwam te hulp, doch het jongetje bleek den laatste adem reeds uitgeblazen te hebben. Men vond een propje lalang-bladeren in den mond van den jongen. Het bleek dat de jongen met een zakdoek werd gewurgd. Beklaagde bekende zijn daad volledig.

Na in raadkamer te zijn geweest, sprak de president het vonnis uit: VIER JAREN GEVANGENISSTRAF.

De man brak in snikken uit.

VALSCHE AANGIFTE VOOR DE BELASTING?

Beklaagde vrijgesproken

Heden hield de Landraad een zitting van drie en een half uur, onder voorzitterschap van mr. Dumbat, waarbij een Chineseche fietsenimporteur aan de Spoorstraat, genam Yan Kim Foe terecht stond, er van beschuldigd, valsche aangifte voor zijn venkotschap over het jaar 1927 te hebben gedaan.

Beklaagde ontkennde het hem ten laste gelegde en verklaarde bovendien, dat hij lezen noch schrijven kon. Hij had een kranie welke alles regelde. Ook als er baranguit Europa aankwam. Hij wist daarom niet, dat er in verschillende handelsregisters werd geknoeid.

Het bleek tenminste, dat de kranie van beklagde een valsche aangifte had gedaan, zoodat de vennootschapsbelasting van beklagde voor dat jaar met f 936.— werd verminderd. De belasting zou eigenlijk f 8500.— moeten bedragen. Later kwam de Belastinginspectie te weten, dat er geknoeid was.

De accountantsdienst werd hiermede op de hoogte gebracht en een onderzoek ingesteld. Tot tweemaal toe werd de zaak nauwkeurig onderzocht, en een ambtenaar van den accountantsdienst bevestigde de schuld van beklagde. Er verschenen drie Europeesche en twee Chineseche getuigen in deze zaak.

Mr. Komme verdedigde beklagde en verklaarde, dat beklagde's schuld niet werd bewezen. Een ambtenaar van den accountantsdienst was niet als deskundige voor het onderzoek aangewezen. De verdiger pleitte vrijspraak.

Na twintig minuten in raadkamer te zijn geweest, sprak de president wegens gebrek aan bewijs, der Chinesechen beklagde vrij.

Lezing van ir. Bekkering

Wij herinneren eraan, dat de lezing van ir. Bekkering voor het Kon. Instituut van Ingenieurs om 8 uur in het kantoor der D.S.M. gehouden zal worden.

DENNISON'S FLOWER OUTFITS

bevattende alle benodigdheden voor het maken van bloemen.

PRIJS 85 CTS.

VAREKAMP & Co.

MEDAN — TELEFOON 211

Regenmakers voor de tabak

Een merkwaardige processie van Voor-Indiërs

Mishandeling van een vrouw, om haar overleden echtgenoot aan het huilen te maken

We hebben allen wel eens gehoord van de regenmakers, die bij de Zoeloes in hoog aanzien stonden. Was het langen tijd droog geweest en eischten de gewassen een milde regen, dan liet men de tovenaars komen, die allerlei riten vervulden, om den regen te doen nederdalen.

Om nog echte regenmakers te vinden heeft men niet naar Afrika te gaan. Sinds eenige jaren is ook Holland een regenmaker rijk — al is hij geen Zoeloe — in de persoon van den heer Veraart.

Maar ook in Deli blijkt het gilde tovenaars nog te bestaan.

Men weet, dat de tabakkers de laatste weken naar een frisch regentje hebben uitgezien. De Voor-Indiërs van de in de buurt van Medan liggende ondernemingen blijken dezen wensch in vervulling hebben willen brengen, en zoo kon men dezer dagen een vijftal Klingen zien rondtrekken, die alle pogingen in het werk stelden om het natuurelement, dat zoo nuttig voor de tabak kan zijn, gunstig te stemmen.

Wij troffen hen aan bij KM. 6, op den Padang Boelanweg.

Zij voerden een groote pop mee, en vervulden allerlei riten die, naar men ons verklaarde, nodig waren om het te laten regenen.

Eergisteravond waren wij van de uiteindelijk plechtigheid getuige.

Om half zeven, tegen het vallen van den avond, toen reeds eenige sterren aan het nog heldere uitspannel flonkerden, stond het groepje regenmakers in het schemerduister op den Padang Boelanweg.

Er heerschte groot misbaar en er werd geboden.

De Klingen sleepten een drie meter lange pop, met een touw om den hals, achter zich mee. Op de buik van de pop was een leeg benzineblik geplaatst, waarin een vroolijk vuurtje brandde, dat de groep fantastisch verlichtte, terwijl op de borst, tusschen eenige bloempjes, een klapper lag.

Terwijl de zonderlinge processie voortschreed, weerklonk fanatiek tromgeroffel. Langzaam schreed de eigenaardige stoet voort, en telkens wanneer een oogenblik gerust werd, barstten eenige Klingen in huilen uit en vielen elkander om den hals waarna zij uitermate bedroefd op de pop nederzegen.

Dan trok de processie onder het geroefel van de tandakkende trommelaars weer verder.

Op een bruggetje werd wederom halt gemaakt. En allen, die aan de plechtigheid deelnamen, hieven een luid geuil aan, vielen op de knieën en kusten de aarde.

Bovendien legden zij zich eerst met het linker, en dan met het rechter oor op den grond te luisteren, waarna zij de handen smeekend ten hemel hieven, waarschijnlijk om de hoogere machten aan te roepen regen te brengen.

Hierna werd de pop dwars over de brug gelegd.

Op de borst, aan weerszijden van het lichaam en aan het voetenende werd magnesumpoeder gestrooid, dat ontstoken werd en de processie op de brug in een zeer fantastisch schijnsel hulde.

Aan het voetenende van de pop werd de klapper doormidden geslagen en met de klappermelk, die uit de schalen stroomde, werd het vuur gedooft.

De beide klapperdoppen werden na dit ritueel links en rechts van de brug in het water geworpen. Opnieuw barstten de Klingen toen in luid geuil los, zonden weer op de knieën neer en bogen zich over de pop heen.

Maar plotseling hieven zij zich wild op en stortten zich, met kappessen gewapend, als bezeten op de pop, die in enkele

oogenblikken tot een vormeloze massa was geworden....

De afgeslagen ledematen, armen en beenen, werden in de rivier geworpen, gevolgd door de romp en het hoofd, welke plechtigheid onder het uitspreken van gebeden plaats vond.

Allen bogen zich, onder luid gekrijsch, over de brugleuning om het lot, der pop beschoren, te volgen. Als een lijk dreef zij op den stroom der soengei mee, om weldra in de duisternis van den nacht te verdwijnen.

De ceremonie der regenmakers bleek hiermede ten einde.

Maar wij wilden er wel wat meer van weten. Eén der voormannen — te oordeelen naar de luidruchtige aanwijzingen die hij zijn kornuiten gegeven had —, was bereid ons in te lichten.

Hij vertelde, dat de tabak veel van de droogte te lijden heeft. En aangezien zij op de tabaksondernemingen werkzaam zijn, hadden zij de hoofden bij elkaar gestoken en besloten, aan de hand van oer-oude Voor-Indische overleveringen, zelf regen te gaan maken.

Daartoe wordt van oude zakken, bladeren en stroo een pop gemaakt, die een vrouw voorstelt in de kracht van haar leven. Het wezen wordt met klei besmeurd.

De man van deze pop-vrouw wordt verondersteld reeds lang geleden overleden te zijn en in het hiernamaals met smart op zijn eega te zitten wachten. Deze smart rachten de Klingen aan te wakkeren, om ten overleden man zoo droef te stemmen, totdat hij gaat weenen. En zoodra hij in het hiernamaals weent, begint het te regenen....

Maar op welke wijze moet de overleden echtgenoot aan het huilen gebracht worden?

Het meest afdoende middel is zijn vermeende vrouw ergerlijk te mishandelen. Daarom vallen zij met hun allen op de achtergebleven vrouw aan, binden haar en sleepen het weerloze lichaam drie dagen achtereen, van 's middags 3 uur tot 's avonds 7 uur, langs de wegen.

Het vuur, dat op haar buik ontstoken wordt, dient om den schoot der vrouw (de dorstige aarde voorstellend) uit te drogen.

Het spreekt vanzelf dat de primitieve pop, na drie dagen lang over wegen en steenen gesleept te zijn, heel wat te verduren heeft gehad en den laatsten dag slechts met enkele draadjes aanelkaar hangt.

De vermeende overledene in het hiernamaals, die drie dagen lang ziet hoe zijn geliefde vrouw erbarmelijk mishandeld wordt, zonder dat hij iets te harer ontzetting kan doen, wordt zoo bedroefd, dat hij tranen met tuiten gaat schreien....

Na den derden dag vinden de regenmakers het welletjes en wordt de arme vrouw uit haar lijden verlost, opdat zij zich bij haar eega kan voegen.

De klappervrucht dient als offerande, om zich tegen de wraak van den verbitterden echtgenoot te vrijwaren.

Toch zijn de regenmakers niet van die wreedaardige wezens, als hun ritueel wel zou doen gelooven. Zij voelen, op het oogenblik, dat de vrouw zoo schandelijk mishandeld wordt, met de smarten van haar aan tenvolle mee en daarom barst de geheele groep in tranen uit.

Onze zagsman meende evenwel, dat met een vrouw van vleesch en bloed natuurlijk veel betere resultaten te verkrijgen zouden zijn, doch aangezien zulks om begrijpelijke redenen verboden is, namen zij maar een pop.

Intusschen was de processie zeer interessant, en goed gemeend.

En ziet: vannacht heeft het op de ondernemingen in de buurt van Medan geregend!

Filmnieuws.

ORANJE: LEUTNANT WARST DU EINST BEI DEN HUSAREN?

De operettezondvloed houdt aan. Zij is begonnen bij „Walzertraum“ en „An dem schönen blauen Donau“ jaren geleden met de zwingende film, wanneer het einde er van zal zijn, valt moeilijk te voorspellen. Toen Amerika in de gaten kreeg dat de Ufa geld verdiende aan deze films, wierpen de Yankees zich met weergalozen ijver eveneens op dit genre: „Het kussende weeuwte“ was er een der hopelooze misbaksels van. En ook de Ufa die al gauw uitgefild was op dit gebied, verviel in herhalingen er ontstonden onbenuutigheden die als twee lepels stroop op elkander geleken.

Zoo dreigt het eveneens met de spreken operette te gaan. Het is blijkbaar onmogelijk een operette te fabriceren waar een revuester niet de hoofdrol speelt of althans een revue voorstelling het glanspunt van de film is. Met koningen en keizers, hertogen en baronnen, schneidende uniformen, champagne en confetti, daarmede worden deze rolprenten geensceen, prestaties, filmische verrassingen worden er niet in bereid zoodat de verdienste alleen nog kan schuilen in het amusante.

En het amusante is de panacee dezer tijden, de menschen willen de zorgen weglachen, ze deden het met Willy Forst en Felix Bressart, welnu, ze kunnen het thans met Mady Christians en Georg Alexander in „Leutnant warst du einst bei den Husaren.“

Gustav Diessl een der hoofdfiguren in Menschen hinter Gittern is de jeune premier, de man die Mady krijgt bij het kappij, happy slotzetting. Hij is echter een acteur die bij een dramatische film beter werk verrichten kan daar hij nu eenmaal niet het suikerliefde gezicht heeft van den sprookjesprins of de gitaar-tokkelende minnaar uit de operette.

Mady Christians vervult de rol van Koningin Alexandra van het imaginaire rijkje Georgie. Aan haar zijde regeert Prins Vicki (Georg Alexander) als adjudant mee. Hij hoopt eens prins gemaal te worden maar allerlei beroerdigheidsjes onder andere een heusche revolutie van mannen met dikke neuzen en zwaar gefronste wenkbrauwen, verhindert zulks. Na de revolutie waarvan we helaas veel te weinig te zien krijgen — hoe had men dit thema niet kunnen uitbuiten —, blijkt het dat Fedor Karew (Gustav Diessl) de voornaamste tegenstander van de afgezette vorstin is. Hij streeft zelfs naar den presidentszetel.

Hij heeft onderweg naar Parijs waar hij geld moet halen om de revolutie te kunnen voltooien, een aanrijding met de auto waarin niemand minder dan Koningin Alexandra is gezeten met haar, als chauffeur vermoorde, prins Vicky. Gelijk alles in een operette zonder slag of stoot gaat, zoo groeit terwijl het spook der revolutie nadert en zoo, terwijl de aartsrevolutionair, kameraad Fedor Karew, al lang zijn opdracht had moeten vervullen — indien hij werkelijk een aarts revolutionnaire ware — een zoetpoetische liefdesverhouding tusschen de Koningin en den revolutionnaire die beiden niet weten wie ze voor hebben.

Er komen nog verschillende strubbelingen, de Koningin wordt een paar maal erkend, opnieuw aan den dijk gezet en de zaak is pas in orde als zowel de Koningin als de revolutionnaire, de politiek er aan geven en het vrije leven tegemoet gaan ver buiten het gewoel der politieke wereld, als juffrouw Alexandra en de heer Karew.

De songs in de film slaan in. Het wijsje „Leutnant warst du einst bei den Husaren“ is onweerstaanbaar. Medan zal het binnenkort wel weer fluiten. En daarmee is aan den voornaamsten eisch voor een operette voldaan, voor wie er van houdt in deze tijden twee uren onbezorgd pret te hebben, kan een gang naar de snoezige Mady Christiansen haar melodische rolprent worden aanbevolen.

A. v. H.

Handel en Bedrijven

HUDSON EN ESSEX MODELLEN 1932

Een nieuwe creatie

Zowel het uiterlijk als de constructie van deze merken hebben een grondige wijziging ondergaan.

Wat het uiterlijk aangaat, kunnen de Hudson en Essex in één adem genoemd worden, aangezien de Essex een iets verkleinde reproductie is van het Hudson model.

Beide merken hebben thans een bijzonder moderne gedaante aangenomen. Het stroomlijn-principe is in alle onderdelen van de carrosserie doorgevoerd. Tot in den vorm van de lampen en van de deurkrukken toe. En dit zonder te vervallen in uitmiddelpuntige contouren, die wellicht over tien jaren modern zullen wezen, — en misschien ook wel in de archieven der carrosserie bouwers zullen verzeilen.

Groote waarde is door de Hudson fabriek gehecht aan harmonische tinten combinatie, zowel van buiten als wat het interieur aangaat. De gesloten modellen zijn met de beste stoffen bekleed en van fraai lijstwerk en gefaconcideerde vensters voorzien. „Het gemak dient den mensch“, heeft Hudson zich voorgehouden bij het ontwerpen van de 1932 modellen, en daarom worden deze geleverd met tal van accessoires, die men voordien in speciale winkels erbij moest kopen.

Bijna alle gesloten modellen zijn bv. voorzien van een kleine safe met Yale slot. Iedereen, die op een lange tocht in Indië gaarne zijn jas uit wil trekken, maar niet gerust is over het lot van portefeuille, horloge e.d. zal dit weten te waardeeren. Verder is een gecombineerde achteruitkijkspiegel en klokje aanwezig.

Een elektrische sigarenaansteker ontbreekt niet, zoodat gemopper over uitwaaiende lucifers achterwege kan blijven.

Hiermede is het lijstje van extra geriefelijkenheden nog niet uitgeput, want ook talrijke verbeteringen op technisch gebied zijn aangebracht, die de modellen Hudson en Essex kenmerken.

Post en mail.

Met ingang van 15-3-1932 is het hulptelegraafkantoor te Faktak voor het publiek verkeer opengesteld. Dienstdagen zijn vastgesteld op:

Werkdagen 7.30—10.30 v en 1.30 n—3.30 n. Zon- en feestdagen gesloten.

Het hulptelegraafkantoor is radiografisch aangesloten op Ambouina.

Het binnenlandsch bestuur radiostation Faktak is ingaande 15-3-1932 opgeheven.

Per Kotaïgoeng wordt op 16-3-1932 post medegegeven voor: Singapore, Malakka, Zuid Afrikaansche Unie, Australië, Britsch Noord Borneo, Philipijnen, Indo-China, China, Japan, het Westelijk gedeelte van Noord- en Midden Amerika, Djambi, Poeloemboe, Pontianak, Rengat, Tandjongpandan, Tandjongpinaang, Tembilahan, Tempa, Bengkalis, Selatpandjang: Pakanbaroe, Siakriindrapoera, Java, Borneo, Celebes, Molukken, Kleine Soenda eilanden.

Laatste lichtingen: Aan te tekenen stukken: Woensdag 16-3-32.... 8.— v.m. Niet aan te tekenen stukken: Woensdag 16-3-1932 Buitensbussen..... 3.— v.m. Kantoorbussen..... 9.— v.m.

SCHEEPSBERICHTEN.

Het ms. „Dempo“ vertrok 11 Mrt. van Mar-seille naar Indië.

Het ms. „Sibajak“ arriveerde 7 Mrt. te Rotterdam.

Het ms. „Kota Radja“ vertrok 10 Mrt. van Port Said (Java/New York).

Het ms. „Kota Tjandi“ arriveerde 10 Mrt. te Rotterdam.

Het s.s. „Soekaboemi“ vertrok 8 Mrt. van Rotterdam naar Indië.

Het s.s. „Tapanoeli“ arriveerde 8 Mrt. te Liverpool naar Holland.

DE MOORD OP EEN BENGALEES.

Die voor tjoelik werd aangezien.

Men herinnert zich zeker nog den moord op Sampali Estate, waar een Bengalees, die voor „tjoelik“ werd aangezien door een groot aantal te hoop geloopte koelies werd „gétjëntjand“.

Door de politie werden in verband met dien moord 17 personen aangehouden en preventief gezet.

Naar wij vernemen heeft het voorloopig onderzoek bereids uitgewezen, dat 9 van die 17 verdachten losgelaten moesten worden.

Eerlang komt de zaak voor den landraad alhier in behandeling.

Laatste Nieuws

DE KREUGER EN TOLL AANDELEN.

De beurs in Stockholm.

Stockholm 16 Maart (Aneta Reuter). De Kreuger en Toll effecten en aandelen zullen niet worden genoteerd als de beurs op 21 Maart weder heropent, ofschoon alle andere, met inbegrip van lucifers aandelen zullen genoteerd worden.

De directeur van de beurs de heer Belfrage verklaart, dat de makelaars firma's die op de beurs zijn toegelaten, loyaal van operaties afzagen, terwijl de beurs werd gesloten, maar men is niet in staat een definitieve verklaring af te leggen naar aanleiding van de geruchten, dat buitenlandse speculanten belangrijke zaken deden in het verhandelen van Kreuger aandelen in Zweden.

Stockholm 16 Maart (Aneta Transocean). Financieele kringen zijn enigszins meer bemoedigd door het nieuws, dat de binnenlandsche leening van de regering, groot 50 miljoen, ver overteekend is.

AMERIKAAN OVER AMERIKAANSCH GELDWAAZIN.

Heftige woorden.

Washington 16 Maart (Aneta Reuter). „Een schunnig verhaal, grotesk en tegelijk tragisch“ aldus kenschetste senator Hiram Johnson de geschiedenis van Amerika's buitenlandse leeningen in een toespraak voor den senaat, waarin hij een overzicht gaf van het onderzoek van de commissie van financiën uit het college, inzake de buitenlandse leeningen.

Johnson besprak op bittere wijze den geldwaanzin van het Amerikaansche volk en deed een heftigen aanval op de internationale bankiers die volgens hem geldbeleggers exploiteerden.

„Het is schande, laagheid zelfs“, riep spreker uit.

Beurs te New York.

New York 16 Maart (Aneta) Op de goederenmarkt was suiker prijshoudend, rubber traag, 3.42 dollar cent per Engelsch pond rubber, Maart levering.

Rubbernoteeringen.

Opgave van Makelaarskantoor voorheen Gijsselman & Steup, d.d. 16 Maart 1932: Java 15 koopers; Singapore 63/8 quiet; Medan: standard sheets 15 1/8; standard crêpe 19 1/4 f.o.r. Belawan.

Harrisons & Crosfield, Singapore 61/2. Londen 23/16, markt prijshoudend.

DE VADERLANDSCHE CLUB.

Lezingen te Pangkalan Brandan.

Mr. Hamer, de voorzitter van de Vaderlandsche Club, heeft Dinsdag 15 dezer voor den kring Langsa van den Vaderlandsche Club dezelfde lezing gehouden als hij te Medan gehouden heeft.

Er waren ongeveer 50 belangstellenden, waaronder de ass.-resident, het hoofd van plaatselijk bestuur en de plaatselijk militair commandant.

Op Dinsdag 22 Maart a.s. zullen in de aula te Pangkalan Brandan onder auspiciën van de Vaderlandsche Club twee lezingen worden gehouden, een door dr. ter Brugge, den voorzitter van kring Langsa, over de voorgeschiedenis, het ontstaan, het doel en het streven der Vaderlandsche Club, en een door den heer Schoorl, voorzitter van kring Medan, over crisis en conjunctuur.

Aanvang 8 uur n.m.

De Boot naar Duitschland

De Boot naar Duitschland. Het ss „Trier“, komende van China via Singapore, wordt Vrijdagmorgen 7 uur te Belawan aan loods 18 verwacht. Het vertrek naar Europa is voorloopig vastgesteld op Zaterdagmorgen 10 uur. Embarkement passagiers Zaterdagmorgen 9 uur.

Medaners naar Brandan.

25 Maart a.s. zal een elftal Medan Junioren naar Brandan gaan voetballen tegen Minjak aldaar. Medan komt met de volgende spelers uit:

Mochtar Djalaloedin
Martin B. Lopies Shokag
Ismail B. Lopies Shokag
Elias Djoemat S. Kan Jenny Sjarif.

Personalia

Toegevoegd aan den Controleur van Bende den Deli met standplaats Medan, de Aspirant Controleur bij het Binnenlandsche Bestuur A. J.M.W. van den Berg.

Benoemd tot venduafslager 4de klasse bij het Vendukantoor 1ste klasse B te Pematang Siantar Azis gelar Soetan Kari, gewezen beambte van 's Lands pandhuis te Fort de kock.

Aan Bachtaroeddin gelar Soetan Radja moeda, Commies ten Parkette van den Officier van Justitie bij den Raad van Justitie te Medan, wegens ziekte een binnenlandsch verlof verleend voor den tijd van drie maanden, door te brengen te Medan, met bepaling dat dit verlof wordt geacht te zijn ingegaan op den 24sten Februari 1932.

ONZE OUD-DELIANEN PRESTEEREN IETS !! PER FORD NAAR INDIË EN DE WERELD ROND

door TH. STEENKAMP (Oud-Delliaan)

Een boeiend vlot en geestig boekwerk, uitgegeven in handig formaat, rijk geïllustreerd.

PRIJS INGENAAID F 3.— GEBONDEN F 3.90

Een aankoop zal U niet teleurstellen

BOEKHANDEL VAREKAMP & Co., MEDAN - TEL. 211

ADVERTEERT IN DE SUMATRA POST

LEVENSVERZEKERING MIJ

„ARNHEM“

MEDAN TEL. 305

315

SINAASAPPELEN
ZOETZURE APPELEN
PEREN
BLAUWE PRUIMEN
PERZIKEN

TER MEULEN
TEL. 215

WASCHTAFELS

CLOSETS, BADKUIPEN ENZ

WORDEN GELEVERD EN VAKKUNDIG
AANGELEGD DOOR

N.V. CARL
HANDEL MIJ.
MEDAN

SCHLIEPER

KESAWAN 110

BEZOEKT
ONZE
SHOWROOM

ONSWERK

behaalde in Europa de hoogste onderscheiding. Wij garandeeren prima materiaal en laagste prijzen.

Laat U uitsluitend kleeden door

MAAL

eenige 1e. klas kleeding magazijn ter S. O. K.

317

Hotel De Boer

— VRIJDAGAVOND —

CONCERT- en DANSMUZIEK

DINER à f 2.— en f 3.50
à la CARTE vanaf f 1.25

ZATERDAG MATINEE
POPULAIRE

TIFFIN à f 1.50 en f 3.50
à la CARTE vanaf f 1.25

553

SLEUTELHANGERS

Sterke witte sleutelhangers, gemaakt van imitatie-ivoor, voorzien van koperen musketon. Gemakkelijk te bevestigen.

Prijs per
doosje f 1.—

VAREKAMP & Co., TEL. 211

Grand Hotel Medan

VRIJDAG van 12-2 uur

PLAT DU JOUR:

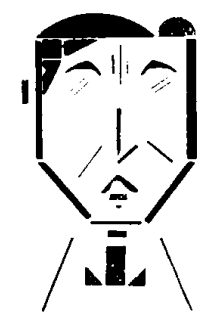
Parmetiersoep
Geassorterd koud
vleesch met
gemengde salade

F 1.50

Nog „BOCK BIER” voorradig. 388

Anti Woeker Vereniging MEDAN

Secretariaat: Max Havelaarlaan 25

BENT U IN
HANDEN VAN
WOEKERAARS
GEVALLEN?

Wendt U zich dan met het volste vertrouwen tot één der Comitéleden of het Secretariaat.

BISCUITS en WAFELS van
„DE LINDEBOOM”

*Zijn meer waard,
dan ze kosten!*

F R O U - F R O U
per tin F 1.60

MOCCA TRIC - TRAC
per tin F 1.60

HAAGSCHE THEEBESCHUIT
per tin F 1.50

ROYAL AFTERNOON TEA
per tin F 1.50

SPECULAAS
in tins van F 1.25 en F 2.—

U KENT TOCH DE OVER-
FIJNE KWALITEIT VAN DE

LINDEBOOM BISCUITS??

AGENTE:

FIRMA

E. DHERS

MEDAN

TEL. 65

ATTENTIE!

Zoo juist
ontpakt een
schitterende
sorteering:

PAASCHEIEREN

en andere

PAASCHAARDICHEIDEN

N.V. HANDEL MIJ.
SIN SENG HAP

Tel. 950 & 951 MEDAN Kesawan 1

4-9

Natuur - geneeskundige
toepassingen thuis

DOOR Y. HETTEMA, ARTS

Practische handleiding voor
leeken, met 55 illustraties.

PRIJS
gebonden
F 2.30

BOEKHANDEL VAREKAMP & Co.
MEDAN — TELEFOON 211

MADY CHRISTIANS — GEORG ALEXANDER EN GRETEL THEIMER IN
DE NIEUWSTE AAF - OPERETTE - SCHLAGER

LEUTNANT WARST DU EINST BEI DEN HUSAREN

Vroolijke schlagers! Vlot spel!

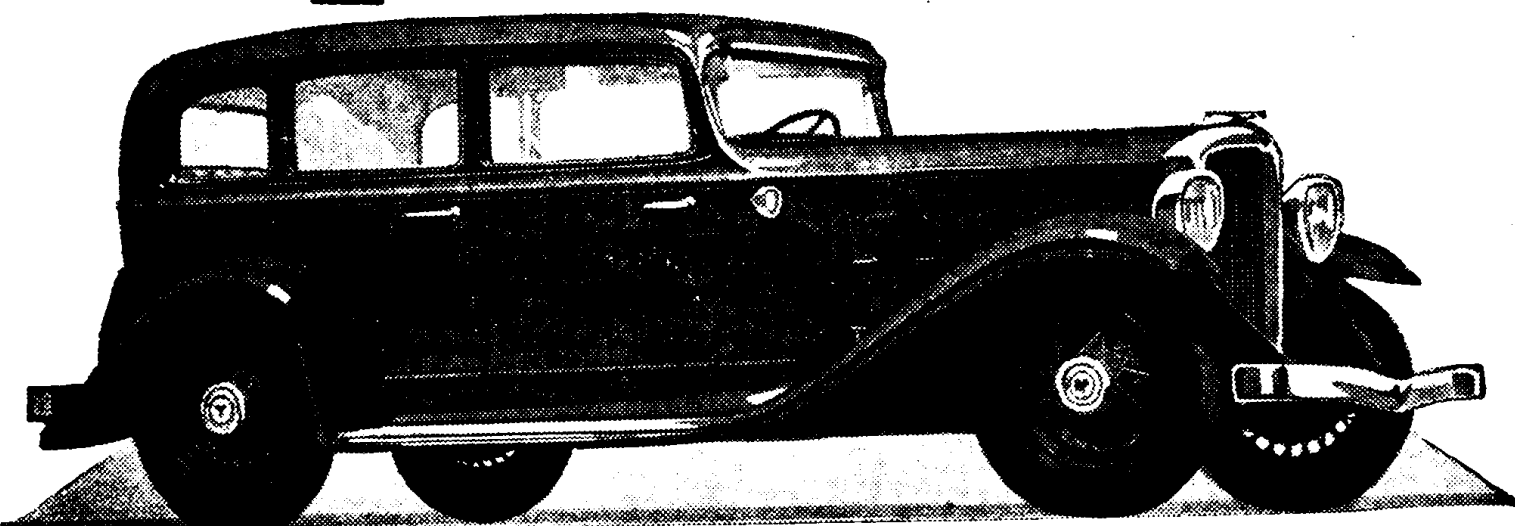
Muziek Robert Stolz.

Orion Bioscoop: Das Flötenkonzert van Sanssouci met Otto Gebühr.

1932

1932

1932

1932

WERKELIJK NIEUWE MODELLEN HUDSON & ESSEX

GEHEEL NIEUW IN ONT-
WERP EN UITVOERING

HUN TOTAAL VERAN-
DERD UITERLIJK,

OOK TECHNISCH GEHEEL
GEMODERNISEERD,

zijn de 1932-modellen van HUDSON SUPER-8 en ESSEX SUPER-6
Hudson produceerde een serie prachtwagens, waarbij het stroomlijnbegin-
sel tot in alle onderdelen van de carrosserie werd doorgevoerd. Deze wagens met

vervaardigd van het beste materiaal, verzorgd als een kunstwerk, schooner en sierlijker
dan ooit tevoren, vormen werkelijk het beste van het beste, dat op automobielen gebied te
krijgen is.

volendoen de HUDSON & ESSEX-1932 modellen aan alle eischen in deze tijden aan een
automobil te stellen. Wij noemen slechts:

schokbrekers, verstelbaar van het dashboard, aan te passen aan iedere weggesteldheid,
hoe slecht ook,

schuins geplaatste achterveeren, waardoor rustige ligging in bochten,

freewheeling met synchromesh gangwissel! Spelenderwijs overschakelen; aanzienlijke
benzinebesparing!

startix: automatische aanzetting, zodra contact is gegeven. Als de motor tijdens free-
wheeling afslaat, brengt startix deze automatisch weer op gang.

BEPROEFT en BEZIET ZE, DEZE NIEUWE, GEHEEL GEWIJZIGDE HUDSON & ESSEX-MODELLEN 1932

in de showrooms van:

1543

LINDETEVES - STOKVIS

WAAROM

zoudt U zich tevreden stellen met

UITVERKOOP

barang als U nieuw ontvangen goederen
tegen den zelfden prijs kunt bekomen?

Medan - TOKO KESAWAN - Tel. 619

Het wonderboek der Electriciteit

DOOR A. VOSMAER

GEILLUSTREERD MET 190 AFBEELDINGEN

Het is geen leerboek. Wat niet weg neemt, dat men
er zeer veel uit leeren kan.

Met opzet is alle systeem vermeden, terwijl toch
wel een zeer geleidelijke ontwikkeling aan den
opzet ten gronde ligt.

De schrijver heeft zich zoo mogelijk steeds op het
standpunt geplaatst van een lezerskring, die wel
belangstelling heeft voor de wonderen der electro-
techniek, doen die niet tot het diepere wezen hiervan
kan of wil doordringen, hij vraagt van den lezer in
de eerste plaats verwondering, bewondering: ver-
wondering over het raadselachtige, dat toch maar
al te vaak als heel gewoon wordt beschouwd, be-
wondering voor het technisch kunnen van den
mensch.

Dit buitengewoon interessante boekwerk is zeer zeker
een welkom geschenk voor onze oudere jongens en
ook voor volwassenen.

Prijs, gebonden in geheel linnen band f 6.60

BOEKHANDEL VAREKAMP & Co.

MEDAN

TEL. 211

N.V. TOKRA SASCHA

Onze stoffen zijn bijzonder voor costumes en avondmantels

Brocaat

Chiffon

Wollen kantstof

Crepe Satin

Zijde

Kesawan 104

IN ALLE MODERNE TINTEN
de nieuwste galons en garnering

De bevolkingsrubber op Sumatra

De potentieele productie neemt toe

In „Landbouw“, het tijdschrift van de Vereniging van Landbouwconsulenten in Nederlandsch-Indië, verscheen van de hand van ir. G.C.W. Chr. Tergast landbouwconsulent bij de afdeling Landbouw-economie van den Dienst voor Landbouw en Vissche-rij te Buitenzorg, de „Nagende berichtgeving omtrent de bevolkingsrubbercultuur“ in welk artikel de situatie der bevolkingsrubbercultuur in het vierde kwartaal van 1932 wordt behandeld.

Het volgende is aan de beschouwing ontleend:

Als gewoonlijk reageerde de uitvoer van bevolkingsrubber vrij scherp op de prijs-schommelingen. Vooral nu de prijs op zulk een laag niveau is gekomen, schijnt iedere kleine fluctuatie ten goede of ten kwade den uitvoer te beïnvloeden. Dat de uitvoer in het derde en vierde kwartaal over het geheel minder is dan gedurende de eerste twee kwartalen, moet naast den invloed van het prijsverloop voor een groot deel worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat in de tweede helft van het jaar de voedsellandbouw veel arbeid vereischte. In 1931 was dit in sterkere mate dan voorheen het geval, ten eerste, omdat er overal veel meer aan den voedsellandbouw werd geschenken en ten tweede, doordat de weersgesteldheid over het algemeen de werkzaamheden bij den ladangbouw aanmerkelijk heeft vertraagd.

Bovendien dient in het oog te worden gehouden, dat de ongunstige marktsituatie van het product sedert 1918 oorzaak is, dat de rubbercultuur voor het overgrote deel van de bevolking, welke zich met haar bezig houdt nog slechts een bron van naveninkomsten is geworden. De plaatselijke berichten wijzen er meer en meer op, dat deze bron tegenwoordig alleen wordt aangeboord wanneer de noodzaak tot het verkrijgen van contanten zulks vereischt. In streken, waar naast de rubbercultuur door de bevolking nog over andere bronnen van geldelijke inkomsten kan worden beschikt, is de rubberproductie dan ook het sterkst verminderd en heeft zij gewoonlijk nog slechts zeer omgerekte plaats: Atjeh, Tapanoei, Sumatra's Westkust, Banka en Biliton. In de overige gebieden, waar zulks niet het geval is en alleen het verzamelen van boschproducten een tweede bron voor geldinkomsten is, heeft de productie van rubber zich beter gehandhaafd, vooral waar ook de prijzen van boschproducten aanzienlijk zijn gedaald.

De uitvoer van Sumatra's Oostkust bedroeg in 1931 10.837 tons tegen 11.026 tons in 1930 en 14.439 tons in 1929 die van Atjeh was in genoemde jaren 288.473 en 522 tons, die van Tapanoei 1699, 2676 en 3389 tons, die van Sumatra's Westkust 299, 490, en 768 tons, die van Riouw 8867, 6864 en 8312 tons, die van Djambi 21.185, 19.870 en 22.819 tons, die van Palembang 10.676, 10.639 en 15.687 tons, die van Banka 42, 211 en 714 tons, die van Biliton 11, 41 en 113 tons, die van de Westerafdeling van Borneo 19.567, 20.399 en 20.315 tons, die van Zuider en Ooster afdeling van Borneo 16.265, 17.874 en 21.429 tons.

De totale uitvoeren in metrieke tons beliepen in 1931 89.736 in 1930 90.496 en in 1929 105.583 tons.

De absolute vermindering van den uitvoer is in vergelijking met 1930 niet groot, niettegenstaande de prijs in den loop van 1931 tot ongeveer de helft daalde, van wat hij in het begin van dat jaar was. Houdt men echter rekening met het feit, dat de potentieele productie nog steeds toeneemt dan moet worden geconcludeerd, dat in relatieven zin de daling van de productie groter is.

Aan het overzicht van de belangrijkste plaatselijke berichten is hieronder het volgende ontleend.

Atjeh.

De productie is in verslagkwartaal opnieuw verminderd. Hoewel seizoenswerkzaamheden in den rijstbouw vele arbeidskrachten vergen, moet deze vermindering worden toegeschreven aan de zeer lage prijzen. Noteerde de bevolkingsrubber te Langsa in begin October nog f 5.— à 6.— per pikol, eind November was de prijs gedaald tot f 4.— à f 4.50. Beschouwt men den uitvoer van dit gewest in 1931 kwartaalsgewijs, dan blijkt dat deze regelmatig is afgemen: De uitvoer beliep in het 1e kwartaal 106 tons, in het 2e 81, in het 3e 61 en in het 4e 40 tons.

De rubbertap is momenteel dan ook na genoeg stopgezet. Naar schatting is nog slechts 50 van het tapbare areaal in productie, welke exploitatie uitsluitend in gezinsarbeid plaats heeft. De bijplant is geheel gestaakt. Omkappen van rubber-tuinen heeft vrijwel niet plaats, daar de groote grondruimte in de onderafdeling Tamiang en Langsa oorzaak is, dat de bevolking zonder eenig bezwaar de benodigde gronden voor de teelt van voedingsgewassen in gebruik kan nemen.

Tapanoei

Hoewel de uitvoer in het 4e kwartaal groter was dan in het 3e en 2e, verminderde de rubbertap en aanvoer in verslagperiode nog verder. De grotere uitvoer is veroorzaakt door het opruimen van eenige oude partijen. Nieuwe ophooping van voorraden had niet plaats. De tap geschiedt nog slechts onregelmatig, meestal alleen om in tijdelijke geldbehoeft te voorzien. Bovendien eischte de voedsellandbouw vrij veel aandacht; in de afdeling Sibolga en in Klein-Mandailing werden sawahs en ladangs geoogst, elders had grondbewerking en beplanting van de sawahs plaats.

Geen verdere wijziging in de exploitatiemethoden worden gemeld, wel daalden de koelieloonen nog een weinig, niettegenstaande veelal het aandeel in de opbrengst werd vergroot.

De prijs voor sheety-crèpe No. 15 te Sibolga daalde van 11 à 12 ct. per kg. in de eerste weken van verslagperiode tot 11 ct. in de laatste weken. De opgetreden stabilisatie van de markt kwam op de binenlandsche pasars nog duidelijker tot uiting. Te Batangtoroe bleef de prijs voor sheety-crèpe „sam-sam“ constant 10 ct. per kg. en te Padangsidempoean fluctueerde de prijs eveneens voor sheety-crèpe „sam-sam“ tusschen 10 à 11.5 ct. per kg. Te Hoetanopan noteerde slabrubber vrij constant 2 ct. per kg.

Uitgestrekte tapbare rubberarealen bevonden zich buiten exploitatie; bijplant had nergens meer plaats; omkappen van rubberboomen voor de teelt van voedselgewassen of andere handelsgewassen kwam meer voor, al is dit kappen over het algemeen nog niet van belang.

Enkele interessante gegevens betreffende de transportkosten en den tusschenhandel vorstreckte de administrateur van de Volksbank te Sibolga. Bedroeg de gemiddelde prijs voor transport van Batangtoroe en omstreken naar Sibolga (40 à 50 km.) per vrachtauto gedurende het vorige kwartaal nog 1 ct. per kg., in November was er voldoende aanbod om voor 0.6, later 0.5 ct. per kg. te vervoeren.

Op koopers, die in het binnenland werken veelal met voorschotten van Chinese rubberhandelaren in Sibolga, variërende tusschen f 150.— en f 250.— (afrekenen uiterlijk binnen 10 dagen) moesten zich met 1 ct. winst per kg. tevreden stellen.

Sumatra's Westkust.

De tap is in beide laatste kwartalen sterk verminderd, slechts in de onderafdeling Loeboek Sikaping heerschte in het derde kwartaal grotere bedrijvigheid met het doel aan contanten te komen: in de onderafdeling Kerintji-Indrapoera is hij reeds voordien geheel gestaakt. De vermindering had plaats zoowel in oude als in jonge tuinen en is in de meeste gevallen veroorzaakt door de lage prijzen slechts in de onderafdeling Loeboek Sikaping moet de vermindering in het vierde kwartaal worden toegeschreven aan seizoenswerkzaamheden in de sawah- en ladangrijstcultuur.

De tap geschiedt hoofdzakelijk in gezinsarbeid hier en daar tevens door plaatselijke werkkrachten en slechts in enkele gevallen (Sidjoendjoeng) nog door importkoelies;

De kwaliteit van de rubber verbeterde in de onderafdeling Loeboek Sikaping men maakt dunner vellen, waardoor het waschverlies aanmerkelijk is gedaald.

In het derde kwartaal bewogen de prijzen van „slab“-rubber zich op de binenlandsche pasars tusschen f 4.— en f 5.— per pikol; in het vierde kwartaal daalden zij en fluctueerden tusschen f 3.— en f 4.— per pikol.

De rubbercultuur was vroeger voor de bevolking van de onderafdeling Loeboek Sikaping, Bangkinang en Sidjoendjoeng hoofdbedrijf, elders is zij altijd nevenbedrijf geweest. Tegenwoordig is zij overal nevenbedrijf geworden, daar de bevolking allereerste tot den voedsellandbouw als hoofdbedrijf is teruggekeerd. Het een en ander heeft ten gevolge gehad, dat uitgestrekte tuinen, vooral de meer afgelegene, buiten exploitatie zijn gekomen. Verloren gaan van tuinen heeft nog vrijwel niet plaats.

Riouw.

Uit nagekomen gegevens over het tweede kwartaal 1931 betreffende de eilandengroepen buiten het tolgebied kan nog het volgende worden gemeld.

De tap is over het algemeen verminderd ten opzichte van vroegere jaren en geschiedt grootendeels in gezinsarbeid. Uitbreiding van de cultuur heeft niet meer plaats. Daar waar de bevolking nog andere bronnen van inkomsten heeft, zoals vischvangst, klappercultuur of sagowascherij (voedsellandbouw komt weinig voor) is de rubbercultuur nevenbedrijf geworden.

Volgens de plaatselijke opgaven zou de uitvoer van bevolkingsrubber — voornamelijk dunne, droge vellen — in het tweede kwartaal bedragen hebben in de onderafdeling Tanjoeng Pinang 100 t., in Karimoen 359 t., in Lirigga 3 t. in Poelau Toedjoe 9 t., totaal 471 t.

Aannemende, dat voor de eilanden eenzelfde verhouding bestaat tusschen den uitvoer in het tweede kwartaal en den uitvoer over het geheele jaar als voor Indragiri, dan zou de uitvoer van de eilanden in 1931 ongeveer bedragen hebben 1730 t. dunne vellen. Stelt men het waschverlies gelijk aan dat voor de rubber van Indragiri, gemiddeld 15 pCt., dan wordt het drooggewicht van de uitgevoerde bevolkingsrubber in 1931 ongeveer 1450 t. Dit cijfer verschilt aanmerkelijk van de schattingen in voorgaande jaren; waar de cijfers van vroegere jaren beruisten op zeer onvolledige opgaven, zal het boven berekende cijfer vermoedelijk beter de werkelijkheid benaderen.

Palembang.

De uitvoer van bevolkingsrubber verminderde ten opzichte van het 3e kwartaal, al houdt men rekening met het feit, dat gedurende het verslagkwartaal een vrij geregelde uitvoer van slabs per vrachtauto vanuit Soeroelangoen (Palembang)

De vrije Zondagen.

VERPLICHTING VOOR DE ASSISTENTEN.

Naar wij vernemen hebben de tabaksmaatschappijen thans aan de assistenten de verplichting opgelegd, om van hun vrije dagen gebruik te maken, terwijl op de hari besars Zondagen één van de assistenten op de onderneming aanwezig zal blijven, om wacht te doen, en toezicht te houden op enkele werkzaamheden.

VIJFTIEN JAAR ONDERWEG!

Briefkaart van Loeboek Pakam naar Medan

In tijden, dat dagbladen om copy verlegen zitten — hetgeen een leekenopvatting is, want kranten komen altijd vol — is een dierbaar onderwerp tot bladvulling de zeelans.

Men kent dit monster, dat altijd het eerst door Ilandsche visschers gezien wordt, eenige weken later in de Golf van Biscaye gesignaleerd wordt, om tenslotte het laatst gezien te worden door Siciliaansche zeeroovers in de Middellandsche Zee.

Ter afwisseling van de zeelans worden ook gaarne de „onverklaarbare natuurverschijnselen“ gebezigd, dan wel brieven die eeuwenlang onderweg blijven, om hun oord van bestemming te bereiken.

Maar wat wij nu gaan vertellen, is geen zeelans noch een onverklaarbaar natuurverschijnselverhaal, doch simpele waarheid.

Wij kregen vanochtend namelijk een „Dienstbriefkaart“ onder de oogen, waarin de toenmalige controleur van Loeboek Pakam op 8 Augustus 1917 den geneeskundigen dienst te Medan mededeelt, dat er zich 2 typhusgevallen hebben voorgedaan.

Deze dienstbriefkaart heeft pas eergisteren, dus 15 jaar later, zijn bestemming te Medan bereikt....

Uit de beste bron vernemen wij, dat de typhus te Loeboek Pakam inmiddels geëindigd is.

Maar hoe is het mogelijk, dat een brief kaart 15 jaar nodig heeft om een afstand van 35 KM af te leggen?

De oplossing van het mysterie is niet zoo moeilijk als zij lijkt.

Er is hoogstwaarschijnlijk dit gebeurd. Op 8 Augustus 1917 is de briefkaart verzonden. Volgens dagstempel is zij 9 Augustus 1917 te Medan aangekomen. Men mag veilig aannemen, dat zij dien dag ook te bestemdde plaats bezorgd is. Maar misschien heeft men op het betrokken gouvernementskantoor opruiming van oude archieven gehouden. Zodoende is de briefkaart op een of andere wijze weer in de bus gekomen, en 15 jaar later, opnieuw afgestempeld.

Voilà tout . . . !

WERKZOEKENDE

Opgave van het Centraal Comité

Bij het centraal comité voor steunverlening staan de volgende werkzoekenden ingeschreven:

Bankwerkers & leerlingen	8
Bank empl.	1
Boekhouders	5
Chemisch bedrijf	2
Cultuur empl.	35
Fabriek empl. & machinisten	13
Handels empl.	3
Kantoor & magazijn Klerken	17
Technici & monteurs	5
Hospitaal aas. & verplegers	3
Hotelbedrijf	2
Bouw & betonvak & opzichters	9
Teekenaars & opnemers	3
Mandoers	2
Zonder Beroep	13

121 pers.
Vrouwelijk pers.

kantoor-Steno-typisten	6
onderwijs & handwerken	4
huishouding	2
coupeuse	1
winkelpersoneel	3

16 pers.

Cultuur empl. verzoeken bijna allen voor elke vacature.

Afscheidconcert Phil de Boers

Het concert van het trio De Haan, ter gelegenheid van het vertrek van den violist Phil de Boers vindt hedenavond in de Witte, aanvang 9 uur, plaats.

naar Sarolangoen (D'ambi) plaats had, welke laatste uitvoer in verslagkwartaal getaxeerd wordt op rond 25 t. natte slabs. De oorzaak van den verminderden uitvoer moet worden gezocht in de belangrijke vermindering van den tap, deels ten gevolge van de beplanting der ladangs, welke vooral in November veel arbeid eischte, terwijl waarschijnlijk ook de lage prijzen van invoeë waren.

De prijzen in het binnenland bewogen zich tusschen f 4.— à f 4.50 per 100 kg. natte rubber.

Naar taxatie was in verslagkwartaal slechts 8 pCt. van het tapbare rubberareal in exploitatie. Uitbreiding van den aanplant had vrijwel niet plaats, terwijl door branden, ziekten en plagen of kappen zeer weinig rubber verloren ging.

HET BESTE KINDERVOEDSEL

KWEEK

KRACHTIGE

KINDEREN

WAARSCHUWING

Het Publiek wordt gewaarschuwd, geen Glaxo in blikken bedrukt met Engelen tekst te koop, daar deze niet kan worden gegarandeerd. Glaxo in de bekende blikken met Hollandschen tekst is versch, daar deze elke maand rechtstreeks wordt aangevoerd.

WEIGERT GLAXO IN ENGELSCH BLIKKEN.

224

NATUURHISTORISCHE VEREENIGING.

Flora van de Piek van Korintji.

Gisteravond was er groote belangstelling voor de lezing van Dr. A. Frey over de flora van de Piek van Korintji. De kleine zaal van het pathologisch laboratorium was geheel bezet.

Spr. gaf eerst een beschrijving van de te volgen route, welke via Padang zuidwaarts langs de kust loopt tot Tapan en van hier over het Barisanagebergte klimt langs den vermaarden Korintjiweg, die het meer binnenwaarts gelegen welvarende rijkland heeft opgevoerd. Deze weg klimt in korte tijd tot boven 1400 m. Opvallend is hier de aanwezigheid van de Atjehsche terpen-tuinen, de eenige standplaats van deze boom ten zuiden van de aequator.

Nu volgt de afdaling in de Korintji vallei naar Soengei Penoe en hier wendt men zich noordwaarts tot Kajoe Ara, waar de thee ondernemingen van de H. V. A. gelegen zijn op de zuidhelling van de Piek van Korintji, welke met 3800 m. de hoogste top vormt van Sumatra en van geheel de N. I. archipel. uitgezonderd Nieuw-Guinea. Spr. vermeldde de bivaks, waar men kan kampeeren met hun hoogteligging en behandelde de bergflora in de diverse hoogtezones. De flora is vooral in de hoogere gebieden in hoofdzaak Europeesch, ze is een overblijfsel uit vroegere geologische tijdvakken, en heeft zich alleen in de hoogere bergzones kunnen handhaven.

De boomgrens wordt bereikt op 3100 m. Dit moet beschouwd worden als een klimatologische boomgrens. Hier houdt echter de plantengroei nog niet op. Struikgewas en bloemen stijgen tot 3600 m. en een kleine varen bereikt den kraterand. Ongenaakbare kratermeer ligt in een 400 m. diepe put met nagenoeg loodrechte wanden.

Aan de Westzijde zijn aanwijzingen van een vroegere kraterpijp en in het oosten ziet men neer in het mooie kratermeer van de G. Toedjoe. Bij helder weer zijn zoowel de Indische oceaan als de Str. v. Malakka zichtbaar. Fraaie foto's verduidelijken de belangwekkende voordracht van dr. Frey.

Vervolgens gaf de heer Roders een korte toelichting op de excursie van a.s. Zondag naar Limau Moengkoer en toonde met eenige lichtbeelden de verschijnselen welke hier zullen worden waargenomen.

Ten slotte werden nog een aantal foto's van de laatste excursies gedemonstreerd van de heer Chevalier en V.d. Meer Mohr, van welke die van miss Perbaengan wel het meest de aandacht trok.

WRAAK OP BLOEMPOTTEN

Evenals onlangs te Bindjei voorkwam, hebben vermoedelijk Chinese jongens vannacht hun wraak op bloempotten gekoeld, die voor eenige Japansche toko's stonden opgesteld.

De wraakneming heeft echter niets om het lijf.

DE BOOT NAAR HOLLAND.

De „Chr. Huygens“ wordt Zaterdagochtend voor de Nederland-kade verwacht. Het uur van aankomst zal nog nader worden bekend gemaakt.

Het vertrek is bepaald op Zaterdagmiddag 5 uur.

Vergadering Kunstkring

Wij herinneren nog even aan de Algemeene Vergadering van den Delischen Kunstkring welke hedenavond om 7 uur in het Medan-hotel plaats vindt.

VOETBAL HOLLAND-BELGIË.

Per radio te volgen.

Aneta seint ons uit Bandoeng:

De voetbalwedstrijd Holland-België, die Zondag 20 Maart a.s. te Antwerpen gespeeld zal worden, zal tusschen 10 en 12 uur 's avonds Midden Java Tijd worden uitgezonden door den PCV-zender op een golflengte van 31.86 meter en door den PMY-zeder op een golflengte van 59 meter. Ongetwijfeld zullen ook de vele sportliefhebbers ter Oostkust deze uitzending met belangstelling volgen.

De Bataviasche Radiovereniging zal den voetbalwedstrijd Holland-België over een golflengte van 157 meter heruitzenden.

DE VICIEUZE CIRKEL

De Koerier geeft een afgeluisterd gesprek tusschen belasting-betalende burger als volgt weer:

A. Wat denkt gij te doen na invoering van de crisisheffing?

B. Ik hoop, dat ik niet weg gerationaliseerd en weggereorganiseerd word.

A. En wat dan?

B. Ik voer nog andere bezuinigingen in door rationalisatie en reorganisatie mijner huishouding, precies als het gouvernement doet. Ik schaf mijn telefoon af; geeft een bezuiniging van minstens f 25 's maands. Vroeger reisde ik minstens tweede klas spoor, voortaan derde klas; brengt een besparing van ruim f 20 's maands. Zoo kom ik er wel.

A. Man, laat jij dan het gouvernement met zijn telefoon- en verkeersdiensten het gelag betalen? Hoe als iedereen doet als jij?

B. Rationalisatie en reorganisatie der landshuishouding!

A. Ja, maar tegelijkertijd meewerken aan vermindering der landsinkomsten. Vicieuze cirkel.

B. Deze noodheffing is ook onbillijk, zei het Volksraadslid Van Holst Pellekaan. Onbillijk tegenover den belastingbetaler, die men tot uiterste maatregelen dwingt; onbillijk tegenover het Land, dat niet méér, maar minder in het laatste krijgt.

Heb jij den indruk gekregen; dat de sprekers in den Volksraad de consequenties trokken van hun eigen woorden? Economisch inzicht?

Ik houd het vooralsnog met zekeren Engelschen staathuishoudkundige, die beweerde, dat elke shilling, die aan belasting gevorderd wordt, bewerkt, dat er voor zesmaal dat bedrag minder gekocht of op andere wijze uitgegeven wordt.

Overdrijving?

Welneen, denk maar eens na, hoe elke gulden, die je aan blanda besteedt, de koopkracht versterkt van de inheemsche verkoopers en verkoopsters uit de dessa, die dat geldstuk in ruil voor de producten van hun grond ontvangen; hoe die gulden hen in staat stelt, om meer vrucht te trekken van hun arbeid, meer inkopen te doen bij hun dassagenooten; hoe dat geld daar rouleert, geluk en tevredenheid brengt in de dessa, zorgen bant en arbeidslust schept en de aarde dwingt tot meer voortbrengen.

Hoe drukker de belasting, hoe minder geld er onder het volk komt; en hoe minder het volk verdient, hoe minder het produceeren kan en hoe minder ook het land binnenkrijgt aan belastingen, die naar draagkracht moeten worden gegeven.

Een vicieuze cirkel, zegt gij. Juist! Geen onderwerp van staatszorg eischt zooveel omzichtigheid, als het regelen der belastingen.

SPORT

Voetbalsfeer.

WAAROM 1931 EEN UITZONDERING
VORMDE

Onze nationale ploeg heeft te Amsterdam slap en zwak gespeeld. Gespeeld als in 1930, 1929, 1928....

Dus niet als in 1931! Neen, want dat jaar (laat mij nu ook eens wat nieuws zeggen) lag als een oase in onze voetbalwoestijn.

En wat was nu de oorzaak dat onze ploeg in dat jaar plotseling andere resultaten bereikte? Was het Nederlandsche voetbal dat jaar plotseling vooruit gegaan?

Neen! Hadden wij uit het leger onze voetballers dat jaar elf spelers weten op te diepen, die individueel beter waren dan onze elf vertegenwoordigers in 1930, 1929, 1928....

Neen! En toch bereikten wij zooals gezegd dat jaar betere resultaten.

Waarom! Door de sfeer! Er was een sfeer ontstaan, en er was een sfeer gekweekt waardoor viel te winnen. Er had zich in de z.g. Elftalcommissie een gevoel van schaamte over de cindeloze serie nederlagen ontwikkeld. De samenstelling dier commissie werd toen gecorrigeerd en zij ging in haar werkwijze van geheel andere principes uit n.l. van de door ons gepredikte concentratie en van het scheppen van een sfeer, hetgeen tevens beduidde, dat de nieuwe Keuze-commissie men zou kunnen noemen, oog had gekregen voor den samenhang der dingen. Zij trof het, dat in de spelers, die zij om zich heen verzamelde de kiem aanwezig was van het gevoel dat zich reeds in de commissie sterk had ontwikkeld. De spelers begonnen de serie nederlagen ook wat genant te vinden, en door bezielende toespraken en bezielende toewijding heeft het driemanschap dat gevoel aangewakkerd, niet zoo lang tot er in onze ploeg-in-opleiding de overtuiging ontstond: wij zullen aan deze serie nederlagen een eind maken.

Er was nu niet langer sprake van elf bij elkaar geraapte spelers, neen, er was een nieuwe club ontstaan, waarin veel clubliefe, een club waarin geestdrift zat en geestelijk verband. Die club heette de Nederlandsche Internationale Ploeg en in die club zat een sterke spanning. Onthoudt dit simpele woordje: spanning. Die spanning werd opgevoerd tot den dag van den wedstrijd en er kwam een ploeg in het veld waarvan alle spelers innerlijk verbonden waren.

Die ploeg had succes. Die ploeg moest succes hebben. Nu weet ieder, dat spanning niet kan voortduren. En de commissie zorgde er dan ook terecht voor, dat na iedere match de spanning zich ontspande. Doch zodra er weer een match in zicht kwam, werd de ploeg weer verzameld en de spanning weer aangekweekt: jongens! het geldt als een nationale verrichting, vooruit! vol overtuiging er op los.

Het innerlijk verband, de sfeer was er weer

Nu komt F.I.F.A.-match.
Is het een internationale?
De spelers voelen den wedstrijd niet als een internationale, aldus Joris van den Bergh in de Sp. Kr. Zij houden van natuurboter, daar vechten ze voor. En Holland-België is, als „meenens“ is natuur roomboter. Nu krijgen ze margarine, een F.I.F.A.-match.

Waar is nu de wonderdage spanning?
Er is meer, laten we er geen doekjes om winden. Er zijn groote clubleiders geweest, die met den opzet van dezen wedstrijd niet sympathiseerden, en zij hebben er over gesproken. Wordt hierdoor soms de spanning verhoogd of aangekweekt?

Er is nog meer. Van der Meulen moet vervangen worden. Weber moet vervangen worden en dan nog Adam. Dacht

men, dat hun drie plaatsvervangers zoo maar die eigenaardige innerlijke gesteldheid, „het verband“ van de drie mankeerenden hadden geërfd? Begrijpt men, dat het gehele „aanvoelen“ van de ploeg veranderd is.

Eris nog meer. Mij bereikt het gerucht, dat er nog een speler niet zal spelen. Ik informeer en vraag naar de reden. Er is wrijving tusschen twee spelers van onze ploeg door een competitie-voorzak.

Zeker, deze wrijving is een paar dagen voor den wedstrijd weggewerkt, maar de kapotte spanning wordt er toch zeker niet door hersteld.

Men ziet het: de elf deelen sluiten niet meer.

Geen spanning, geen sfeer. Dit moet Karel Lotys bedeld hebben toen hij na afloop tot den interviewenden journalist zeide: het was niet echt. En dit alles heeft Van Emmen's bedoeld toen hij in zijn nabeschouwing over het geventen de moreel en saamhorigheidsgevoel had

DE AMERIKAANSCH PERS EN DE
OLYMP. WINTERSPELEN.

Duitsche nabeschouwingen.

Een deel der Duitse pers oefent critiek uit op de wijze waarop de groote Amerikaansche bladen de Olympische Winterspelen te Lake Placid verslagen hebben. De Amerikaansche pers heeft volgens de Duitse bladen grooten invloed op de openbare meening, en zij gaf het publiek een slecht voorbeeld door jegens de buitenlandse gasten weinig hoffelijkheid te betoonen. De meeste buitenlandse ploegen zijn onder invloed van de wereldcrisis eerst na herhaalde dringende verzoeken van Amerika naar Lake Placid gekomen. De Amerikaansche pers had echter geen eerbied voor de offers, die de buitenlanders hiermee brachten. In de bladen verschenen tien foto's van de gezamenlijke Amerikaansche deelnemers tegen één van een buitenlandsch overwinnaar, voor de sportbiografieën van Europeesche kampioenen was nauwelijks plaats, terwijl van elken Amerikaanschen deelnemer zelfs jeugderinneringen worden verteld. Grote sportbladen berichten niets over de hockey-demi-finales, en slechts twintig regels over den lange-afstandskiwedstrijd, terwijl opnieuw de Amerikaansche overwinningen bij het schaatsenrijden herhaald werden, om de Amerikaansche verliezen van de laatste dagen te doen vergeten. Op deze wijze voedt de Amerikaansche pers haar lezers onopzettelijk op. Het ware beter geweest, meenen de Duitse bladen als de vele Amerikaansche speciale verslaggevers zich wat minder gewichtig in volle wintersportuitrusting gekleed hadden maar studie hadden gemaakt van wintersport.

Het ergste vindt de Duitse pers, dat het Amerikaansche publiek niet opgevoed is in den stelregel, dat de beste man, en niet juist een Amerikaan, overwinnen moet. Het verbeteren van prestaties in verschillende takken van sport is tegenwoordig niet meer het hoofddoel van de Olympische Spelen, doch het kweken van een internationalen vriendschappelijke sportgeest. De Duitse bladen hopen dat van den zomer de Amerikaansche pers zich beter van haar opvoedingstaak zal kwijten.

ZWITSERSCH HULDE AAN WILLY.

De prestaties van onze jonge zwemster Willy den Ouden zijn ook in het buitenland geroepzaam bekend. Onlangs bevatte het Zwitsersche blad „Sport“ een zeer waardeerd stukje over haar fraai prestatie te Antwerpen, waar zij den 100 M. vrijen slag in 1 min. 8 sec. zwom, waardoor zij met de Hongaarsche zwemster Lenkey tot de eenige Europeesche zwemsters behoort die genoemde afstand binnen de 1,10 aflegde en zelfs de eenige is die het wereldrecord van Helen Madison evenaarde.

„Sport“ ziet hierin een bewijs, dat er in de zwemsport nog altijd nieuwe recordverbeteringen mogelijk zijn, in tegenstelling met de andere takken van sport, waarin een stabilisatie der records is ingetreden.

P. W. ONGESLAGEN OOSTELIJK
KAMPIOENUit de geschiedenis der Enschede'sche
club

In den wedstrijd, die P.W. het Oostelijk kampioenschap bracht, werd over 't algemeen niet veel fraais te zien gegeven, waaraan trouwens het gladde veld voor een niet gering deel debet was. Bovendien speelden de zenuwen de thuisclub nogal parten. Niettemin heeft P. W. vrijwel gedurende den geheelen wedstrijd gedomineerd, ofschoon de doorbraken van de Deventenaren niet geheel zonder gevaar waren. Voor rust werd er maar eenmaal gedoelpt, en wel na een kwartier spelen door Jannink, die op fraaie wijze het Deventer-doel doorboorde (1-0).

In de tweede helft werd Hopink bij P.W. al spoedig vervangen door Ter Kuile. Dit was voor de thuisclub echter geen beletsel om haar voorsprong te vergroten. Het was weer Jannink, die scoorde, terwijl dezelfde speler er even later zelfs 3-0 van maakte.

Nadat het den bezoekers gelukt was de eer te redden, bracht even voor afloop Jannink na mooi solowerk van Schnitger den stand op 4-1, waarmee ook het einde kwam.

Dat er na afloop van den wedstrijd Deventer 2, die de beslissing bracht, vreugde in het P.W. kamp heerste, laat zich denken. De beschermheer van P.W., de heer J.H. van Heck, sprak eenige hartelijke woorden aan het adres van de nieuwe kampioenen, terwijl ook de voorzitter van Deventer, de ernstige concurrent van P.W. niet achterbleef en een krans aanbood.

De stand in deze afdeeling luidt:

P.W.	12	10	2	—	70	—	22
Deventer I	11	8	2	1	48	—	18
Arnhem	12	4	3	5	22	—	11
Nijmegen	11	3	3	5	22	—	9
Zutphen	12	3	3	6	18	—	9
Hengelo	12	2	4	6	14	—	8
Deventer II	12	1	3	8	22	—	5

Op initiatief van den heer Scheffer werd in 1915 de Enschedesche Mixed-Hockey Club opgericht, die het hockey spel volgens de toen geldende Hollandsche regels beoefende en ook aan de competitie van den Nederlandschen Hockey Bond deelnam. Toen echter door den N.H.B. de internationale spelregels werden ingevoerd, meende het meerendeel van de leden der E.M.H.C. dat reeds tot de oudere garde begon te behoren, zich hieraan niet meer te kunnen aanpassen, en daar de jeugd nog niet voor de competitie rijp was, trok E.M.H.C. zich uit den bond terug. Men bleef het spel op geringe schaal beoefenen, doch het trok ook in eigen kringen niet veel belangstelling meer.

Na het succesvol optreden van het Nederlandsche hockeyteam tijdens de Olympische Spelen in 1928, waardoor de sport een grotere vlucht nam, werd ook de animo in Enschede weer opgewekt, en mede door den terugkeer van den internationaal A. Jannink, die enkele jaren te Amsterdam gestudeerd had en als lid van Amsterdam reeds verschillende keeren in de nationale ploeg was uitgekomen, kwam de hockey-sport in Enschede tot bloei.

De E. M. H. C. nam in 1929/1930 weer deel aan de competitie van den N. H. B. en na dit eerste seizoen volgde direct reeds de promotie van de tweede naar de eerste klasse. In den zomer van 1930 kwam een fusie tot stand tusschen de E. M. H. C. en de voetbalvereniging P. W., waarna onder den naam van P. W. in de eerste klasse werd uitgekomen.

Deze fusie had tot gevolg, dat velen der beste voetballers van de Prinses zich tot de hockeysport voelden aangetrokken en het elftal, dat samengesteld kon worden, moest onder een der beste teams uit het Oosten gerangschikt worden. In het seizoen 1930/1931 eindigde P. W. als goede tweede, terwijl de Prinses thans het genoegen gesmaakt heeft Deventer den haar schijnbaar eeuwige toebehorenden kampioenstitel te ontnemen.

De kranige P. W.-ploeg bestaat uit de volgende spelers: d.: Max Schnitger; a.: Oekinga en Blijdenstein; m.: Roelvink, Hopink en Teutenberg; v.: Ten Cate, A. Jannink, Hans Schnitgen, Stroink en H.E. Jannink.

EEN VOETBALKUNSTENAAR.

De man die geen doelpunten, maar wel de
openingen maakt.

In de laatste week van Januari maakte Alec James, de linksbinnen van Arsenal, zijn eerste doelpunt van het seizoen dat al meer dan halverwege voorbij is. Nooit is er in het stadion te Highbury langer en luider gejuicht (en het enthousiasme kan daar toch uitbundig worden) en nooit heeft een doelpunt zulke vette letters gekregen in de Engelsche sportrubrieken, die daar toch goed mee overweg kunnen.

Het was onloochenbaar een fraai doelpunt, maar ook andere voetballers maken die nu en dan, en velen maken er meer dan een in vijf maanden. Al dat gejuich en al die inkt gouden dan ook niet zoo speciaal dat eene doelpunt.

Het gat dat James in het doel van van Manchester City maakte, opende de sluizen voor het sinds September opgekropte enthousiasme, dat de kleine, gedrongen Schot in voetbalharten te laaien zet.

Alec James is de meest onstuimig bewonderde voetballer op alle Engelsche, Walesche en Schotsche voetbalvelden. Dat hij ook de duurste speler ter wereld is sinds Chapman, de directeur van Arsenal drie jaar geleden 120.000 gulden voor hem betaalde, heeft zijn roem verguld, maar nauwelijks vergroot. Bovendien is hij het geld waard geweest. Hij heeft niet alleen een flink deel gedaan van het werk bij de verovering van de Cup, en het kampioenschap, maar hij brengt waarschijnlijk meer entrees in het laantje dan een ander voetballer. Want Alec James is niet alleen een genie in voetbalstrategie, hij is een boeiend en voortdurend verrassend voetballer.

De kleine Schot, die de grens moest oversteken naar Preston North End om beroemd te worden door de parten die hij den Engelschen halfbacks speelde, maar die nooit geleerd heeft zijn kousen, zijn broekje en zijn trui een beetje ordelijk aanzien te geven, doet de meest onwaarschijnlijke dingen. Licht gebouwd en opvallend klein van postuur tusschen de meestal zware spelers van het 1e divisie voetbal, heeft hij toch nooit een ernstigen knauw opgelopen, hoe vaak hij zijn tegenstanders ook tot razernij gedreven moet hebben, door de zonderlinge manieren die de bal krijgt, als hij er met zijn voeten aankomt. Hij goochelt met het leer, dat hij nooit achternaaloop omdat hij toch nooit snel genoeg zou zijn, maar dat hij toch meer dan iemand anders te pakken weet te krijgen.

En als hij het eenmaal heeft, doet hij er vrijwel mee wat hij wil. Hij kan niet hard loopen, wat is niets waard, als het op gewicht aankomt, maar met een enkelen lichten toets tegen den bal verandert hij met onbegrijpelijke snelheid de heele situatie op het veld. Hij heeft een verbluffende controle over den bal, is een aarts-verdelger van gevestigde strategie-ideeën, een voetballfantast, die zelf altijd precies weet waar zijn fantasieën hem moeten leiden, n.l. naar den voet van een anderen voorhoedespeler. Het is eind Januari geworden, voordat Alec James zijn eerste doelpunt maakte, maar doelpunten maken is zijn werk niet. Alec James maakt de openingen waaruit gescoord kan worden.

De balans der Winterspelen is zeer ongunstig uitgevallen. Tegenover de uitgaven, groot 2.712.000 gulden, staan slechts 230.400 gulden inkomsten, zoodat de spelen met een nadeelig saldo van 2.481.600 gulden sluiten. Lake Placid behoeft hiervan slechts 126.000 gulden te dragen, welk bedrag niet te veel zorg zal baren. Het grootste deel moet door het Amerikaansch Olympisch Comité worden betaald.

Met uitzondering van Teutenberg, die de laatste wedstrijden voor W. Jannink in de ploeg werd opgenomen, heeft dit elftal het gehele seizoen geen wijzigingen ondergaan. Het is een jeugdige team, waarvan de gebroeders Hans en Max Schnitger met hun resp. 16- en 17-jarigen leeftijd de Benjamins zijn.

WERELD-WIELERRECORDS.

De fraai prestatie van Oscar Egg.

Het uurrecord van den Zwitserschen renner Oscar Egg, dat bijna 20 jaar oud is, schijnt niet overtroffen te kunnen worden. Menig renner heeft reeds tevergeefs getracht Egg's prestatie, een van de weinige vooroorlogische records, te verbeteren. Er waren ook na den oorlog renners die den Zwitser nabijkwamen, als de Italianen Binda en Linari en de Franschen Linari, Lemoine, Blanchonnet en Archambault, maar hem overtreffen konden zij niet.

Archambault is overigens een bekwaam renner, die nog weinig op den voorgond is getreden, maar in wie groote talenten schijnen te schuilen. In den loop van het seizoen 1931 heeft hij, althans wat de korte afstanden betreft, den naam Binda op de lijst van wereldrecords door den zijnen vervangen. Ook Michael's naam is voor het wereldrecord 500 meter van de lijst verdwenen en vervangen door dien van Faucheux.

De stand van de wereldrecords zonder gangmaker met stilstand start — wereldrecords met motorgangmaking worden niet meer geregistreerd — is op het oogenblik als volgt:

500 M. 34,4 Faucheux (Frankrijk) 1931.	1 K.M. 1:10,8 Lemoine (Frankrijk) 1931.
2 K.M. 2:28,2 Egg (Zwitserland) 1923.	3 K.M. 3:59,8 Archambault (Frankrijk) 1931.
4 K.M. 5:20,8 Archambault (Frankrijk) 1931.	5 K.M. 6:41,4 Egg (Zwitserland) 1917.
10 K.M. 13:29,8 Archambault (Frankrijk) 1931.	15 K.M. 20:20,8 Binda (Italië) 1929.
10 K.M. 27:05,8 Binda (Italië) 1929.	30 K.M. 40:58,0 Egg (Zwitserland) 1914.
40 K.M. 54:38,2 Egg (Zwitserland) 1914.	50 K.M. 1:12:35,4 Binda (Italië) 1929.
100 K. M. 2:30:39,4 Rousseau (Frankrijk) 1922.	1 uur 44.247 K.M. Egg (Zwitserland) 1914.
2 Uur 80,635 K.M. Rousseau (Frankrijk) 1922.	3 Uur 117.113 K.M. Amstein (Zwitserland) 1929.
6 Uur 223.015 K.M. Amstein (Zwitserland) 1928.	12 Uur 389.935 K.M. Amstein (Zwitserland) 1928.
24 Uur 704.690 K. M. Weise (Duitschland) 1913.	

BALLANGRUD TOONT ZICH SNELLER
DAN JAFFE.

Ballangrud's fraaie zege op de 10.000 M. tijdens de wedstrijden om het wereldkampioenschap schaatsenrijden, welke volgens het oude systeem — 1 man tegelijk en rangschikking volgens tijd — te Lake Placid plaats vonden, heeft de Olympische zege van den Amerikaan Jaffe eenigszins ondermijnd. De Noor maakte n.l. een tijd van 17 min. 58 sec., terwijl Jaffe den Olympischen titel in 19 min. 13,6 sec. won. Zooals men zich herinnert zal werd de eerste 10.000 M.-race van de Olympische wedstrijden wegens een protest der Scandinavische rijders ongeldig verklaard, en bereikte Ballangrud na den tweeden gezamenlijken start op dezen afstand de tweede plaats.

Het is thans wel duidelijk gebleken, dat Ballangrud sneller rijdt dan Jaffe, en het valt daarom nog meer te betreuren, dat de Amerikaan zich thans zgn. „wegens drukke zaken“ aan deze tweede krachtmeting onttrok. Ook de Olympische titelhouder op de 500 en 1500 M. Jack Shea had plotseling ernstige studieredenen en de Amerikaan trok zich derhalve uit de wereldkampioenschappen terug. Een Amerikaansch voorbeeld, dat zeker geen navolging verdient, meent Tel. terecht.

FEUILLETON

TIEN DAGEN KONING

DOOR

VICTOR BRIDGES

(34)

Van die plaats af kon ik makkelijk één kant van het Schloss zien. 't Was een oud, bouwvallig ding, van onder tot boven met klimop begroeid en ik zat me juist af te vragen, wat ik verder moest doen, toen ik opeens, recht tegenover me, een deur zag openstaan. Ik keek... en zag — ik hoop, dat u 't me niet kwalijk neemt, m'neer — het mooiste meisje, dat ik ooit gezien had naar buiten komen. Ik herkende haar dadelijk van uw beschrijving, m'neer. 't Was gravin Stefanoff.

„Waarom noem je haar gravin?“ vroeg Charles.

Fritz haalde zijn schouders op. „Omdat ze gravin is, meer niet. De Stefanoffs — alle Stefanoffs — hebben recht op dien titel.“

„Wat deed je toen?“ vroeg ik, geïnteresseerd.

„Eenige, wat ik doen kon, meneer. Ik floot?“

„Wat!“

„Ik floot, om haar aandacht te trekken.“

Charles barstte in lachen uit. „Alle goden!“ zei hij, „aan durf mankeert 't je niet.“

„Eerst keek ze erg verschrikt“, ging Fritz voort, „en dat was niet te verwonderen — ik lag plat op den tak en wenkte haar, dichterbij te komen. Maar ze had niet lang nodig om

te besluiten, wat ze doen zou. Eerst keek ze vlug om zich heen, om zeker te zijn, dat niemand haar zag en daarna kwam ze, heel gewoon, zonder zich te haasten of door iets te laten blijken, dat er iets ongewoons aan de hand was, mijn kant uit en ging vlak onder me, op een boomstronk zitten. „Wie ben je?“ vroeg ze fluisterend. „En wat wil je van me?“

Voor den tweeden keer hield Fritz midden in zijn verhaal op, om zijn voorhoofd te betten. Charles en ik konden ons ongeduld bijna niet bedwingen.

„Eerst wist ik niet, hoe te beginnen“, vertelde de rustige stem verder, „maar toen kreeg ik, wat je een gelukkigen inval zou kunnen noemen. Ik haalde het kleine zilveren kruisje, dat u me gegeven had, uit mijn zak en liet het naast haar in het gras vallen. Dat was, om zoo te zeggen, een tweede schrik, maar ik wou dat u de verandering op haar gezichtje had kunnen zien.“

„Dat wou ik ook!“ viel ik uit.

„Eerst zat ze maar stil te kijken, of ze haar oogen niet durfde gelooven. En daarna vroeg ze me, wie ik was. En dat vertelde ik haar, ik zei — 'k hoop niet, dat u 't kwalijk neemt, m'neer — dat ik een vriend van u was en dat ik heelemaal daarheen gekomen was om haar te zoeken en zoo mogelijk, met haar te spreken. 't Was aan haar gezicht te zien, dat ze nog een heeleboel meer wou weten, maar zooals we daar zaten — zij op een boomstronk beneden en ik op een tak boven — en dan de kans, dat er elke seconde iemand kon komen, was niet 't geschikte oogenblik om met onnodig vragen-doen te beginnen. Dat deed ze ook niet — ze gaf me alleen een boodschap voor u: dat ze morgen voor het raam van haar slaapkamer op den uitkijk zou gaan staan — ze wees me het raam ook, m'neer — en dat als u dan op dezelfde plaats wou komen, dat u haar dan een grooten dienst kon bewijzen.“

„Heeft ze dat gezegd?“ vroeg ik gretig. „Met diezelfde woorden?“

„Ja, m'neer — dat heb ik tenminste verstaan. Ze sprak niet luud, ziet u — feitelijk was 't niets dan fluisteren wat ze deed. Ze was heel bang en ze was, om zoo te zeggen, bezeten van de idee, dat ik weg moest, vóór er iemand kwam en ons samen zag.“

Even bleef het stil.

„Toch begrijp ik 't niet volkomen“, zei ik dan, langzaam. „Er moet nog iets gebeurd zijn, anders was je veel eerder terug geweest, niet?“

„Ja, er is nog iets gebeurd“, gaf Fritz met een grimmig gezicht toe. „Toen ik weer bij de rivier kwam, deed ik de ontdekking, dat er op den oever, geen honderd meter van de plek af, waar ik de motorboot gemeerd had, een twintig à dertig soldaten zaten.“

Ik ging met een ruk overeind zitten. „Soldaten!“ herhaalde ik scherp. „Bedoel je mannen uit Strovno's leger?“

„Nee, m'neer. 't Waren Crutariërs — boeren uit de bergen, naar hun uiterlijk te oordeelen. Ze hadden een soort van uniform aan, maar gewone soldaten waren het niet.“

Charles keek mij aan. „Een voorzorgsmaatregel van Stefanoff zeker. Een keurbende, om een oogje op je uitverkoore te houden.“

„Dat bracht me, om zoo te zeggen, in een moeilijk parket“, ging Fritz voort. „Ik had natuurlijk de motorboot kunnen laten waar ze was en door het bosch hiernaartoe kunnen teruggaan. Maar ik wist, dat we de motorboot vannacht noodig zouden hebben, om de rivier op te varen. En dus zat er toen niets anders op, dan wachten, tot de soldaten weggingen.“

„En hoe lang duurde dat?“ vroeg ik.

„O! Uren, m'neer. Pas laat op den middag trokken ze weg. Ze gingen den kant op van het kasteel, maar of ze het park binnen gingen of om den muur heen trokken, weet ik niet.

Ik heb natuurlijk geen seconde langer gewacht dan hoog noodig was, maar ben op een holletje naar de motorboot gegaan en weggetuft.“

Enkele oogenblikken heerste er stilte.

„Wel bedankt, Fritz“, zei ik dan, „je hebt me een grooten dienst bewezen.“

Charles knikte. „Ja“, viel hij me bij, „je hebt keurig werk gedaan, Fritz. Ik ken kerels, die het Victoria Cross voor heel wat minder hebben gekregen.“

Ik keek op mijn horloge en sprong op.

„We hebben nog we: tijd in overloed“, begon ik. „'t is tien uur en als we om klokke één weggaan —“

„Zijn we vroeg genoeg op onze plaats van bestemming, meneer?“ viel Fritz me in de rede. „Ik weet nu den kortsten weg en als we er vijf uur over doen, is het lang —“

„Ga dan asjeblieft wat eten en blijf rustig ergens zitten, tot we weggaan“, ried ik hem. „Je moet doodmoed zijn en God mag weten, wanneer we weer in de gelegenheid zijn om te slapen.“

Fritz stond op. „Dan ga ik eerst voor u pakken, meneer! Als ik 't goed heb, bent u toch niet meer van plan hier terug te komen?“

„Daar zullen we 't vannacht in de motorboot over hebben“, ontweek ik een rechtstreeksch antwoord. „Jij marcheert naar bed en je waagt het niet, eruit te komen, vóór Mr. Grant of ik je komt roepen.“

Onder het uiten van die laatste tirade loodste ik hem met zachte hand uit de deur. En toen ik die achter hem gesloten had, ging ik naar de plaats, waar Charles zat, terug.

„Weet je ook waar Jacob is?“

„Buiten“, was het antwoord. „Tot vanochtend vijf uur heeft hij, met een groot geweer onder zijn arm, op het terrein gepatrouilleerd

en vannacht is hij blijkbaar iets dergelijks van plan. Orders van Lindenfelt, denk ik.“

„We moeten hem in huis zien te krijgen, voor we weggaan“, bedacht ik. „Hij mag ons niet zien.“

„O, dat's een heel klein kunstje“, was Charles' antwoord. „Vanavond, tegen twaalf of zoo, paalen we 'm en dan zeggen we, dat Fritz en ik hem een paar uur zullen aflossen, daar gaat hij wel op — of mijn kop eraf!“

„Met ons tweeën wakker blijven heeft niet, besliste ik. „Ga jij eerst een paar uur naar je mandje en probeer wat te slapen.“

„En jij dan?“ vroeg hij.

Ik schudde m'n hoofd. „Ik zou op 't oogenblik niet kunnen slapen. Ik ben veel te ongerust over Maren.“

„Hou den moed erin, kerel!“ trachtte Charles me op te beuren. „Zoo erg als 't lijkt, kan de toestand in werkelijkheid niet zijn... anders had ze je niet die boodschap gestuurd. Als 't een beetje meeloop, zijn we morgenavond veilig en wel de grens over.“

Op de voor hem karakteristiek langzame manier kwam hij uit zijn stoel overeind, schonk zich nog eens in en ging met den vollen tumbler in zijn hand naar de trap. Op het portaal boven bleef hij staan en keek over de balustrade naar beneden. „Por om kwart voor twaalf“, riep hij me toe. „Ik wil behoorlijk geschoren zijn, als ik aan je uitverkoore word voorgesteld.“

(Wordt vervolgd.)

FINANCIËN

Valuta-clearing met het buitenland.

WETSONTWERP INGEDIEND.

Regeling beperkt tot betalingen uit het goederenverkeer. — Geen beperking van import beoogd.

De in het buitenland sinds Mei 1931 toegelaten moeilijkheden in het betalings- en creditverkeer hebben een reeks van staten genoot maatregelen te nemen, ten einde te trachten aan de moeilijkheden het hoofd te bieden. Min of meer uiteenlopende omstandigheden hebben aan deze maatregelen, niettegenstaande zij onderling dikwijls veel overeenkomst vertoonen, toch een verschillend karakter gegeven. Sommige landen beoogen in hoofdzaak een einde te maken aan kapitaalvlucht en aan het terugtrekken van crediten door vreemde crediteuren, aldus de Memorie van Toelichting op het 18 Februari ingediende wetontwerp in zake verdragen, te sluiten met vreemde mogendheden welke beperkende bepalingen hebben getroffen ten aanzien van het internationale betalingsverkeer in zake de vereffening van vorderingen ontstaan in verband met in- en uitvoer.

Uit de talloze klachten, welke de regering van de zijde van het bedrijfsleven ontving, is haar gebleken, dat onze uitvoer in toenemende mate te lijden heeft van de geschetste moeilijkheden. Zij heeft gemeend door het indienen van dit wetontwerp zich door de daarbij gevraagde machtiging om met vreemde mogendheden gesloten verdragen te bekrachtigen, de middelen te moeten verschaffen om de nadeelige gevolgen, welke de hierbedoelde, door het buitenland genomen maatregelen voor onze exporthandel met zich medebrengen, zooveel mogelijk te temperen. De voorgestelde maatregelen beoogen een steun te zijn voor den Nederlandschen export. Zij hebben niet ten doel den invoer te belemmeren en verschillen daardoor in principieel opzicht — daarop wordt met nadruk gewezen — van de maatregelen, welke in een aantal van de betrokken landen werden genomen. Een regeling is daarom bij de wet noodzakelijk, omdat geen waarborgen bestaan, dat langs vrijwilligen weg een oplossing mogelijk zou zijn. De importeurs zullen in vele gevallen ter wille van hun buitenlandse relaties, die het bezit van Nederlandsche valuta prefereren boven die van hun eigen land, hunne medewerking aan een dergelijke regeling onthouden. De ervaring, in het buitenland opgedaan met vrijwillige regelingen, bevestigt deze opvatting.

Alhoewel in het aangeboden ontwerp strenge bepalingen zijn neergelegd over de wijze waarop de Nederlandsche importeurs hun schulden moeten betalen, wanneer de eventueel gesloten verdragen zulks bepalen, zoo ontbreekt daarin ieder streven de omvang van de zaken met het buitenland, voor zoover het Nederland betreft, uit monetair overwegingen te beïnvloeden. Het schijnt wenschelijk de voorgestelde regeling te beperken tot betalingen, welke uit het goederenverkeer voortspruiten.

Nederlandsche Bank zal optreden als clearing instituut.

Wanneer het ontwerp tot wet zal zijn verheven, stelt de regering zich den gang van zaken als volgt voor:

Zoodra met landen, waar bestaande of te treffen maatregelen zulks wenschelijk maken, verdragen zijn gesloten met betrekking tot het uit in- en uitvoer voortspruitende betalingsverkeer, voldoet elke importeur zijn schuld aan den buitenlandse crediteur door tussenkomst van de Nederlandsche Bank. Omgekeerd zullen de in Nederland gevestigde exporteurs in den regel alleen betaling voor de door hen geleverde goederen ontvangen door tussenkomst van de Nederlandsche Bank. Deze heeft zich reeds bereid verklaard als clearing-instituut te fungeren. Genoemde instelling zal de bedragen, die zij van de importeurs ontvangt, aanwenden om bedoelde betalingen aan de exporteurs te doen. Zij zal deze betaling echter niet eerder in Nederlandsche geld voldoen, voordat zij kennis gekregen heeft van het buitenlandse clearing-instituut, als hoedanig in den regel de buitenlandse circulatiebank zal optreden, dat de buitenlandse importeur zijn schuld aan de in zijn eigen land daar, toe aangewezen centrale bankinstelling heeft voldaan.

Vaststelling van den omrekeningskoers.

De omrekeningskoers wordt door beide circulatie banken in onderling overleg of bij speciale door de regering gesloten verdragen geregeld.

De consequentie van de hier uiteengezette regeling is, dat in Nederland gevestigde importeurs, behoudens in bepaalde uitzonderingsgevallen, die bij het verdrag worden overeengekomen, verplicht zijn van de tussenkomst van het clearing-instituut gebruik te maken. Zoodra een importeur aan de Nederlandsche Bank heeft betaald zal die instelling een kennisgeving van de betaling aan het buitenlandse clearing-instituut zenden, die de zaak verder met den buitenlandse exporteur afdoet.

Ook hier neemt de Nederlandsche Bank geen aansprakelijkheid op zich, en zal de buitenlandse exporteur zelf moeten toezien, dat zijn Nederlandsche cliënt betaalt.

Amsterdamsche beurs.

NERVEUS.

Amsterdam 16 Maart (Aneta) De stemming ter beurze werd beheerscht door reactie. Java Sumatra noteerde 54 1/4.

Amsterdam 16 Maart (Aneta Amsterdam Effectenblad). De stemming was nerveus door een groot Zwitsers aanbod in Kreuger — fondsen. Dit drukte de koersen en was deprimeerend voor de geheele markt.

Er heerscht vrees voor verdere consequenties voor Kreuger.

Een gerucht omtrent zelfmoord van St. Phalle te Brussel is extra verontrustend, maar het is onjuist, daar hij een natuurlijke dood is gestorven.

Er heerscht algemeen een neiging tot verkoopen, maar de mogelijkheid tot plaatsen is beperkt, dus noteerde men overal lager. Arbitrage verkocht Koninklijke Olie. De jongens laptten aan wat zij konden. Er was een verticale reactie, terwijl het slot van de beurs zwak was.

Philips waarden verlaten, in suikerwaarden was een dringend aanbod dat moeilijk te plaatsen was. Men is van meening dat de koersen zeer gevoelig zijn. Voor de stemming ter beurze werkte het vooruitzicht van de nieuwe Java concessies ontmoedigend.

Rubberwaarden waren zwak, ondanks betere cijfers uit Amerika heerschte er aanbod.

Nederlandsche en Deutsche leeningen prijshoudend.

SINGAPORE RUBBER.

De veiling van 9 Maart 1932.

De firma Hooglandt en Co te Singapore bericht ons dd. 9 dezer:

Gedurende het begin van de afgelopen verslagperiode trok de markt eenigszins aan, waarop een daling plaats had als gevolg van contra restrictie berichten, alsmede van de verbetering van het £. In verband met verdere geruchten betreffende de heropening van Engelsch-Nederlandsche onderhandelings in Londen, in tegenwoordigheid van Mr. Luytjes, tegenwoordiger van het Nederlandsch Gouvernement, waren verkoopers op hun hoede en zijn deze op het oogenblik terughoudend.

De voorraden van handelaren in de Kolonie waren op 29 pto. 56,684 ton tegen 59,836, ton op 31 Januari l.l., of een vermindering van 3152 ton. Het voorraad cijfer voor geheel Malaya zal ongeveer 20 dezer gepubliceerd worden.

Londen en Liverpool voorraden zijn 44 ton omlaag, zoodat het totaal per 5 dezer 125,747 ton bedraagt.

De veiling van deze week was goed bezocht. Sheets waren zeer gewild, terwijl er levendige belangstelling was voor Pales, die wederom goede premia behaalden. Voor Browns en de mindere soorten was eveneens een goede vraag.

De gecatalogiseerde hoeveelheid bedroeg 1006 ton, waarvan 840 ton werden aangeboden en 667 ton verkocht.

Guldencents per 1/2 K.G.

Ribbed Smoked Sheet	—
“ “ Good average quality f. 0.07 3/4 — f. 0.07 3/4	—
“ “ off quality “ 0.07 — “ 0.07 1/2	—
Crêpe Pale Fine	f. 0.10
“ “ Good average quality f. 0.09 1/4 — f. 0.09 3/4	—
“ “ off quality “ 0.08 1/4 — “ 0.09	—
“ “ Brown Fine “ 0.07 1/4 — “ 0.07 1/2	—
“ “ “ 0.05 3/4 — “ 0.06	—
“ A “ Blankets “ 0.07 1/2 — “ 0.07 3/4	—
“ B “ “ “ 0.07 1/4 — “ 0.07 1/2	—
“ D “ “ “ 0.06 1/4 — “ 0.06 1/2	—
Flat Bark “ 0.06 — “ 0.06	—
Remilled Crêpe “ 0.05 3/4 — “ 0.06	—
Koers	106

DE SUIKERCONFERENTIE

Een extra restrictie van Java.

Parijs, 16 Febr. Aneta 's specialen correspondent meldt, dat aangezien het antwoord van Cuba nog niet binnen is de ochtend — vergadering slechts kort duurde en verdaagd is tot morgenochtend.

Door het heen en weer seilen van Parijs naar Cuba is herhaling mogelijk te Brussel en Berlijn, zoodat het mogelijk is dat de conferentie weer zonder resultaat uiteen gaat.

Er wordt groote geheimzinnigheid betracht, maar het wordt niet onmogelijk geacht, dat Java een kleine extra restrictie in het vooruitzicht stelt, bijvoorbeeld een oogst van ongeveer 1.200.000 ton.

Bovendien zal Java misschien afstand doen van de jaarlijks oplopende 100.000 ton boven de 2.300.000 ton exportquotum voor 1931 daar Java toch niet aan China en Britsch-Indië de jaarlijks oplopende quota kwijt kan, waarop de sluiting van de overeenkomst is gerekend.

Amsterdam 16 Maart (Aneta Reuter). De Internationale Suikerraad ontving het antwoord van Cuba op de restrictie voorstellen.

Men zegt dat het vrij voldoende gevend is.

Cuba wenschte zich niet terug te trekken uit het plan Chadbourne.

Men verwacht dat een compromis bereikt zal worden betreffende de oogst cijfers van Cuba.

DE STAATSLÉENING 1932

Den Haag 16 Maart (Aneta). De vrije inschrijvingen op de Staatslening 1932 tot een totaal van f 49.930.700 zijn toegewezen.

Rotterdamsche Hypotheekbank.

Den Haag 16 Maart (Aneta) De Rotterdamsche Hypotheekbank keert 34 gulden per aandeel uit.

Noteeringen

Gijsselman & Steup.

Slotkoersen A'dam	15 Mrt. '32	16 Mrt. '32
Amst. Bank	101	70
Incaso Bank	—	—
Cert. Escompto Mij.	—	82
Ned. Handel Mij.	84	61
Handelsbank	61	59
Kol. Bank	59	64
Scheepvaart Unie	64	—
K. P. M.	115	—
Java China Japan-lijn	39	39
Ned. Ind. Spoor	63	61
Deli Spoor	—	—
Sem. Cheribon	24	—
Sem. Joana	25	—
Aniem Nat. Bezit	190	188
Gas Nat. Bezit	—	181
Internatio	129	130
Lindeteves	65	64
Güntzel & Schumacher	—	52
Philips	76	73
Unilever	119	114
Calvé Delft	62	61
Aku	—	42
Van Gelder	62	—
I. G. Farben Industrie	—	82
Kon. Olie	151	150
Alg. Exploratie	102	102
Tarakan	—	—
Perlak	103	104
H. V. A.	183	182
Vorstlanden	44	46
Poerworedjo	8	—
A'dam Rubber	45	44
Sumatra Rubber	27	—
Bandar Rubber	—	36
Basilam	—	—
Oost Java Rubber	59	—
Gedeh	—	—
Besoekei Tabak	—	146
Deli-Mij.	160	162
Senembah-Mij.	200	195
Deli Batavia Mij.	148	149
Oostkust	—	25
Arendsburg	190	190
Billiton B.	—	—
Simau	—	—
Redjang	—	—
Cities Service	6 1/4	7
Prof. Chic. Milwaukee	—	5
Anaconda	30	20
Behl. Steel	22	21
Pokker Aircraft	3	3
Int. Nickel	9	9
Missouri Kansas Texast	7	7
Corp. Trust Shares	28	28
Prolongatierente	1 1/4 p.c.	1 1/4 p.c.

Markt nerveus en algemeen iets lager.

WISSELKOERSEN

Medan, 17 Maart 1932.

	N.H.M.	N.I.E.M.	H.B.
17 Mrt.	16 Mrt.	17 Mrt.	
T. T. Amsterdam	1.00%	1.00%	1.00%
Zicht Amsterdam	1.00%	1.00%	1.00%
T. T. Londen	9.12%	9.15	9.12%
Zicht Londen	9.12%	9.15	9.12%
T. T. Amerika	2.50	2.50	2.49%
Zicht Amerika	2.49%	2.49%	2.49%
T. T. Frankrijk	10	10	10
Zicht Frankrijk	10	10	10
T. T. België	35%	—	35%
Zicht België	35%	—	35%
T. T. Italië	13%	—	13%
Zicht Italië	13%	—	13%
T. T. Zwitserland	49%	—	49%
Zicht Zwitserland	49%	—	49%
T. T. Kopenhagen	51	—	51
Zicht Kopenhagen	51	—	51
T. T. Stockholm	51	—	51
Zicht Stockholm	51	—	51
T. T. Oslo	51	—	51
Zicht Oslo	51	—	51
T. T. Duitschland	59%	—	59%
Zicht Duitschland	59%	—	59%
T. T. Japan	82	—	80%
Zicht Japan	81%	—	80%
T. T. Singapore	1.05%	—	1.05%
Zicht Singapore	1.05%	—	1.05%
T. T. Bombay/Calcutta	69	—	68%
Zicht Bombay/Calcutta	69	—	69
T. T. Colombo	69	—	69
Zicht Colombo	69	—	69
T. T. Hongkong	62%	—	62
Zicht Hongkong	62%	—	64
T. T. Amoy	58%	—	58%
Zicht Amoy	58%	—	58%
T. T. Shanhai	83%	—	83%
Zicht Shanhai	83%	—	85
T. T. Australië	7.32%	—	7.30
Zicht Australië	7.31%	—	7.30
T. T. Manilla	1.24	—	1.24
Zicht Manilla	—	—	—
T. T. Praag	—	—	—
Zicht Praag	—	—	—
T. T. Saigon	—	—	—
Zicht Saigon	—	—	—
T. T. Weenen	—	—	—
Zicht Weenen	—	—	—
T. T. Penang	1.05%	—	1.05%
Zicht Penang	1.05%	—	1.05%

PASSAGIERSLIJST.

Passagiers van het M.S. „Christiaan Huygens“ 16 Maart van Batavia vertrokken en zullen 19 Maart van Belawan vertrekken. Naar Belawan-Deli: mevr. F.C. Bouman, mevr. H.A. Crommelin, mej. F.H. Doornik, mej. C. Hoogeveen, mevr. A.C. Kern, W. F. van Leeuwen, fam. Goan Liang, mevr. R. van Tekelenburg, fam. Tjhay Fon Nin, F. Widmer.

Naar Sabang: mevr. J. Wisskerke Naar Genua, Southampton-Amsterdam fam. Y.C. van Aals, fam. J. Admiraal en knd., E.J. van Amerongen, mej. M.L. van Arcken, fam. P. Bakker, A. Bamberger, E.W. Barth, J.K. Beasley en knd., fam. G.W. van Beek, mevr. A. Th. Been en 2 kinderen, mevr. D.M. Benjafield, mej. W.S.S. van Benthem Jutting, fam. E.W. van den Berg en 3 knd., A.H. Berts, mej. M.C. Beudeker, mej. O.G. Beudeker Jonge, M.E. Beudeker, K. van Blankenstein, R.T. Boffa, Jongheer J.H. Borger, Jonge, E.M. Borger, W.J.J.A. van den Bosch, fam. C.M. Botter en 3 knd., fam. H. van Brackenhausen en knd., W.F.H. Brandon, R.J. C. Braun, P. Broeyer, fam. A.W.J. Brunnings, fam. G. J. Brussen en 2 knd., mej. R. C. Brussen, fam. Th. H. van Buschbach en 2 knd., fam. C. van den Bussche, fam. van Buuren, M. A. van Caspel, fam. van Charldorp en knd. mevr. J. H. van Charldorp, G. H. Christiaans, fam. Jhr. J. Citters, E. W. Comins, mevr. L. Cöhrs,

DE SUMATRA POST GRATIS

Wie zich thans reeds per 1 APRIL a.s. voor minstens een kwartaal op De Sumatra Post abonneert ontvangt alle nog in MAART verschijnende nummers gratis:

Ondergeteekende:

Adres:

wenschte zich per 1 APRIL, voor minstens 1 kwartaal, op de Sumatra Post te abonneren.

ABONNEMENTSPRIJS per kwartaal (Medan) f 5.— per kwartaal (Ned.-Indië) „ 6.25

AGENDA.

ONTVANG-DAGEN

Gouverneur : Dinsdag en Vrijdag v.m. 9 uur.

Burgemeester van Medan : Dinsdag en Vrijdag van 9—12 uur.

Assistent-res. : van Deli en Serdang elken werkdag van 9—12 uur.

Ass.-Resident tb. : Elken Woensdag en Zaterdag van 8—12 uur v.m.

Gew.-sec. : Elken werkdag van 10—12 v.m.

J. de Waard : Wethouder voor Financien en —5 uur.

Dr. P. J. van Loo : Wethouder voor technischen grondzaken Vrijdag van 4 tot 5 u.n.m.

Abdul Hakim : Wethouder voor Inheemsch aangelegenheden Donderdag n.m. van 3.30 u. tot 4.30.

Afd. Medan der R.V.V. : Spreker presidentie Maandags van 10—11 uur. Naal-en Handwerkd. Maandags v.m. van 9.30—11.30 u.v.m. Nilmij gebouw.

Commissaresse voor de bemiddeling. Donderdag 9.30—11.30 uur, Deli Maatschappijlaan 9

Pro Juventute : Spreekuur elken 1sten en 3den Maandag van de maand om 7 uur n.m. vergaderzaal der Weeskamer, Medan.

Theosofische bibliotheek : Poloniaweg No. 18 Geopend Maandags en op n.m. vóór de hari besar van 5 tot 6 uur.

INSTELLINGEN.

Bibliotheek O. K. v. Sum. Inst. : Gebouw D.P.V. Geopend iederen Woensdag 6—7.30 n.m.

VENDUTIES.

21 Maart : J.H. Hemmers, 4 Boelweg, 6 u.n.m.

22 Maart : H. Zuur, Bindjei 6.30 u.n.m.

Elken Maandag : Roemer Visscher Vereeniging Nilmij gebouw wekelijksche verkoop 9/—, 11/4 v.m.

KUNST EN VERMAKELIJKHEDEN.

Oranje Bioscoop : „Leutnant warst du einst bei den Husaren met Mady Christians Gustav Diesl en George Alexander“.

Orion Bioscoop : „Het fluitconcert van Sans Souci“.

Royal Bioscoop : „Cowboy-films“.

Deli Bioscoop : „Queen High“.

Tjong Koeng Tat Bioscoop : „All quiet on the Western Front“.

KERKNIEUWS.

Protestantsche Kerk.

Mangalaan.

Zondag, 20 Mrt. 9 uur v.m. Hollandsche dienst, ds. de Bruyn. 4 uur 30 n.m. Jeugdkerk.

7 uur n.m. Maleische dienst.

Gereformeerde Kerk.

Pem. Siantar.

Zondag, 20 Mrt. 8 uur n.m. in de Raadzaal, ds. E. de Jong.

Bevestiging van Ambtsdrager.

Vrijdag, 25 Mrt. Goede Vrijdag, 8 uur n.m. te Tebing Tinggi in de Methodistische kerk ds. E. de Jong.

Zondag, 27 Mrt. Eerste Paasdag, te Siantar tweemaal dienst.

10 uur v.m. in de Raadzaal, ds. E. de Jong.

8 uur n.m. in de Raadzaal, ds. E. de Jong.

WEERBERICHT.

16 Maart
Temperatuur °C. max. 32.4 min. 20.4
Barometer 760.8 761.1 en 758.9
Relat. 95 53 en 68
Duur v.d. zonneschijn 8 h 30 m
Regenval 6 mm

BIOMALZ

met KALK EXTRA

Heeft op andere kalkpreparaten voor, dat het niet alleen den opbouw van het beenderstelsel bevordert, maar door zijn moutgehalte den groei van het geheele lichaam gunstig beïnvloedt. BIOMALZ met KALK EXTRA is daarom het aangewezen kalkvoedsel voor a.s. moeders en kinderen in hun groei.

PERTIN F 2.20

CHEMICALIËNHANDEL „INSULINDE“

Kesawan 76 — MEDAN — Telefoon 1201

Holland op de Hoogvlakte
EEN BIEFSTUK
met gebakken aardappelen
gebruikt in
HOTEL FRISIA
TE KABAN DJAHE
Wekt herinneringen op aan
de Poort van Kleef
te AMSTERDAM.

690

ABDOEL WAHID
KLEERMAKER

EERSTE KWALITEIT DRILL

Balistraat No. 6 - Telefoon No. 1426 - Medan

HET GOEDKOOPST ADRES.

698

**DENNISON'S
DOLL OUTFITS**

inhoudende papieren poppen
en benodigdheden, waardoor
de kinderen op eenvoudige
wijze zelf de poppen kunnen
aankleeden.

PRIJS F 1.50 EN F 4.25

VAREKAMP & Co.

MEDAN — TEL. 211

SILVER JAVA PACIFIC LINE

Het m. s. „SILVERAY”

is te Belawan aangekomen, van Calcutta en
Rangoon. Laatste claimdag 4 dagen na den
laatsten losdag. Ontvangers van goederen
gelieven zich te wenden tot de Agenten:

Handel Mij. Guntzel & Schumacher
BELAWAN

1548

DELI RESTAURANT

CANTONSTRAAT 17 TELEFOON 1190
Geopend 1 Januari 1932. Spijzen door be-
kwame, zindelijke Kokki bereid, voor Mo-
hammedaansche bezoekers (tjara-Islam),
zoowel als schotels op Westersche wijze
(tjara-barat) samengesteld. Nette bedie-
ning, billijk tarief.

703

Beleefd aanbevelend

Ali bin Mohamad

EEN STAP

IN DE GOEDE RICHTING!

WORDT LID VAN HET

Leesgezelschap „KESAWAN”

Prospectus wordt

op aanvraag

gaarne verstrekt

onder beheer van N.V. Boekhandel VAREKAMP & Co.
Kesawan — Medan — Tel. 211

Elke week een nieuwe trommel, elke week een Hol-
landsche, of een roman in een der moderne talen.

BOEKHANDEL VAREKAMP & Co., MEDAN - TELEF. 211

VIMTO
*De Gezond-
heidsdrank*
(FRUIT TONIC)

Een heerlijke opwekkende
en verfrisschende drank,
gemaakt uit verse vruch-
ten en gebotteld door

FRASER & NEAVE LTD

MEDAN TEL. 275 • TDJ. BALEI TEL. 74 • T. TINGGI TEL. 177

1402

There is a Shade of
“NUGGET”
BOOT POLISH

for
every
Leather

715

WHITEAWAYS

LAATSTE DRIE DAGEN

van onze

**RECLAME
AANBIEDING WEEK**

Heeren Zwempakken

Prijs f 2.50

Zwarte hoge schoenen f 9.00

Kunstzijden Pyamas f 12.50

Poppelin Overhemden f 5.00

Dassen f 1.00

Golfstokken f 4.50

Badmantels f 12.50

Goud en Zilver Damesschoenen

f 12.50

Dames Japonnen

f 2.50

N.V. WHITEAWAY LAIDLAW

MEDAN

TELEF. 1200

MET AANTAL AF TE LEGGEN KILOMETERS
VAN DE

**GENERAL
BANDEN**

IS NOG NIET GEEVENAARD DOOR EENIG ANDER
FABRIKAAT. — THANS STAAT GENERAL NOG
VASTER AAN DEN TOP MET ZIJN NIEUWE,
ZWAARDERE, BETERE „DUAL - GRIP BALLON”
BAND.

SKID - SAFE

DE BETERE BAND.

BLOW - OUT
PROOF

Importeurs voor geheel Nederlandsch - Indië :

FUCHS en RENS

PALEISWEG No. 5

MEDAN

TELEFOON 22

Batavia (C) — Soerabaja — Semarang — Bandoeng — Djokjakarta — Palembang — Amsterdam.

Tire Safety Headquarters

244

De stemming in Duitschland

De laatste weken voor de verkiezingen-Het wonder waarop „the man in the street” begon te rekenen

(Van onzen Berlijnschen correspondent)

(Alhoewel wij onderstaand schrijven publiceren, nadat de uitslag der presidentsverkiezing reeds bekend is, lijkt het ons toch interessant genoeg, juist om daaruit te kunnen concluderen hoe de stemming in Duitschland voor de groote verkiezing was. Red.)

Misschien, als de vliegdiens met Deli deze beschouwing snel genoeg naar de andere zijde der aarde brengt, zullen mijn woorden u nog voor den dertienden Maart bereiken. Maar dat zou stellig een record betekenen, waarop ik niet al te vast rekenen mag! Daarom wil ik maar liever aannemen, dat ik juist eenige dagen te laat kom, en dat het resultaat van een der belangrijkste verkiezingen, die in de moderne geschiedenis plaats gehad zullen hebben, u door de telegrammen intusschen reeds bekend is geworden.

Inderdaad een verkiezing, waarvan niet alleen voor Duitschland, maar voor heel Europa het noodige zal afhangen, om van niet-Europeesche landen niet eens te spreken.

Er gebeurt tegenwoordig het een en ander in de groote politiek, en uw Berlijnsche briefschrijver is nu juist niet de instantie om daarover in bijzonderheden te treden. Er zullen wel andere medewerkers zijn, die iets weten te vertellen van de betrekkingen, die blijkbaar tusschen zekere groote mogendheden, haar politieke wenschen voor de toekomst, haar zeer geïnteresseerde wapenfabrieken en de actie in het Verre voor u nabije Oosten bestaan. Die medewerkers zullen ook uiteen kunnen zetten, in hoe verre een strijd op lange zicht tegen Sovjet-Rusland, tegen het bolsjewisme in het algemeen, in de gebeurtenissen in China betrokken is, en welke betekenis de ontwikkeling der dingen daarginds voor de Europeesche en zelf voor de Duitse politiek moet hebben.

In Duitschland gaat het deze dagen om den grooten strijd: nationaal—socialisme tegen Marxisme (lees bolsjewisme), fascisme tegen sociaal—democratie en communisme, werknemer tegen werkgever. En hoe die strijd eindigen zal, is op het oogenblik nog hoogst onzeker. Het radicalisme is nog altijd troef in Duitschland, en dat is ook waarlijk geen wonder als men bedenkt, dat het aantal werklozen nu langzamerhand naar de zes—en—een—half miljoen begint te loopen, en vertwijfeling heerscht in negentig procent van alle Duitse gezinnen. De menschen weten hier niet meer, waar ze het zoeken moeten. Ze zijn bestormd met artikelen in de bladen, voordrachten in alle beschikbare zalen, boeken en brochure's van zogenaamde vakmensen, en goede raadgevingen zonder tal. Het eindresultaat van dit alles was, dat „the man in the street” nu de overtuiging heeft, dat alle geleerden te zamen er niets meer van begrijpen, en dat slechts redding te verwachten is van een meer of minder bovennatuurlijke instantie van iemand en van iets, dat en die met gewone argumenten niet meer te benaderen is. Kortom van een wonder, dat men niet begrijpt, maar waaraan men gelooft.

De vroegere Oostenrijksche huisschilder Adolf Hitler, dezer dagen tot Brunswijksche Regeeringsraad benoemd, daardoor automatisch Duitscher geworden, verkeert in de gelukkige omstandigheid, dat hij het middelpunt van zulk een wonderbeweging is, wat wel in hoofdzaak te danken is aan de omstandigheid, dat hij de propaganda op grooten schaal voortreffelijk beheerscht en steeds de juiste woorden en argumenten voor de massa heeft weten te vinden.

Het is hier de plaats niet om nog eens uitvoerig over Hitler uit te wijden. Er is veel over dezen wellicht merkwaardigen man geschreven, en de kranten zullen deze veertien dagen, nu hij de eenige ernstige tegencandidaat tegen Hindenburg voor het Rijkspresidentschap geworden is, nog wel meer dan ons allen lief is, over hem meedeelen. Want zelden heeft in Duitschland een eenvoudig man zoozeer in het middelpunt van aller belangstelling gestaan, als hij!

De beweging, die hij in twaalf jaren tijd van een stamtafel van zeven man tot een machtige strooming en op één na de sterkste partij van Duitschland wist te maken, is het groote wonder van dit oogenblik.

Hoe groot de aanhang van Hitler in deze dagen is, zal eerst op dertien Maart duidelijk in cijfers af te lezen zijn. Men schat hem op tien tot twaalf miljoen kiezers, maar het is even goed mogelijk, dat intusschen nog veel meer hoopeloozen alles op deze blijkbaar laatste kaart zullen zetten. Omdat Hitler de eenige partijleider is, die in dezen van alle zijden bedreigden staat nog niets anders dan critiek geleverd heeft en dus nog geen gelegenheid had zich door positief werk te blamieren.

Vier kandidaten strijden thans om den gunst der Duitse kiezers. de communist Thälmann, die reeds zeven jaren geleden tegencandidaat van Hindenburg was en wiens kansen ook ditmaal nog beneden peil zullen blijven, de overste Duestenberg, die een verlegenheidscandidaat van Hindenburg's vroegere kiezers is, die zich thans een eigen man uitgezocht hebben, die kansloos is, maar dien men nam, omdat men het met Hitler over een gemeenschappelijke kandidaat niet eens kon worden; en ten slotte Hitler zelf, de eenige, die naast Hindenburg genoemd mag worden, al nemen we op het oogenblik aan dat de

oude, 84-jarige veldmaarschalk den jongen propagandist zij het niet dadelijk in de eerste ronde, dan toch hoogstwaarschijnlijk in de beslissende tweede die op 10 April zal worden uitgevochten, met een k.o. naar huis zal jagen.

Met opzet schrijf ik „we nemen het op het oogenblik aan”. Want inderdaad is het hoogst gevaarlijk, zich hier aan voorspellingen te wagen. De verkiezingen zijn geheim en niemand dan de kiezer alleen, weet welken naam hij in zijn verkiezingscel ten slotte zal aankruisen. En nu zijn er stellig heel wat menschen hier, die links en rechts verkondigen, dat ze natuurlijk Hindenburg zullen kiezen, omdat men „den ouden man, aan wien Duitschland zooveel te danken heeft, niet aan een nederlaag mag bloot stellen”. Maar die als het er op aan komt en ze niet gecontroleerd kunnen worden, waarschijnlijk toch Hitler zullen kiezen, omdat ze in hun hart overtuigd zijn, dat slechts door dit „wonder” nog verbetering in de toestanden te brengen is.

Aan den anderen kant is te verwachten, dat honderdduizenden, die nu erg Hitleriaansch doen of verzekeren, dat Duisterberg hun kandidaat is, in het stille hokje Hindenburg zullen aanstrepen, omdat ze vol eerbied zijn voor den ouden veldmaarschalk, die steeds zijn plicht tegenover volk en vaderland gedaan heeft, en die men nu niet met ondankbaarheid straffen mag.

Krijgt Hindenburg de meerderheid, dan zal dat een klap voor de nationaalsocialisten betekenen, die deze partij de eerstvolgende jaren niet te boven zal komen, tenzij het hun nog gelukt bij de kort daar na volgende verkiezingen voor den Pruisischen Landdag een overwinning van betekenis te behalen. Wint echter Hitler, dan is niet te overzien, welke de gevolgen zullen zijn voor Duitschland, maar ook voor de buitenlandsche politiek in het algemeen.

We gelooven niet, dat Hitler als Rijks-president nu plotseling al die radicale veranderingen zal invoeren, die in het programma zijner partij zijn vastgelegd. Men zal op velerlei gebied eerst wat water in den wijn doen, en van een uitgesproken nationaal-socialisme met radicale wijzigingen van het kapitalistische stelsel zal voorlopig even weinig te merken zijn als van programmen en woedend anti semietisme. Maar wat niet is, kan komen, en niemand weet, of de eetlust niet onder het eten te voorschijn zal komen.

Voor een rustige ontwikkeling der dingen is te hopen, dat dit experiment onnoodig zal blijken, en dat de tegenwoordige Rijkskanselier gelegenheid krijgt nog lang een politiek door te voeren, die, tot nu toe tenminste eerlijkheid en verzoeningsgezind heeft gebracht.

Berlijn, 29 Februari, 1932.

MAX BLOKZIJL

MISÈRE (IN DE MUZIEKWERELD).

Kreisler f 4000 per avond.

Onder den titel Misère, schrijft Willem Landré in Symphonia (15 Febr. 11.) over de economische crisis op muziekgebied. Alles wijst er o.p. dat een wereldberoemd kunstinstituut als het Amsterdamsch Concertgebouw in de zorg zit, ahonnes verliest en genoodzaakt is persoonlijke offers te vragen van dirigenten en een der best betaalde orkestleden, en zelfs om een minder gewenschte verbintenis aan te gaan waarover in den Amsterdamschen Gemeenteraad het een en ander is gezegd. Ook het Haariensch Orkest, het Utrechtsch Stedelijk Orkest en de Arnhemsche Orkestvereniging, schrijft hij, zijn er niet ver van af noodsignalen te hooren. Tegenover deze economische nooden stelt hij de exorbitant hooge honoraria die aan buitenlanders worden betaald, terwijl toch in Duitschland en Oostenrijk men er reeds toe over is gegaan de honoraria aanmerkelijk te verlagen.

Na vermelding van de 8000 gulden, verleden jaar aan Kreisler door het Concertgebouw voor twee concerten betaald, gaat hij voort:

„Als het waar is, noem ik het eenvoudig een schande! En als men mij dan tegenwerpt: „U moest eens weten wat Kreisler in Amerika krijgt”, dan antwoord ik: dat kan mij niets schelen. Omdat men in Amerika zulke dolle dingen doet, behoeven wij kleine mannetjes, dat niet na apen.

En als dan de buitenlandse solisten voor het beschikbare honorarium niet wil len optreden? Dan blijven zij maar stil thuis, en dan zullen onze eigen menschen eens een kans krijgen. Wij hebben solisten: Zimmermann, Helman, Szwajc, Rijnbergen; wij hebben pianisten: Willem Andriessen, Henritte Bosmans, Theo van der Pas, Georg van Renesse; wij hebben zangeressen die voor geen vreemdelingen behoeven onder te doen. Jo Vincent — de eerste: de beste — Annie Woud, Hanna Gruijs. To van der Sluys, Di Moorlag Ik noem hier uitvoerende kunstenaars, die met het volste recht op ieder podium komen kunnen en komen willen, voor minder geld dan hun buitenlandse confrères. Het zou dus besparing betekenen en bovendien zou het geld in ons land blijven, wat een niet te onderschatten voordeel is. De tijd om den royalen mijn heer uit te hangen is ook voor kunstinstellingen voorbij.”

Twee, die de beenen namen.

Het reusachtige orgel in den dom van Passau.

EEN WOOD VAN ORGELPIJPEN.

Passau, de schoone oude stad aan den Donau, bezit een bijzondere beroemdheid: den St. Stephansdom. Zijn prachtige façade is een schitterende schepping van den barokstijl. De imposante achthoekige koepel geldt als een der belangrijkste bezienswaardigheden van Zuid-Beieren.

Maar het eigenlijke meesterwerk, ter wille waarvan de duizenden vreemdelingen naar Passau komen, is het reusachtige orgel in den Stephansdom. Het is het grootste kerkorgel der wereld. Een orgelbouwersfamilie, de Steinmeyers in Ottingen (Beieren), die van geslacht op geslacht hun vak beoefenen, hebben het door hun voortdurenden arbeid, daartoe gemaakt.

Onuitputtelijk zijn de uitdrukkingsmogelijkheden van dit orgel; het bezit niet minder dan 208 registers, 5 manualen en 16105 pijpen.

Vijf afzonderlijke orgelwerken kunnen samenklanken tot een geweldige klankvolheid, kunnen muzikale contrasten te weegbrengen, als zelden gehoord worden. Het hoofdorgel, het grootst van de vijf, is ingebouwd in een kostbare barokkast van 16 meter hoogte; de 106 register zijn over zes verdiepingen verdeeld. Het Epistelorgel en het Evangelienorgel vormen schitterende barokpendanten in de zijbeuken van den Dom, het koororgel staat in een nis van het presbyterium en zijn klank dringt spookachtig door traliwerk. Maar het wonderbaarlijkste is, het echoorgel. Het is in het dek gewelf gebouwd en door de „Himmelfahrtswölbung” dalen zijn bovenaardsche tonen op de luisterenden neder. Deze orgeltonen uit een hoogte van 30 meter, geven een zoo eigenaardig muzikaal effect als wel nergens ooit te hooren zal zijn.

Deze vijf orgelwerken zijn alle van de verplaatsbare hoofdspeeltafel af bespeelbaar. Het inwendige daarvan is 'n zee van fijne draden: de elektrische contacten voor register en toetsen. Maar ondanks het onoemelijk aantal registers, treden en knoppen is alles voor den organist gemakkelijk te bereiken!

Nog interessanter is een rondgang door het hoofdorgel zelf. Men oloft door een woud van orgelpijpen! Smalle gangen tusschen de verschillende rijen, van waar uit stemmer en intonatuer hun werk verrichten, vormen den weg. Onvergetelijk is de indruk, dien de verscheidenheid van pijpen — wat grootte, vorm, materiaal betreft — op den bezoeker maakt: van bijna elke pijp is dat verschillend. Hoe grooter de orgelpijpen zijn, hoe dieper de toon, dien ze voortbrengen. En hoe kleiner, des te helderder. Men komt voorbij de beroemde pijpen: den wijden prestant met zijn brachtigen klank, de nieuwe viola da gamba, die een scherp strijktoneel voortbrengt, den meer naar achter staanden, naar boven conisch verloopen den gemshoren, die werkelijk als een horen klinkt.

Pijpen van hout, van koper en van tin wisselen elkaar af. De grootste van alle treft men in het pedaal van het orgel aan. Het zijn de diepe tonen van de geweldige basregisters contrabas 32' en contrabarde 32'. De grootste ervan, wellicht de reusachtigste orgelpijp, die ooit gebouwd werd, reikt tot aan de 4e verdieping en heeft een lengte van 11.3 m en een doorsnede van een halven meter. Ze is gemaakt van zink.

Het gewicht bedraagt 306 k.g. Om een toon voort te brengen, verslindt ze een bijna onmetelijke hoeveelheid wind. Als contrast noemen we, aldus S.R. in het Vad. één der kleinste pijpen, die bij een doorsnede van 3 m.m. slechts een lengte van 8 m.m. heeft. Daarom klinkt ze dan ook 10 octaven hoger dan de grootste pijp.

Voor elk der afzonderlijke orgelwerken is een gelijkstroommotor aanwezig. Voor het hoofd gel zelfs twee, en daarenboven drie ventilatoren, die per minuut 100 kubieke c.m. gecompriëerde lucht leveren.

De wind der motoren vult bijna 15000 membranen en honderden registerbalgjes. De 10 blaasbalgen van het hoofdorgel heb-

ben een totale oppervlakte van 10 vierk. m. Het geheele orgel met alles, wat daartoe behoort, belast een oppervlakte van 36 vierk. m. Het draad, dat in het orgel aanwezig is, heeft alles bij elkaar de ongelooftijke lengte van 700 kilometer.

In den tijd van het vreemdelingenverkeer wordt dagelijks op het middaguur het orgel bespeeld. Het geweldigste bruisen van de zee, het teedere suizen van den zeffier, de lieflijke hobo en de menselijke stem, de vox humana — alles drukt het goddelijke instrument uit. Dagelijks om het middaguur vult de Dom van Passau zich met vreemdelingen.

Zij willen den indruk van het reusachtige orgel ondergaan en medenemen naar hun vaderland. Want het is iets geweldigs, dat men in die Domkerk beleeft. De herinnering eraan verbleekt nooit, want de indruk is onvergetelijk.

MILLOCKERS GASPARONE.

Gasparone is de zóóveelste operette — na Strauss komt nu Millocker aan de beurt — die uit haar asch glorieurk herrezen is. Te Berlijn ging, Gasparone den 16en dezer voor de honderdste maal, onder een

applaus, dat maar geen einde wilde nemen, en met niemand minder dan Leo Slezak in een der hoofdrollen, als burgemeester Nasoni. Een groot aantal Duitse theaters heeft nu het werk in de nieuwe bewerking van Ernst Steffan en Paul Knepler verworven, en Slezak wordt bestormd met aanbiedingen.

Der Bettelstudent zal nu ook wel gauw volgen.

TIJDSCHRIFT VAN NIEUWE COMPOSITIES

Eerste nummer „Pro Musica”.

In Duitschland is een nieuw muziektijdschrift, „Pro Musica” opgericht, waarvan het eerste nummer onlangs verschenen is. Het is een maandschrift van bijzonderen aard, dat tot doel heeft nieuwe, aan de eischen des tijds beantwoordende composities in druk te brengen, opdat haar bruikbaarheid beproefd kan worden.

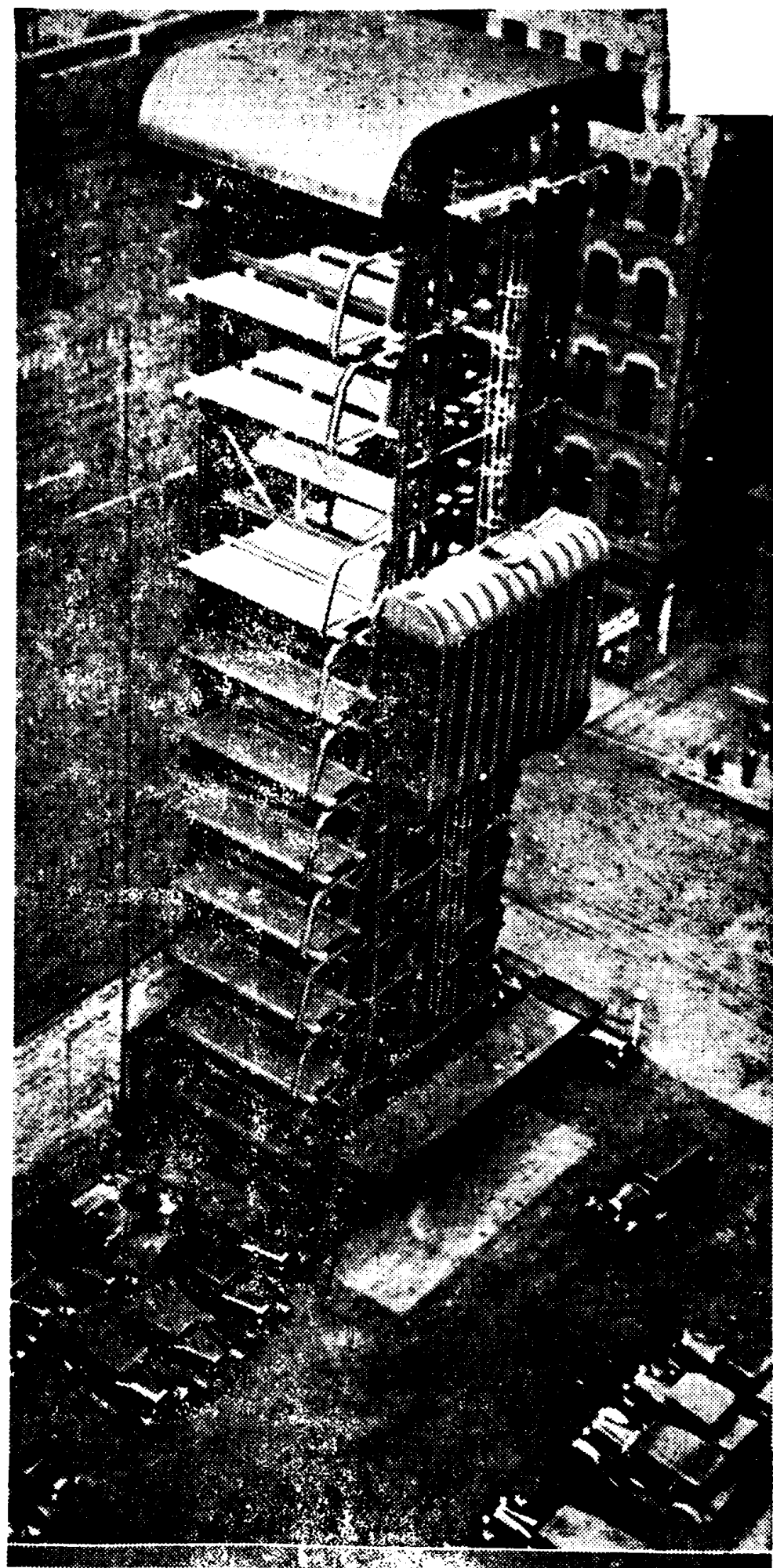
Het ontbreekt den componisten dikwijls aan een spreekbuis, voordat zij hun werk door een uitgever kunnen publiceren, en omgekeerd hebben uitvoerende musici niet altijd de beschikking over voldoende nieuw materiaal. Beide groepen kunnen goed geholpen worden, door het nieuwe tijdschrift, dat onder redactie staat van Fritz Jöde, E. L. v. Knorr en Herman Reichenbach.

Ieder nummer zal zeer uiteenlopend materiaal bevatten, zoowel voor solozang als voor koor, werken voor bepaalde instrumenten en voor ad libitum-bezetting, muziek voor de blokfluit als voor jazz-orkest. De componisten van alle landen doen mee, terwijl de toelichtende tekst tegelijk in het Fransch, Duitsch en Engelsch verschijnt.

Het eerste nummer bevat aldus de Tel. een werk voor eenstemmig koor en strijkorkest van E. L. v. Knorr, een stuk uit „Spiel und Hörschule” voor melodie-instrumenten van Paul Hindemith, twee stukjes voor blokfluiten van J. Beutzon. Een duet voor piano en een melodie-instrument van W. Maler, een pianostuk van John Ireland en een mannenkoor van Heinz Tiessen.

DAJOS BELA.

Dajos Bela, de bekende dirigent, is op eigenaardige wijze in het bezit van een mooie viool geraakt. Hij concerteerde in Excelsior in Berlijn en daar verscheen Zondag een man die—bij afwezigheid van den kapelmeester—een kist op den vleugder der kapel zette, waarin een viool lag. Hij deed alsof hij een goede bekende van den violist was, en antwoordde op de vraag van een der musici, wat dat met die viool was: Dajos Bela weet ervan. Toen verwijderde hij zich. Kort daarop verscheen Dajos Bela. Men gaf hem de kist en vertelde hem van den merkwaardigen bezoeker. In de kist was een viool die op 4000 Mk. getaxeerd wordt. Dajos Bela heeft de viool bij de politie gedeponeerd, omdat hij niet weet of hij haar inderdaad houden mag.

CHICAGO EN HET PARKEERPROBLEEM. — In Chicago is de eerste „parkeer-elevator” ter wereld verschenen. Het gebouw, met behulp waarvan men een einde hoopt te maken aan den onhoudbaren toestand, welke ten gevolge van het enorme aantal parkeerende auto's is ontstaan, kan honderden wagens bergen.

NEDERLAND

Het torendrama.

LEVENSLANG GEEISCHT.

Het Amsterdamsche Gerechtshof heeft heden de behandeling voortgezet van de zaak van den leiddekkerspatroon die in hooger beroep voor het Hof terecht staat van een vonnis der Rechtbank, waarbij hij wegens moord op zijn compagnon Arkenbout in den koepel van de Gerardus Majellakerk te Amsterdam tot levenslange gevangenisstraf is veroordeeld.

Eerst worden nog enkele getuigen gehoord, o.a. een kennis van den verdachte die verklaart dat de verhouding tusschen verdachte en Arkenbout niet slecht was; de verhouding was zelfs van een zeer vriendschappelijke aard. De vrouw van den verdachte verklaart in denzelfden geest en noemt den verdachte een vreeselijk goeden man.

President: Maar hoewel hij u en uw man geld schuldig was, betaalde hij niets toen hij die f 50.000 ontving. Is dat zoo goed?

Getuige: Nu ja hij was zoo zenuwachtig.

President: Het is toch vreemd, dat hij zijn beste vrienden dan niets betaalt! Hij verzweg het tegen iedereen van die f 50.000. Getuige herhaalt haar opmerking, dat verdachte in dien tijd door het ongeluk nogal zenuwachtig was. Een zoon van den vorigen getuige verklaart tenslotte in gelijken zin. De tweede, vrouwelijke, getuige, komt dan nog mededeelen op een vraag van verdachte dat zijn gescheiden vrouw niet hartelijk voor Arkenbout is geweest en tenslotte, toen zij min of meer op verdachte was aangewezen, ook allermeeest zachtaardig karakter ontplooid. Arkenbout zou daarom eens hebben gezegd blij te zijn, dat verdachte in zijn leven was gekomen. Daarbij vertelt de getuige tevens, dat het voor verdachte pijnlijk was door de rechtbank uit de ouderlijke macht te worden ontzet: hij was goed voor zijn kinderen.

Hiermee is het getuigenverhoor ten einde en stelt de president mr. Jolles den verdachte nog enkele vragen.

President: U blijft erbij, dat Wessendorp u bekend heeft Arkenbout te hebben vermoord.

Verdachte: Ja.

President: En Wessendorp was toen onder den invloed?

Verdachte: Ja.

President: Hij was geheel onthoud. Maar afgezien dat, toen u dan vernam dat Wessendorp uw vriend Arkenbout had omgebracht, waarom bleef u toen in relatie met Wessendorp? En waarom zou Wessendorp Arkenbout hebben vermoord?

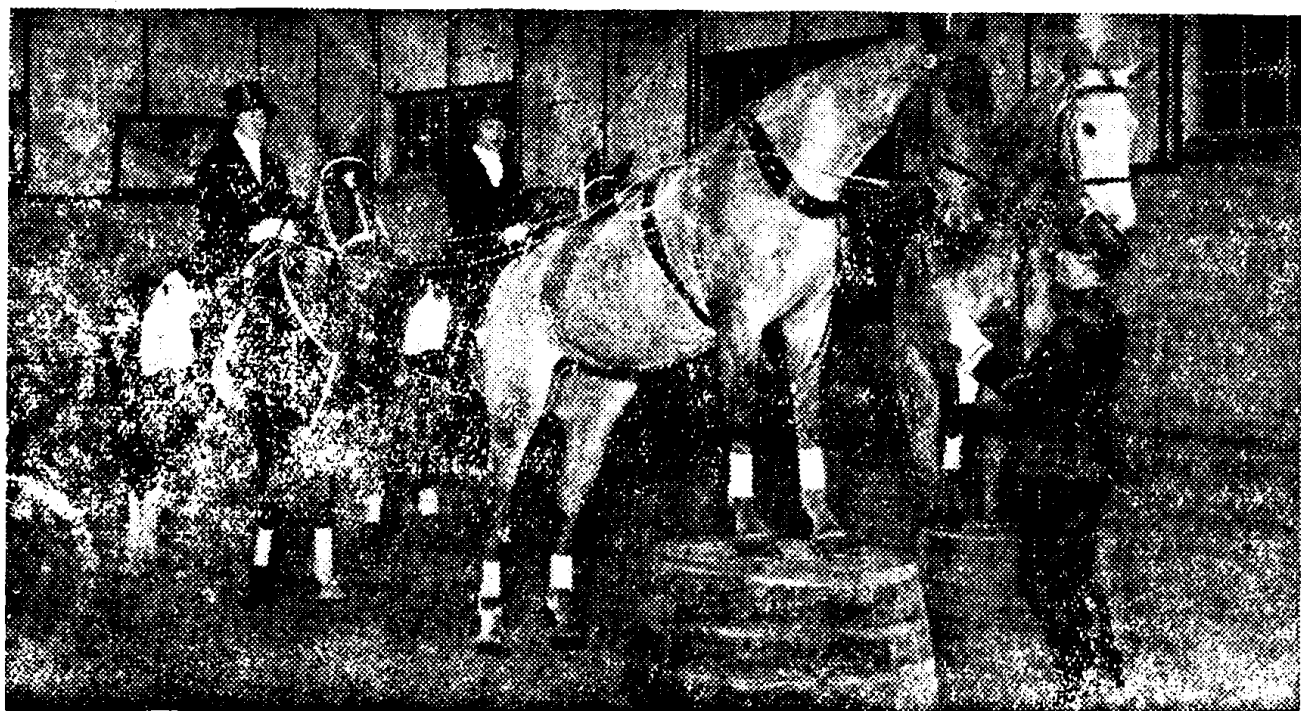
Verdachte: Dat weet ik niet.

President: U hebt destijds een gedetailleerde klacht ingediend tegen Arkenbout: die werd later aangevuld met die bekentenissen.

Verdachte zegt, dat hij dit laatste niet direct heeft willen verklaren, bevreesd als hij was voor de bedreiging door Wessendorp geuit ten aanzien van verdachte's vrouw en kinderen.

Requisitoir van den proc.-generaal

De proc.-generaal mr. P.M.F. Bauduin begint zijn requisitoir met op te merken dat het proces-verbaal der rechtbank door 38 getuigen zijn gehoord; 18 op de eerste behandeling, bij de voortgezette behandeling, die maanden later geschiedde nog 20 getuigen. Zodoende heeft de president de mededeelingen van de getuigen hier tegen elkaar ter zitting kunnen uitspreken, en dit is noodig voor een goede

NIEUWE MANEGE GEOPEND. Onlangs is de nieuwe manege aan het Katerveer te Zwolle geopend. — Eenige extra-nummers worden ten beste gegeven.

gang van het strafproces. Daarom geeft spr. het Hof in overweging het vonnis der Rechtbank dus te vernietigen en stelt zich voor, dat het Hof van de behandeling geheel nieuw proces-verbaal zal maken, ook met het oog op de jurisprudentie van den Hoge Raad.

Wanneer uw Hof, aldus mr. Bauduin, komt tot beoordeeling van de schuld-vraag, dan zal het eerst deze praealabele vraag dienen te beantwoorden: is Arkenbout door een val of door hem toegebracht geweld om het leven gekomen? Spr. meent, dat na de verklaringen van de deskundigen er niet meer aan behoefte te worden getwijfeld, dat een val is uitgesloten: Arkenbout stierf een gewelddadigen dood.

Een der sterkste aanwijzingen tegen den verdachte is dat hij niet zuiver staat tegen de doodsoorzaak. Hij heeft daarover verschillende verklaringen gegeven, die met elkaar in strijd waren. In't begin wilde hij afwachten wat de deskundigen zouden zeggen en — of zij het lichaam, dat reeds anderhalf jaar was begraven geweest nog konden onderzoeken — en toen zij de doodsoorzaak konden vaststellen en men dus verder ging onderzoeken, toen is de verdachte gaan spreken en beschuldigen.

Een aanwijzing van buitengewone betekenis is ook, dat verdachte niet heeft gezwegen; de nieuwe strafwet geeft hem het recht te zwijgen, doch als hij spreekt moet hij waarheid spreken en leugens zijn dan in zijn nadeel uit te leggen.

Hij heeft het gedaan, die de vruchten van de misdaad heeft geplukt, zegt een oude rechtsregel, en het Hof zal dan ook voor oogen hebben te zien, dat de dood van Arkenbout aan verdachte f 50.000 in handen heeft gespeeld.

Spr. gaat dan alle feiten na, die naar voren zijn gekomen omtrent de verzekeringen, en vestigt de aandacht op de plotselinge betaling van achterstallige premie enkele dagen voor het ongeluk. In het sluiten van een verzekering van f 50.000 op het leven van Arkenbout, ligt een sterke aanwijzing, maar nog meer in zijn poging om een verzekering van f 800.000 te sluiten op een, praktisch gesproken, economisch waardeloos object. Uit dit laatste blijkt dat hij verdachte, toen hij de verzekering van f 50.000 sloot, vreemde motieven hebben voorgezet.

Aanwijzingen tegen den verdachte.

De proc.-generaal bespreekt vervolgens de onjuistheden van het zakboekje van verdachte; onjuistheden, die daarin opzettelijk werden vermeld, omdat verdachte zich ten aanzien van de laatste dagen in Maart schuld bewust voelde. Is de verdachte op den dag van het ongeluk op den toren geweest?

De proc.-generaal meent dit bevestigend te kunnen beantwoorden en zet uiteen

aan de hand van de getuigenverklaringen.

De persoon van getuige Wessendorp bespreekend, merkte, spr. op dat deze getuige eigenlijk niet zooveel heeft verklaard; het Hof zal echter datgene wat hij heeft verklaard met scherpheid en critiek hebben te beoordeelen. Spr. belicht echter in hoeverre de verklaringen van Wessendorp kunnen en mogen dienen, om aanwijzingen tegen den verdachte te construeren, en zet bovendien uiteen, waarom Wessendorp den moord niet kan hebben gedaan.

Er is iets dubieus in de houding van den getuige, aldus de proc.-generaal, doch dit is verklaarbaar. Er is anderhalf jaar verlopen, dat moet niet worden vergeten, voordat het politieonderzoek tot resultaat leidde.

De aanwijzingen tegen verdachte zijn van de eerste orde: zijn tegenstrijdige verklaring over doodsoorzaak, de verzekering op het leven van Arkenbout, de verzekering van f 800.000, de overhaaste premiebetaling, de aanwezigheid van verdachte op den toren op de dagen voor het ongeluk, hetgeen hij ontkent, en zijn valsheid en bedrog om zich (de briefjes in het Huis van Bewarding) een alibi voor den 29sten Maart te verschaffen. En om deze aanwijzingen groepeeren zich nog tal van andere kleinere aanwijzingen. Spr. gaat al deze kleinere aanwijzingen na, o.a. de verklaring van de getuigen, dat verdachte, die dit tegen-spreekt, nog zeer goed torens kon beklimmen.

Aan de hand van al deze aanwijzingen, aldus mr. Bauduin, aarzelt ik niet de schuldigverklaring van uw Hof te vragen. De verdachte heeft zich aan een zeer ernstig misdrijf schuldig gemaakt. Hij heeft iemand neergeslagen, om zich van een elendige som gelds meester te maken, zich verrijkt met het bloed van zijnslachtoffer. En bovendien heeft verdachte zijn zoon tot moord aangespoord. Wanneer een vader zijn zoon zoo aanspoort, dan behoort zo'n man in de maatschappij niet thuis. Verdachte mag niet meer in de gelegenheid worden gesteld zich nogmaals te misdragen; hij heeft daartoe de gedachte; men denken aan de acht ton verzekering — en moet tot levenslange gevangenisstraf worden veroordeeld.

Spr. concludeert dan ook, dat het Hof het vonnis door de Rechtbank zal worden vernietigd en, opnieuw rechtdoende, den verdachte wegens moord zal veroordeelen tot levenslange gevangenisstraf.

Pleidooi van mr. Kokosky

Mr. F.A. Kokosky vangt vervolgens zijn pleidooi aan en zegt dat hij zich overtuigd houdt, dat aan zijn woorden door het Hof groote aandacht zal worden geschonken, nu het van de zijde van het O.M. is voorgesteld een levenslange gevangenisstraf op te leggen.

Er zijn soorten van verdachten, er zijn er die zwijgen, er zijn er die te veel zeggen. Tot de laatste categorie behoort deze verdachte; hij heeft het den proc. generaal gemakkelijk gemaakt.

De openbare mening is tegen hem, hij heeft getracht menschen tot valsche verklaringen te verlokken, en daardoor verblind geloof men zeker te zijn in dezen man den dader te mogen zien. Niet alleen leken, ook juristen.

Maar men moet de omstandigheden willen zien, waaronder verdachte zijn afkeurenswaardig optreden beging. Zijn toekomst was levenslang tusschen de vier celmuurs te zijn, en in de angst daarvoor beging hij het verkeerde optreden, zooals het schrijven van die briefjes.

Het Hof, aldus mr. Kokosky, zal, wanneer het aandacht schenkt aan deze correspondentie, onder oogen moeten houden dat in die brieven het „ik ben onschuldig“ steeds en herhaaldelijk daarin terugkeert. En men valt nu over de weinige aannemelijke antwoorden en tegenstrijdige verklaringen. Maar, van psychologisch standpunt bezien, stelt spr. voor zich zelf deze antwoorden ter zijde.

Tot de feiten komend, bespreekt de verdere rol van getuige Wessendorp. Deze heeft dezelfde rol gespeeld als verdachte, zweeg, zweeg nog toen hij gearresteerd was, en begon na enkele dagen den verdachte te beschuldigen. En dat de verdachte nu voor dezen getuige bevreesd is, is begrijpelijk; dat de verdachte allerlei waarschijnlijk- en onwaarschijnlijkheden zegt over dezen getuige is daarom — men bezie dit ook meer door de psychologische bril — zeer verklaarbaar. Spr. kan dit zoo goed zien en begrijpen, omdat verdachte tijdens de gesprekken, die hij met hem had, tegenover zijn verdere geen andere houding heeft aangenomen, dan nu voor het Hof. De verdachte heeft alles te mooi willen voorstellen in zijn machteloze woede en wrok tegen den getuige Wessendorp.

Alleen dan, aldus mr. Kokosky tot het Hof, wanneer geen enkele twijfel bestaat, moogt ge een beslissing nemen als van de zijde van het O.M. is gevorderd; alleen dan wanneer er voor uw Hof niet de minste twijfel bestaat.

Er zijn wel veroordeelingen geweest, die na jaren foutief bleken, doch op het oogenblik der berechting de aanwijzingen, naar men meende, geen twijfel mogelijk lieten.

Om deze twijfel op te wekken bespreekt mr. Kokosky vervolgens de verklaringen van Wessendorp, die volgens spr., niet der waarheid getrouw heeft verklaard. Deze getuige heeft maar nooit begrepen dat er een misdrijf was geschied en begreep dat pas later. Maar dit neemt niet weg dat dezelfde getuige tegelijkertijd durft te verklaren, dat hij door verdachte eigenlijk is omgekocht. Maar aan een misdrijf dacht hij niet! Wessendorp kreeg korten tijd na het ongeluk f 1000: vóór het ongeluk beleende hij op diens verzoek verdachte's kleeren. Plotseling had deze arme man (verdachte), geld, zonder dat Wessendorp dit zou zijn opgevallen.

De verdere merkt op, dat een andere lezing — dat Wessendorp de dader is en verdachte hem heeft betrap — in het kader der omstandigheden volkomen past.

En dan is het begrijpelijker, dat juist Wessendorp den verdachte heeft bedreigd en verdachte inderdaad bang was, omdat hij dan complicaties met die verzekering vreesde. Dan is het verklaarbaar, dat Wessendorp een hoogen toon aansloeg, zich duizend gulden liet geven, enz. Dan zou Wessendorp een hoog spel hebben gespeeld.

Neemt men aan, dat Wessendorp de dader is geweest, spr. herhaalt het, dan is alles verklaarbaar. Justitie en politie zullen Wessendorp geloven, en het oog zou vallen op verdachte, om die verzekering, die jaren voor het ongeluk werd afgesloten.

Mr. Kokosky geeft dan dit historisch overzicht: het ongeluk geschiedde 29 Maart 1929. Er lekte in October 1930 iets uit, en verdachte werd gearresteerd. Er kon geen voldoende bewijs worden vergaard — tot dat er twee bewoonders van de Halmheistraat, waarschijnlijk door krantenberichten opmerkzaam geworden, kwamen, en dus anderhalf jaar later verklaarden den verdachte op den toren te hebben gezien.

Zij erkenden hem althans aan zijn postuur. Een dezer getuigen was een vrouw van zeventig jaar die niet goed ziet. Deze menschen zullen wel niet valschebieren verklaard, maar hoe denkt het Hof hierover? Deze getuigen hebben een man van zware postuur op den toren gezien, die een hoed droeg. Dit was Arkenbout, die volgens de getuigen een zware man was, en deze Arkenbout droeg meestal een hoed. De andere man was schraal en niet dik. Dus waren, meent mr. Kokosky, Arkenbout en Wessendorp op den toren, want dat schraal en niet dik slaat op Wessendorp.

Een politieagent, die gewend is scherp uit te zien, heeft ook de mannen op den toren gezien, maar den verdachte absoluut niet herkend. Wat geschiedt nu? Gewoonlijk worden eenige burgergetuigen achter gesteld bij een politiemann en nu — wijkt een politiemann, die verdachte persé niet herkent, voor twee burgergetuigen.

Voorts betoogt mr. Kokosky, dat nooit van moord zou kunnen worden gesproken. Verdachte is op verzoek van Wessendorp, dat deze hem 's ochtends deed, op 29 Maart meegegaan naar Amsterdam, om te zien of er een steiger op den toren moest komen. Er kan dus niet gesproken worden van voorbedachten rade om op 29 Maart Arkenbout te vermoorden. Acht men verdachte schuldig, dan moet men doodslag aannemen, en daarvoor is levenslang niet toegelaten. Maar waar is het voorwerp, waarmee verdachte de slagen zou hebben toegebracht? Hij ging zonder iets — volgens Wessendorp — naar boven, en de deskundigen meenen, dat de wonden niet met eenig leidekkersmateriaal, dat wellicht in den toren heeft gelegen, kunnen zijn toegebracht.

Mr. Kokosky bespreekt vervolgens nog verschillende feiten, en getuigenverklaringen. Men kan, aldus spr., wanneer men uitgaat van het standpunt, dat verdachte schuldig is, alles wat ter zitting is gebleken tegen hem aanvoeren; het tegendeel is ook mogelijk.

Ook is het doenlijk het standpunt in te nemen, dat Wessendorp den moord heeft begaan op instigatie van verdachte, die dan ook weliswaar strafbaar zou zijn. Het is nu aan het Hof te oordeelen. Wanneer het zich indenkt wat een levenslange gevangenisstraf is, en betekent, zal het zich voor oogen moeten stellen, dat ook maar eenige twijfel tot vrijspraak zal moeten leiden. En spr., die het Hof in zijn taak niet bevrijdt, gelooft dan ook — al is de publieke opinie daarmee niet bevredigd — dat het Hof den verdachte zal vrijspreken.

Na re- en dupliek wordt het woord aan verdachte gegeven. Half snikkend verklaart hij, dat men met hem mag doen wat men wil, maar dat hij onschuldig is. Hij zegt de dupe te worden van verschillende getuigen en herhaalt, dat hij onschuldig is. Mijn handen en geweten zijn zuiver, zoo besluit hij.

De behandeling van de zaak wordt daarna gesloten. Het Hof zal 11 Maart arrest wijzen.

schappelijk personeel gelukt een temperatuur te bereiken van slechts 0.71 graad boven het absolute nulpunt, zooals wij reeds in het kost hebben gemeld.

Bij het onderhoud, dat prof. Keesom op ons verzoek toestond, wees prof. Keesom er onder meer op, dat de thans bereikte grens het resultaat is van sedert het jaar 1929 genomen proeven. In het jaar 1921 gelukte het reeds aan prof. Kamerlingh Onnes om een temperatuur te bereiken van 0.82 graad Kelvin (dit is 0.82 boven het absolute nulpunt), maar slechts in een ruimte van 1 kubieke centimeter. Aan spr. gelukte het in 1929 een temperatuur te bereiken van 0.85 graad Kelvin maar in een ruimte van reeds 300 kubieke centimeter. In genoemd jaar heeft prof. Keesom reeds de pompen beschreven, die in samenwerking met prof. Gaede uit Freiburg (Br.) waren geconstrueerd noodig om tot het thans bereikte te geraken.

Maar, aldus prof. Keesom, een groot gedeelte van het thans behaalde succes komt op rekening van mijn trouwe medewerkers in de eerste plaats van mijn bedrijfschef, den heer G.J. Flim, van mijn wetenschappelijke medewerker, den heer G. Schmidt, den heer A. Ouwerkerk, die meer, in het bijzonder met den heer Flim samenwerkte en met den heer L. Ouwerkerk, die de bij de proeven benodigde waterstof behandelde; de heer Schmidt was bijzonderlijk ermede belast den druk van het bij de proeven noodige helium te controleeren, zoodat het thans bereikte te danken is aan de nauwe samenwerking van ons allen.

Kunt U ons ook zeggen, welke nieuwe perspectieven zich thans voor de practijk openen?

Zooals U wellicht weet, aldus prof. Keesom's antwoord, houden wij ons daarmee niet bezig. Wij doen zuiver wetenschappelijk werk, trachten aan de natuur haar geheimen te ontfutselen, maar welke praktische resultaten er met onze ontdekkingen behaald kunnen worden, laten wij aan anderen over. Trouwens de practijk heeft geleerd, dat de resultaten door de wetenschap behaald, steeds na langere of kortere tijd praktische toepassing vinden.

En nu zeker weer aan het werk voor een nog lagere temperatuur?

Neen, niet onmiddellijk. Het thans behaalde succes beschouw ik als een soort afsluiting. Werk, dat tijdens de proeven is moeten blijven rusten, wordt thans weer aangevangen. Maar er is nog een andere reden, waarom niet dadelijk verder gegaan kan worden. Om verder te komen dienen we nieuwe hulpmiddelen ter beschikking te krijgen en moeten nieuwe methoden worden „uitgeprobeerd“. Wat de hulpmiddelen betreft . . . ja daar zullen we ook de hulp van de regeering wel bij noodig moeten hebben.

Nu is in wetenschappelijke kringen, althans voor zoover we dat hier in Leiden uit vele jaren ervaring hebben geleerd, de uitdrukking „hulp van de regeering“ vrijwel synoniem met „financiële hulp“ van die zijde, maar wij kregen den indruk, dat ook hierbij de economisch ongunstige tijdsomstandigheden gevreesd worden.

Zou geen financiële medewerking van de Rockefeller Foundation verkregen kunnen worden? Deze vraag stelden wij, daar van die zijde vaak belangrijke bijdragen voor het Natuurkundig Laboratorium ter beschikking zijn gesteld.

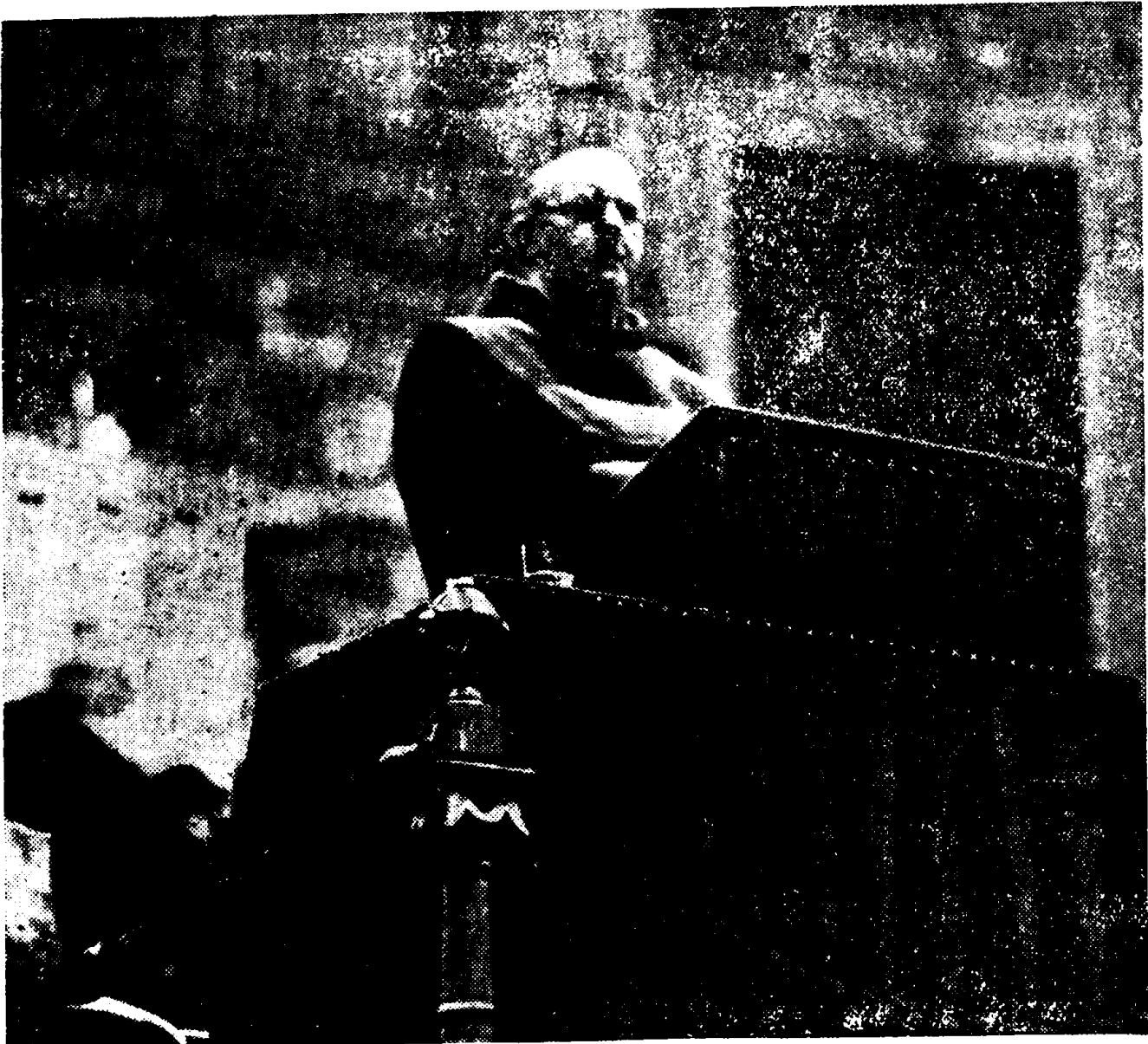
De wijze, waarop prof. Keesom op deze vraag reageerde, was even frappant als kenschetsend voor den rasechten Hollander, die de groote geleerde is:

Maar mijnheer, het bereiken van lage temperaturen is toch het werk van ons, van Hollanders, van ons land. Wat de Rockefeller Foundation voor ons laboratorium heeft gedaan, valt zeer te loven, maar het dient accessoir te blijven.

Zelden hebben wij prof. Keesom met zooveel vuur hooren spreken als bij de beantwoording van deze door ons gestelde vraag.

Zooals men op onze foto kan zien is het toestel, waarvoor prof. Keesom zich bevindt, verbonden met een wirwar van dradenpijpen, glas- en andere buizen met het daarnaast staand toestel, dat de vloeibare helium levert, onmisbaar voor het bereiken der extra-lage temperaturen.

In de vergadering van de Kon. Maatschappij van Wetenschappen zal prof. Keesom een overzicht van het door hem behaalde resultaat geven.

TEN EINDE AFKEURING UIT TE SPREKEN OVER DE OPHEFFING UIT SPANJE VAN DE JEZUITENORDE, kwam in het Concertgebouw te A'dam de R.K. Propagandaclub bijeen. — Pater Borromaeus de Greeve spreekt.

Houdt U Koel
met
Eau de Cologne
Boldoot

1545

VRAAGT onze CIGARETTEN

van de

CAMLER Co. MALTA VICTORIA

Plain Virginia 70 cts. — 50 st.

VICTORIA

Extra Virginia.

Cork Tipped 50 st. — 80 cts.

GOALKEEPER

11 cts. per pakje van 10 stuks

Import: **CHR. BOOM-MEDAN**

Bestelt deze cigaret eens bij Uwen langganan.

1547

"Bacterische Mond"

Als Uw tanden een voortdurende ergenis voor U zijn, begint dan Kolynos te gebruiken. Binnen 3 dagen zult U reeds merken, hoe schitterend wit Uw tanden kunnen zijn. Leelijke, gele, verrotte tanden zijn het gevolg van ziektekiemen in den mond. De wetenschappelijke naam is "Bacterische Mond." Verwijderd dit en de tanden worden weer wit. Met gewone tand cream is dit niet te bereiken. Kolynos echter doodt die kiemen onmiddellijk. Begint nog vandaag Kolynos te gebruiken, en U zult zien hoe gauw Uw tanden hun oorspronkelijke witheid hebben herkegen.

KOLYNOS
De Antiseptische
TAND CREAM

1546

TAIT'S MANILA CARNIVAL

Standplaats: Oranje Nassaustraat hoek Emmastraat.

OPENINGSVOND

Zaterdag 19 Maart a.s. 5 uur n.m.

Opzienbarende attracties!

DAREDEVIL PETE

Doodenzwaai — Doodsverachtende acrobatische toeren.

De allernieuwste gemakkelikheden!

Grootter en mooier dan ooit!

Petrini's gedresseerde apen

Panchu de aap-mensch

1482

Het Chineesche circus

Koninklijke Hawaiian danseressen

Het groote vlooiën-theater.

De Dodgem

Draaimolen

Het groote Rad!

De grootste en mooiste Carnival in het Oosten

Meer dan 20 jaar reputatie als de beste Show.

RECLAME-VERKOOP

TOT 1 APRIL A. S. GEVEN WIJ

15 TOT 20% KORTING OP

KARPETTEN

AXMINSTERKARPETTEN

± 1.80 x 2.80 Mr.

thans vanaf F 24⁵⁰

COCOSKA FIE 1TN

± 2 x 3 Mr.

" " " 22^{.-}

BEDKLEEDJES

" " " 1^{.65}

TOKO v POL

Heeren!

Maakt na het scheren gebruik van 'n weinig Purolpoeder; dit is niet alleen aangenaam en verzachtend, doch bovendien gezond voor de huid.

Purolpoeder in bussen van 90 ct. en f 1.50 is, evenals Purol en Purolzeep, verkrijgbaar bij Apothekers en Tokohouders.

1544

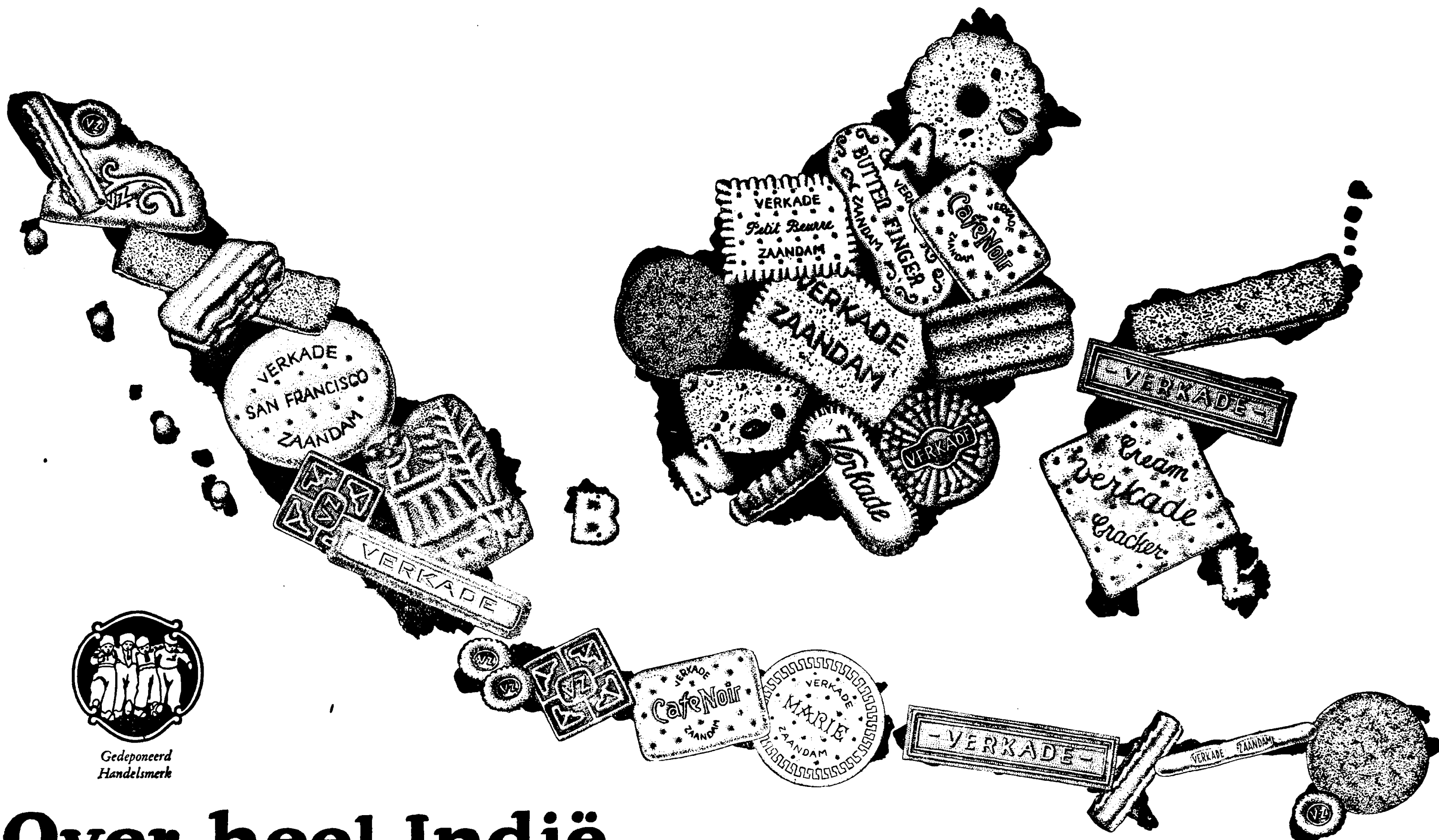
ET OUDSTE BEKENDE
ADRES VAN

EERENKLEEDING

OOK ONZE PRIJZEN ZIJN
OP DE HUIDIGE TIJDS-
OMSTANDIGHEDEN
INGESTELD.

ORNFIELD'S
MAGAZIJN

ADVERTEERT IN DE SUMATRA POST

Over heel Indië

VERKADE'S BISCUITS

②

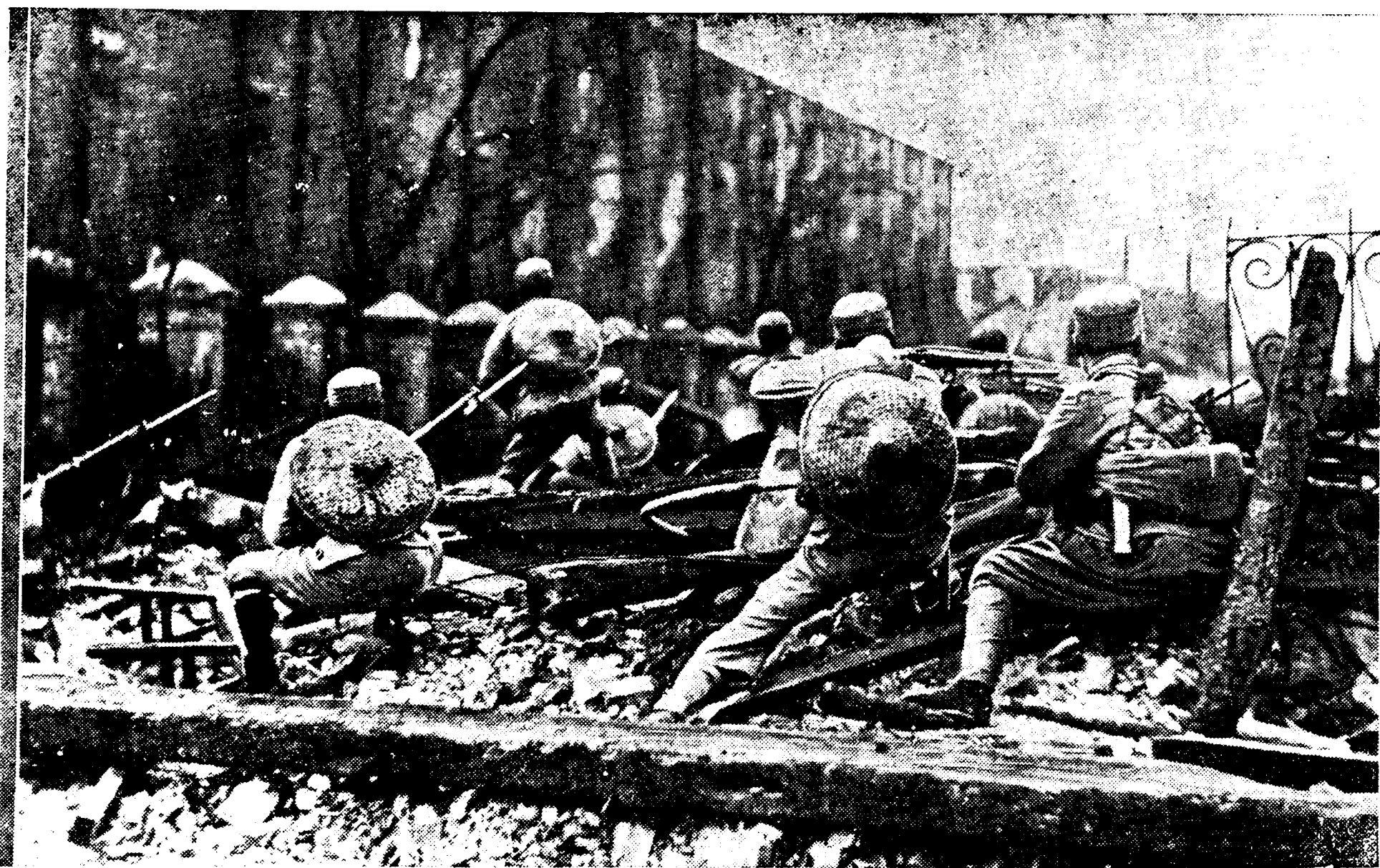
In ieder blikje 2 plaatjes voor Verkade's nieuwe Album „Cactussen”.

Sell More

Agenten voor Sumatra's Oostkust: GOLDENBERG & Co. Medan

1542

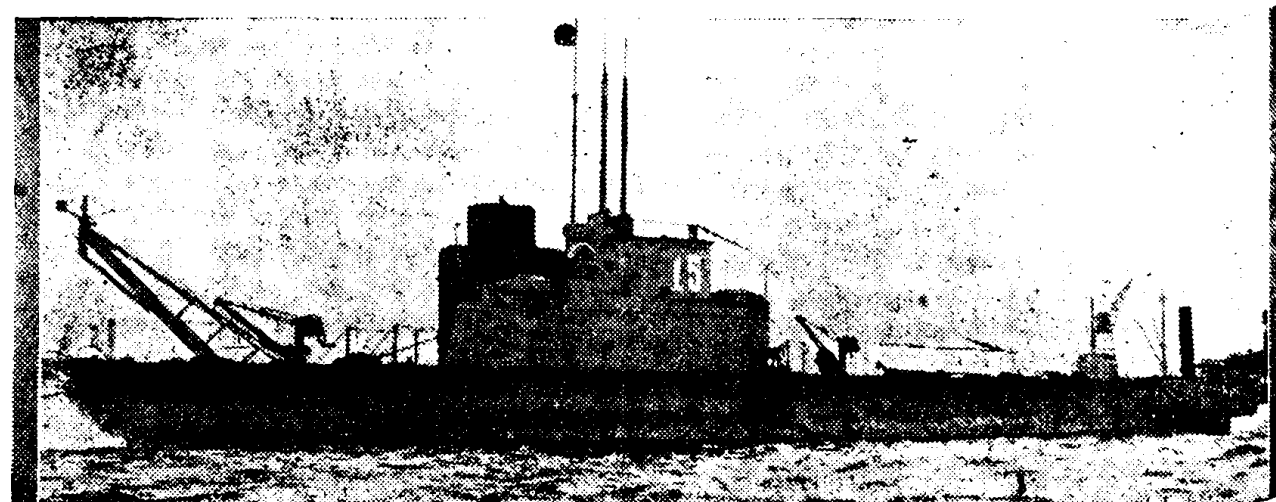
Uit dagen van strijd om Sjanghai. — Een nationale rouwdag in Duitschland.

ONAFSCHEIDELIJK VAN DEN STROOHOED. — Chinesche soldaten van het negentiende leger hebben hun strooien hoofddeksel mede in den strijd genomen. Zelfs in den winter scheiden zij niet van dit kleedingstuk, dat zij op den rug bevestigd hebben. — In hinderlaag te Tsjapei.

De Chineezinnen werden in hun strijd tegen de Japanners geassisteerd door vrouwen. — Vrouwelijke verkenner.

DE NIEUWE ONDERZEEËR O 15 IN DE WAALHAVEN TE ROTTERDAM. DE DUKBOOT ZAL BIJ WILTON AFGEBOUWD WORDEN.

HET NOORDSTATION IN TSJAPAI NA EEN JAPANSCH LUCHTBOMBARDEMENT.

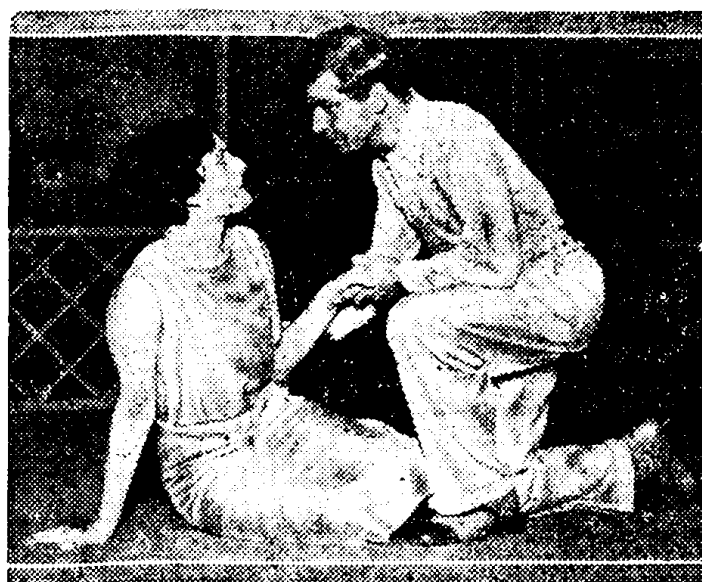
IN HET CASINO TE ROTTERDAM wordt door het Joh. Boskamp-operettegezelschap „Moritz Fischel“ opgevoerd, een komische operette in drie bedrijven met muziek van Robert Stolz. — 'n Scène met v.l.n.r.: Emmy Arbous, Joh. Boskamp en Annie Voorden.

Ter herdenking van Washington's geboortedag is ten huize van den Amerikaanschen gezant (rechts), den heer L. S. Swenson te 's-Gravenhage, een tentoonstelling gehouden. — Oud-minister dr. H. Colijn (links) bezoekt de expositie.

IN AFWACHTING VAN DE KOMST DER OPRUKKENDE JAPANNERS. — Chinesche manschappen zoeken dekking achter een leemhut in de nabijheid van Sjanghai.

FRITS VAN DIJK EN ANK v.d. MOER in Raafaelson's „Jonge Liefde“, van welk stuk bij het gezelschap „Verkade“ in het Rika Hopper-theater te Amsterdam de première ging.

Het stoffelijk overschot van ex-koning Friedrich August van Saksen, werd onder groote belangstelling naar de hofkerk te Dresden overgebracht, waar een rouwdienst werd gehouden.

DE NIEUWE OMGEVING VOOR HET NEDERLANDSCHE PAVILJOEN.

Op een terrein aan het Westbroekpark te 's-Gravenhage is men begonnen met het wederopbouwen van het Ned. paviljoen van de tentoonstelling te Vincennes. — De „onderdeelen“ zijn gearriveerd.

Onlang is in Duitschland een nationale rouwdag gehouden ter herdenking van de in den wereldoorlog gevallen soldaten. — Afgevaardigden van verschillende studenten-vereenigingen voor het Rijksdaggebouw te Berlijn.

BUITENLAND

De interpellaties over het geval Kors.

DE AFGEVAARDIGDEN RUBBENS EN ROMSEE AAN HET WOORD — IN DE BELGISCHE KAMER.

Brussel 25 Febr. De herhaaldelijk reeds uitgestelde interpellatie over het terugwijzen van den Nederlandschen hoogleeraar te Nijmegen, pater dr. Kors, aan de Nederlandsch-Belgische grens en het verbieden der vredesbetogingen te Kortrijk en te Leuven, gingen dezer dagen in de Kamer, eindelijk door, aldus de N. R. Ct.

Het eerst aan het woord kwam het katholieke Vlaamsche lid, mr. Rubbens. Nauwelijks had hij een paar woorden Nederlandsch gesproken, of hij werd luide door de Waalsche socialistische geïnterrumpen die riepen: „Gaaf, de zaak ons niet aan? Waarom spreekt u geen Fransch?“, Van Vlaamsche zijde werd Rubbens echter aangespoord in het Nederlandsch voort te gaan, wat hij dan ook deed. Verscheidene Waalsche Kamerleden verlieten daarop de vergaderzaal.

Mr. Rubbens gaf toe, dat de komst van den Duitschen pater, dr. Strotmann, te Leuven, argwaan kon wekken, maar de de Belgische „Sûreté“ had inlichtingen dienen te nemen over de mentaliteit van dezen geestelijke. Zij had dan vernomen dat hij, in zijn woorden en geschriften, steeds in Duitschland met veel meer voor de vredesgedachte en tegen het militarisme opkwam. Het verwijt den organisatoren der vergadering te Leuven toegestuurd, als zouden zij een „opruier“ hebben uitgenoodigd, houdt dan ook geen steek.

Van propaganda voor dienstweigering te Kortrijk en te Leuven is bij de inrichters nimmer sprake geweest. De bijeenkomst te Leuven was geheel onafhankelijk van die te Kortrijk.

Aan pater Kors bracht spreker een warme hulde. Het is moeilijk een sympathieker mensch te ontmoeten. Hij is een goed vriend van België, en heeft dit herhaaldelijk bewezen. Het onderwerp dat pater Kors te Leuven van zins was te behandelen, was van zuiver academischen aard en zou geen aanstoot hebben gegeven. Spreker zeide dat de minister van Justitie geen schuld heeft aan het geval-Kors. Het zal hem daarom ongetwijfeld geen moeite kosten den schuldigen hoogen ambtenaar der Sûreté af te keuren.

Toen mr. Rubbens zeide, dat de indruk door de terugwijzing van pater Kors in Nederland tewegegebracht, zeer diep en pijnlijk was geweest, ontstond een door sommige liberalen en sociaal-democraten veroorzaakt tumult. De voorzitter moest langdurig hameren, en zelfs de alarmschel doen werken, alvorens weer stilte te verkrijgen.

De interpellant vroeg zich af, wat men in België wel zou gezegd hebben, indien een vooraanstaand Belgisch geestelijke — pater Rutten bijvoorbeeld — riepen de Vlaamsch-nationale afgevaardigden — in Nederland hetzelfde lot had ondergaan en, zonder dat hem uitleg was verstrekt, door de Nederlandsche politie, aan de grens, verplicht was geworden rechtsomkeert te maken. Hij verklaarde nog, den minister van Justitie ongaarne in deze onverwikkeldelijke zaak te betrekken, en verontschuldigde minister van staat Pouillet, eerevoorzitter der vereniging voor Volkenbond en wereldvrede te Leuven, die te Genève weerdhielden, tot zijn spijt aan deze interpellatie geen deel kan nemen.

De minister van justitie, mr. Cocq, antwoordde in de Franse taal. Het ligt geenszins in de bedoelingen van de Belgische regering de vredepropaganda te belemmeren. De regering is pacifistisch gezind, en het Belgisch volk is het niet minder. Maar sommige pacifistische vergadering onttaarden, in Vlaanderen, al te vaak in betogingen voor dienstweigering. Deze misdadige propaganda moet met de meeste energie worden bestreden. Een wetsvoorstel in dien zin zal weldra worden ingediend.

Ongetwijfeld, aldus de minister verder, hadden de inrichters der vergadering te Leuven geen bijbedoelingen, maar er konden ongewenschte elementen van deze bijeenkomst gebruik maken om de dienstweigeraars op te hemelen, en herrie te verwekken. Dit bleek uit verschillende uitspraken, geruimen tijd voor dien tijd, in sommige Vlaamsche en Nederlandsche bladen verschenen.

Minister Cocq betoogde, dat pater Strattmann wel degelijk het inzicht had over het recht van dienstweigering te spreken. De chef der Sûreté had dus volkomen gelijk, toen hij de noodige maatregelen trof om de zoogenaamde vredesvergadering te Leuven te beletten. Te Kortrijk was de vergadering afgestaan, dank zij een verbod van den burgemeester. De redenen, die tot dit verbod aanleiding gaven, golden ook voor Leuven, waar verscheidene patriotische organisaties het plan hadden te kennen gegeven, de vergadering met geweld te storen.

Spreker bracht hulde aan den generaal der Dominicanerorde, die pater Strattmann verzocht in Duitschland te blijven (geroep der Vlaamsche nationalist: het is niet de eerste generaal die zich vergist! Algemeene hilariteit). Pater Strattmann zouden wij in België niet hebben toegelaten. Ook prof. Kors, die een zeer geleerd en hoogstaand man is, konden wij niet toelaten, niet omdat het prof. Kors is, maar omdat hij zich naar de vergadering te Leuven begaf. Wil prof. Kors binnenkort te Brussel

b. v. een lezing houden, dan kan hij dit doen. We zullen er allen heengaan, nu hij ook bij ons een beroemdheid is geworden. Maar de regering zal nooit cullen, dat vreemde sprekers twist en tweedracht in ons land komen zaaien. Dit zal zij wel weten te beletten, wat trouwens niets anders dan haar plicht is. (Applaus op sommige katholieke en liberale banken).

De tweede interpellant, mr. Romsee, Vlaamsch-nationaal afgevaardigde voor Limburg, stelde de vraag of de regering in dienst staat van de anti-Vlaamsche en fascistische gezinde „fraternelles“ en andere chauvinistische organisaties. De wijze van handelen der Sûreté ten opzichte van dr. Strattmann en dr. Kors noemde spreker „onbeschoft“ en „grot“.

Een dergelijke handelwijze is men van de Sûreté gewoon, maar het zal iedereen verwonderen te vernemen, dat de regering niet alleen de Sûreté dekt, maar er prat op gaat zelf maatregelen te hebben getroffen, die misschien in den Balkan, maar niet in West-Europa kunnen worden geduld. Pater Kors en pater Strattmann waren de gasten van een vereniging, die als eerevoorzitter niemand minder dan minister van staat Pouillet heeft, en onder hare beschermers den huidigen minister van landbouw, prof. mr. Van Dievoet, tellt. Deze gastvrijheid heeft de regering moedwillig geschonden. Zij wilde niet dat de s'm van het pacifistische Duitschland hier zou hebben weerklonken. In een land, dat een geheim militair verband met Frankrijk heeft, mocht zulks natuurlijk niet gebeuren. De Franse regering houdt er anders toch andere opvattingen op na, en liet onlangs nog toe, dat Duitse sprekers op de Trocadero bijeenkomst te Parijs het woord namen.

Daar worden de grondwettelijke vrijheden nog geëerbiedigd. Hier gaat men den weg der censuur van de gedachte op.

Aan de Vlaamsche leden der regering vraagt mr. Romsee welke hunne houding in dit geval is geweest. Zij hebben toegelaten onder voorwendsel van openbare veiligheid, dat van de traditioneele opvatting der vrijheid van het woord en van vergadering meer en meer wordt afgeweken. Buigen ook zij voor de dreigementen der vijandige franskiljonsche groepjes?

De ondoelmatige en onzinnige maatregelen welke door de regering getroffen worden, zullen de pacifistische beweging in Vlaanderen ongetwijfeld aanzienlijk versterken. (Applaus op de Vlaamsch-nationale banken.)

Na Romsee mengde ook de minister-president zich in het debat. Hij ontwikkelde de nagenoeg dezelfde argumenten als de minister van justitie, herinnerde aan de talrijke incidenten, die zich te Leuven voordeden en verklaarde, dat men goed deed met de Leuvense vredesbetogingen, die tot ongeregelde kanten leidden, te verbieden. Renkin was er ver van te beweren, dat de regering het feit wilde voorkomen, dat de vreemde sprekers tijdens een rellietje klappen zouden hebben gekregen, wat aller verwikkelingen ten gevolge had kunnen hebben.

Destree de socialistische oud minister van kunsten en wetenschappen was het niet eens met de regering waar deze alle dienstweigering uit den boze acht. Zijn opvatting is dat de militairen, die voor een aanvalsoorlog worden gebruikt, weldege-lijk het recht moeten hebben de wapenen neer te leggen. De gedelegeerden der regeringen zeide hij verder, moeten thans te Genève bewijzen, dat zij den vrede kunnen verzekeren. Zijn de regeringen onbekwaam, om dit te bereiken, dan zullen de volkeren zelf den vrede maken. Nadat de minister van Justitie nog een deel van zijn rede betreffende de dienstweigering had verduidelijkt en de interpellierende afgevaardigde Romsee geconstateerd had, dat men in België met 2 maten meet, den vorigen zomer b.v. een zoo genaamd dag te Hasselt wel dadelijk werd toegelaten, hoewel men daar met zekerheid wist dat het tot botsingen met de Vlaamsche bevolking moest komen, en ook nog op de schending had gewezen van het grondwettelijk recht van vereniging en vrijheid van gedachte tegen een pacifistische vergadering op den avond voor de vredesconferentie gepleegd, werd een Vlaamschnationale motie ingediend, waarbij de houding der regering ten opzichte van de vredesdagen te Kortrijk en te Leuven en van de buitenlandse sprekers, die er verwacht werden, ten zeerste wordt betreurd. Over deze motie, die geen kans heeft in de Kamer op een meerderheid, zal nader worden gestemd.

ZICHZELF ALS BRIEF VERSTUURD.

Posterijen wilden zuigeling als postpakket niet aannemen.

26 Febr. De Engelschman Reginald Bray heeft zich tot levenstaak gesteld de Engelsche postadministratie binnen het raam van haar eigen dienstvoorschriften te plagen en te hinderen. Sinds tien jaar houdt hij zich met deze sport bezig, en hij heeft reeds ongelofelijke prestaties op dit terrein verricht.

Zeer ruime mogelijkheden zijn aan zijn invallen geboden door het feit, dat voorschriften over den bijzondere aard van briefomslagen ontbreken. Het adres moet duidelijk leesbaar zijn. Een anderen eisch heeft men officieel niet gesteld.

Dus heeft Bray een brief verzonden in den schedel van een konijntje, waarop hij in duidelijke letters het adres had geschreven. Dit was slechts een dilettantisch begin. Achtereenvolgens heeft hij gesteven heerenboorden, hoeden, pantoffels en zelfs koeken in de briefvenbus gestoken. Daarna viel zijn aandacht op natuurproducten en hij verzondde als brieven gefrankeerde aardappelen, koolrapen en bloemkolen aan de zorgen der posterijen toe. Slechts éénmaal kwam een zending terug, namelijk een sigaret. Deze was niet volgens de

voorschriften en de post maakte dan ook bezwaar tegen de verzending.

Na diep nadenken daagden nieuwe mogelijkheden voor den postvrijd op. Met Nieuwjaar stuurde hij allen vrienden en bekenden bij wijze van gelukwensch een postwissel van twee pence, ongeveer een dubbeltje. Hij had namelijk uitgerekend dat zooveel minder kost dan een brief.

Beroemd werd Bray eerst, toen hij zich zelf op een fiets als brief naar zijn eigen huis liet brengen.

Het reglement stelt namelijk vast, dat tweewielers als brief kunnen worden verstuurd. Hij had zich nu zelf stevig aan zijn eigen vehikel vastgebonden en een brievenbesteller leverde hem aan zijn huis af.

Na dit succes bestudeerde hij een tijdlang ernstig de bepalingen van den telegraafdienst. Het trok zeer zijn belangstelling, dat plaatsaanduidingen, ook als deze uit meerdere namen bestaan, toch altijd als één woord gelden. Na vele doorwaakte nachten had hij eindelijk een telegram opgesteld, dat officieel uit slechts twaalf woorden bestond, maar inderdaad zes regels van elk veertig letters lang was. Het overzeinen duurde een uur. De prijs bedroeg een halve shilling.

Zijn poging 'n zuigeling als postpakket te verzenden, mislukte, daar het postkantoor de verantwoordelijkheid voor onbeschadigde aflevering niet op zich wilde nemen. Het formaat was niet geschikt om zoo maar in de bus te worden gestopt.

Bray heeft nog veel stoutmoediger plannen. Zijn droomen gaan veel hooger dan konijnschedels, zuigelingen en fietsen. Hij wil een levenden olifant als brief versturen. Eerst als hem dit gelukt, zal hij zijn leven welbested vinden. Het adres zal hij op één der slagranden schrijven, terwijl de postzegels een uitstekende plaats vinden op den andere tand. De Engelsche postautoriteiten moeten dan maar zien, hoe zij hun plicht kunnen vervullen.

HET BANDITISME IN AMERIKA.

De moord op „kindersnoetje“.

Onlangs is reeds melding gemaakt van den moord te New York gepleegd op een berucht „gangster“ en bendeleider, den 23-jarigen Vincent Coll. Een der Engelsche avondbladen geeft van het gebeurde het uitvoerige verhaal, dat wij hier laten volgen (zonder overigens voor de absolute juistheid van het relaas in te staan) dat de atmosfeer waarin de ganglanddrama's in de Amerikaansche groote steden zich afspeelden toch wel zeer sterk typeert. Vincent Coll was zoowel de jongste als de vreedste en broeddronkenste bendeleider van New York. Zijn vijanden hebben dan ook tot groote middelen hun toevlucht genomen „to bump him off“ zoals de technische term tegenwoordig luidt. Coll stond te telefooneeren in een winkel ergens in het Westelijk stadsdeel. Hij bevond zich in het telefoonhokje met glazen deur en stond met den rug naar het glas. Er hield een auto voor de deur stil, en drie mannen klommen er uit. Een van hen had een machinegeweer onder den arm. Zij traden den winkel binnen en zeiden tot de paar klanten die er waren: „Houdt je bedaard en blijft uit de buurt, dan komen jullie er goed af“. Toen bracht de man met het machinegeweer het wapen in de goede richting en begon kogels te spuiten in den rug van Coll.

Een politieagent, die het geknetter hoorde kwam toelopen en zag den machinegeweerheld in de auto springen. Zelf hield de agent een taxi aan, en zette de vluchtende auto achterna, maar de volgende auto verdween in het gewoel. Het lijk van Coll bleek vijftig kogels te bevatten.

Men heeft omtrent den opdrachtgever tot de daad vermoedens in de richting van „Dutch Schultz“, dat is niet „Hollandsche“ Schultz, maar volgens het Amerikaansche idioom „de Duitse“ Schultz, een berucht drankmokkelaar, die trouwens niet Schultz heet maar Flegenheimer. De bijnaam van Coll was „Kindersnoetje“, hetgeen hem niet belette een reeks ernstige misdaden op zijn debet te hebben. Zoo was het Coll, die aan het hoofd van zeven boeven in een auto door Harlem, de negerwijk in het Noorden van de wereldstad, reed en aanhangers van de bende van „Dutch Schultz“ uit een machinegeweer bestookte. Dat gebeurde in Juli van het vorige jaar en het feit wakte groote verbittering, ook onder de bandieten van de New Yorksche „onderwereld“ zelf, omdat bij die gelegenheid twee kinderen waren gedood en drie ernstig gewond. Coll werd gezocht, natuurlijk ook door de politie, en ten slotte ook in hechtenis genomen. Maar bij de terechtzitting, die volgde, werd hij vrijgesproken. Van de actie thans met een machinegeweer tegen hem ondernomen, was vrijpraak niet meer mogelijk.

HONDERD VISSCHERS OP EEN IJSSCHOTS.

Allen gered.

Reval, 28 Febr. — Naar uit Narve gemeld wordt, is het een sovjet Russische reddings expeditie gelukt, de 100 visschers te redden, die reeds eenige dagen op een afgedreven ijsschots op zee rondzwierven. Russische vliegtuigen ontdekten Zaterdag op ongeveer 50 K.M. van het strand de ijsschots en wierpen levensmiddelen naar beneden. Bij de redding bleken de ongelukkigen erg van de koude geleden te hebben. — (V.D.).

Brüning in den Rijksdag

COMMUNISTEN SCHELDEN HEM VOOR „HONGER-KANSELIER“

Berlijn, 25 Febr. — Bij den aanvang van de huidige Rijksdagzitting deelt voorzitter Loebe mede, dat hij onder alle omstandigheden Vrijdag de eindstemmingen over de ingediende moties wil houden, zoodat heden de zitting langer zal duren en morgen vroeger zal aanvangen.

Als eerste spreker nam prelaat Leicht (Beiersche Volkspartij) het woord, die meende, dat de nationaal-socialist Rosenberg zich met zijn voorspellingen omtrent Hitler's verkiezing op een gevaarlijk terrein heeft begeven. Deze voorspelling zal niet uitkomen, omdat het Duitse volk een man noodig heeft als Hindenburg, die niet slechts heeft getrommeld, maar ook gewerkt, en die zich opofferingen heeft getroost. Tegenover Hindenburg staat de zoogenaamde „nationale oppositie“ (Geroep rechters: Zoogenaamde) wilt u misschien beweren, dat graaf Westarp en andere mannen der rechterzijde niet nationaal gezind zijn?

Leicht eindigde met de leuze: Voor Hindenburg en zijn overwinning op 13 Maart. Onder algemeene spanning neemt Rijkskanselier Brüning het woord, die door de communisten begroet wordt met: „Hon gekanselier!“ De communist wordt tot de orde geroepen.

Dr. Brüning begon met een bespreking van de buitenlandse politiek en noemde den toestand zoo gespannen als hij zelden tevoren is geweest. Van dag tot dag kunnen gebeurtenissen voorkomen, die nieuwe maatregelen noodig kunnen maken, en wij leven thans onder dezelfde zenuwspanning als tijdens den oorlog. Er is werkelijk reeds in economisch opzicht in de geheele wereld een oorlog ontbrand. In een dergelijke tijd moeten koelbloedig en zonder te letten op de binnenlandsche agitatie de zaken van het land behartigd en verdedigd worden.

Ten aanzien van de op zijn Geneefse rede uitgeoefende critiek zeide Brüning: Ik zal mij niet laten verleiden een prestige-politiek te voeren ter wille van de agitatie in het binnenland, waardoor de levensbelangen van het Duitse volk voor langere tijd in gevaar gebracht kunnen worden. (Stormachtige bijval bij de meerderheid). Dit standpunt wordt in de wereld ook begrepen. Lawaai rechts en geroep: Zienaar Lithauen). Er zou een geheel andere kracht achter onze politiek staan, indien het Duitse volk zou kunnen besluiten in zake beslissende punten van de buitenlandse politiek, af te zien van binnenlandsche politieke discussies. Levendige toejuichingen bij het Centrum, tumult bij de nationalist.

Oost-Azië op den voorgrond.

Brüning, zich tot de nationaal-socialisten wendende: Gij hebt gisteren een tamelijk oppervlakkige critiek op de buitenlandse politiek uitgeoefend. (Zeer juist!) Gij hadt beter gedaan, eergisteren en gisteren dit schouwspel niet aan de wereld te toonen. (Instemming). Op den voorgrond staat thans de Oost-Aziatische kwestie. (Protest rechts en geroep: hemel!) De Rijksregering volgt met toenemende bezorgdheid de ontwikkeling der gebeurtenissen in Oost-Azië, die den vrede tussen China en Japan hebben geschokt en tot verdere complicaties kunnen leiden. (Interrupties der communisten). Gezien de vriendschappelijke betrekkingen met beide landen, de belangen van den Duitschen handel, ons lidmaatschap van den Volkenbond en onze positie als permanent lid van den Raad, is het de plicht der Duitse regering op te komen voor een vreedzame bijlegging van het conflict. Zij heeft daarom vooral meegewerkt aan het zenden van een commissie van onderzoek van den Volkenbond. (Gelach bij de nationalist). De Duitse regering moet er daarbij echter rekening mee houden, dat juridisch Duitschland's positie anders is, dan van de andere mogendheden, daar het afstand heeft gedaan van de exterritorialiteit in China. Brüning verdedigde het optreden van den Duitschen gezant te Kowno naar aanleiding van het Memel-conflict, doch hij weigerde voorbarige represailles tegen Lithauen te nemen. Indien noodig zal hij echter niet aarzelen, dit te doen.

Naar aanleiding van de opmerkingen van Freitagh-Loringhoven over het Poolsch-

Russische non-agressiepact zeide Brüning, dat hij meent, dat door dit pact geen verandering in den toestand ontstaat. Ten aanzien van de Duitse Oostenrijksche toelutie zeide hij dat thans geheel Europa inziet, dat Oostenrijk economisch geen zelfstandig bestaan kan leiden. De Rijksregering is ook thans bereid deel te nemen aan alle maatregelen, die op grond van het rapport van de financiële commissie van den Volkenbond zullen worden overwogen om den economischen toestand van Oostenrijk te verbeteren. Tusschen spreker en Curtius bestonden principiële geen meningsverschillen. Het komt den Rijkskanselier te vroeg voor, reeds thans een oordeel uit te spreken over de resultaten van de ontwapeningsconferentie.

Op de rede van den nationaal-socialist Rosenberg antwoordde de Rijkskanselier, dat hij het eigenaardig vindt, dat leden van den Rijksdag, die in het binnenland niet ophouden critiek te oefenen, tegenover buitenlandse persvertegenwoordigers een geheel tegenovergestelde houding aannemen. (Hoort, hoort! De leider van een oppositie-partij heeft aan den vertegenwoordiger van een Amerikaansch blad verklaard, dat hij den toon van mijn rede te Genève over het algemeen niet kan verdragen, maar dat hij mijn standpunt, vooral wat de ontwapening betreft, een aangename verrassing vond. (Stormachtige instemming; geroep rechts Namen noemen! Brüning noemt den naam van Ritter von Epp, hetgeen tot ruoerige geïnterrupties der nationaal-socialisten leidt, die van de regeringsbank af beantwoord worden.)

De voorzitter verzoekt den nat.-socialisten niet voortdurend provoceren op te treden, waarop laatstgenoemden antwoordden: De minister van Verkeerwezen provoceert.

De herstelkwestie.

In de voortzetting van zijn rede laakt Brüning de door Von Freitagh-Loringhoven gevolgde in zake de herstelkwestie, die wel geschikt is voor vertrouwelijke besprekingen in de commissie voor buitenlandse aangelegenheden, doch niet in een Rijksdagvergadering, omdat de regering op grond van oude diplomatieke tradities geen antwoord kan geven. De heer Von Freitagh heeft een reeks beweringen geuit, die niet alleen de feiten op hun kop zetten, maar mij tevens doen twifelen aan de stabiliteit van zijn geheugen. (Vrolijkheid). Hij heeft gedaan, alsof er geen verdere maatregelen zijn genomen. Ook over spreker's reis naar Parijs is niet gesproken.

Op de interruptie van Von Freitagh, dat die reis toch geen resultaten heeft gehad, antwoordt Brüning, dat de afgevaardigde de maatregelen der Stillhalte-commissie schijnt te hebben vergeten. Verder verdedigt spr. den Duitschen deskundige Melchior, en hij deelt mede, dat de herstelconferentie thans definitief in Juni wordt gehouden. Voor alles is oplossing van het vraagstuk der herstelbetalingen noodzakelijk, terwijl ook andere economische vraagstukken moeten worden geregeld, opdat de werkloosheid in de geheele wereld vermindert.

De regering zal maatregelen nemen tegen verdere deflatie, er moeten nog slechts maatregelen worden genomen in zake de tarieven voor gas electriciteit enz. Wij zullen echter weten te beletten, dat de prijzen plotseling weer stijgen, de broodprijs moet stabiel blijven. Alles hangt af van de stabiliteit der Duitse valuta, en daarom is een in evenwicht zijnde begroting noodig. Er moet een einde komen aan het pessimisme, dat aangewakkerd wordt door de buitengewoon groote economische crisis.

DJATTI-ZITJE

4 FAUTEUILS
1 TAFEL

SLECHTS F. 145

TEVENS 5% KORTING

NATUURLIJK BIJ

't WOONHUY'S

HINDOESTR. 6-8, MEDAN, TEL. 1056

Ruilhandel wegens gebrek aan geld

Terug naar oude gebruiken

In het orgaan van de Centrale Kas heeft de administrateur uit Kraksaan de heer Rohman geschreven over het opbloeien van den ruilhandel wegens het gebrek aan geld onder de bevolking.

Begin November was een onderzoek ingesteld, dat tot de slotsom voerde dat in het district Gending (Kraksaan) de economische toestand als vrij gunstig moest worden beschouwd. Er werkten drie suikerfabrieken, die nagenoeg geen restrictie toepasten en een fabriek uit Probolinggo huurde gronden in. Alle Inlandsche ambtenaren gaven desgevraagd te kennen, dat van ruilhandel geen sprake was.

In korten tijd is de toestand echter geheel omgeslagen en de wedono van Gending, met wien het vraagstuk besproken werd, kwam op het denkbeeld om posten uit te zetten. Hij droeg een aantal dorps-hoofden en dorpschrijvers op eenige uren in warongs en ook op den passer te gaan zitten om aantekening te houden van gevallen van ruilhandel. Het resultaat was verrassend en het bewijst een totale omwringing van de geldduisthouding en de terugkeer tot het ruilverkeer. Het onderzoek strekte zich uit over 26 dessa's, verspreid over het geheele district Gending.

In hoofdzaak werd aangeboden: eieren, rijst, rijst vermengd met mais, pisang-bladen, klappers, mais, katjang idjo. Hiervoor werd ontvangen: trasi, lombok, suiker, zout, koffie, petroleum, klapperolie en droge visch.

In mindere hoeveelheid werd aangeboden dakpannen, brandhout, goedkope ringetjes, gras, ketela en aardnoten. Hier-tegen werd onder meer verstrekt: nasi, sirih, padi, kemiri, een geit, een rund en sarongs.

De hoeveelheden, die werden aangeboden, waren in veel gevallen zeer gering. Genoteerd werden onder meer: 1 kati beras djagoeng, 1 telor ajam, 1 kati komak, 1 kati kratok, 1 glajoeng djagoeng, die de hoogste waarde had: te weten 2 1/2 cent. De waarde van het andere, dat werd aangeboden liep vaak tusschen de 1 en 2 centen.

Ook werd vaak in arbeid betaald, waarvan het volgende staatje werd opgemaakt: 4 ochtenden sawahbewerking—1000 kolven mais—waarde f1.—; 4 dagen idem—3 glajoeng padi—waarde onbekend; 5 dagen idem—1000 kolven mais—waarde f1.25; 3 dagen idem—1000 kolven mais—waarde f0.60.

Transport per dogcar—2 glajoeng padi—waarde niet opgegeven; Water halen—40 kolven djagoeng—waarde niet opgegeven; 1/2 dag werk—1 blik aardnoten waarde niet opgegeven.

Maakte de genoemde arbeidsprestatie een berekening van het dagloon mogelijk,

HULP AAN DE BEVOLKING.

Uit de door bandjirs en andere oorzaken verarmde streken.

Men weet, aldus Aneta, hoe korten tijd geleden door twee doorbraken in de Tjitaroem bedding een groot deel van het laaggelegen land tusschen Krawang en de monding van de rivier onder water werd gezet.

Het was vooral de streek om Batoe Djaja, welke zwaar door de bandjirs geteisterd werd, een streek welke steeds als zeer arm bekend heeft gestaan. Met de algemeene malaise verergerde de armoede zoodanig, dat het noodig werd geacht de werkloze bevolking aan een middel van bestaan te helpen. Dit was nog voor de bandjira. Een paar honderd lieden uit de streek werden tewerkgesteld in Tjarengan, waar een groot irrigatieplan in uitvoering werd gebracht.

Bedoeld irrigatiewerk ligt op 40 kilometer afstand van Batoe Djaja en op 60 kilometer afstand van Kedawoeng, het meest noordelijk gelegen deel van eerstgenoemde streek.

Dit inconvenient, de groote afstand was voor de werklieden uit Batoe Djaja geen bezwaar. Zij trokken er op uit, om soms na 10 dagen arbeid voor een dagje in hun dessa terug te keeren, en daarna weer met nieuwen moed te beginnen. Voor de lieden uit Kedawoeng, 20 kilometer verder gelegen, is een moeilijk te bereiken bandjirstreek, zou het op den duur niet te doen zijn om steeds die 60 kilometer afstand door moeilijk, soms vrijwel onbegaanbaar terrein, af te leggen. Daarom is thans voor de werkverschaffing de medewerking ingeroepen van het Boschwezen.

Voorgesteld is om in de vloedbosschen in N.W. Krawang brandhout te laten kapen door de bevolking en dit hout, het bekende api 2 hout met bevolkingsvrouwen te laten overbrengen naar Batavia.

De Tjitaroem-doorbraken waardoor een gebied van ongeveer 3 duizend bouws onder water werd gezet, zijn thans weer hersteld.

Honderd vijftig lieden uit de streek hebben met dit herstelwerk een emplooi kunnen vinden, al was het dan ook voor korten tijd.

De bevolking is thans in de streek weer bezig padikweekbedden aan te leggen, terwijl sommigen zelfs begonnen zijn met den sawahbouw. Men staat in de maanden Maart en April in dit bandjir-land dikwijls voor verrassingen, wat de overstromingen betreft.

De sawahbouw hier, blijft dus een risikant bedrijf.

in tientallen werd noch het aantal dagen noch de hoeveelheid van het product opgegeven, waardoor een berekening moest uitblijven.

Geleverd werd werk in den vorm van: padiplanten, djagoeng oogsten en als betaling is ontvangen lombok, djagoeng, rijst en katjang idjo.

De waardeering van de producten in den ruilhandel was ongeveer als volgt.

1 ei	1 tot 1 1/2 cent
1 klapper	1 tot 2 cent
10 pisangbladeren	1 cent
1 pikol rijst	f 2.50 tot f 3.—
1000 kolven mais	f 0.50 tot f 1.—
1 pikol katjang idjo	f 2.—

De ruilhandel in dit district heeft in korten tijd groote afmetingen aangenomen. Het hoofdruilmiddel bij inflatie is in Europa het ei geweest en het vormt hier nu ook het voornaamste middel.

Dan volgen rijst, klappers en mais, wat wijst op voldoende voorraad aan levensmiddelen, maar gebrek aan geld. De voorraden-staat bevestigt deze theorie.

Dat men zelfs water, gras en brandhout komt aanbieden, is meer een uiting van hulpverlening van den kant van de waeroghouders en feitelijk te beschouwen als werkprestatie; waarvoor eten wordt ontvangen.

Het ruilen van dakpannen tegen geiten, runderen en sarongs is geen malaise-verschijnsel, daar deze zich ook in gewone tijden in de betreffende dessa's voordoet. En het zijn slechts de afgelegen berg-dessa's.

Het feit, dat slechts in een heel enkel geval ketela als ruilmiddel, wordt aangeboden is geen gevolg van geringen voorraad, maar omdat ketela vrijwel waarde-loos is, en derhalve wel aangeboden maar niet geaccepteerd wordt.

Opvallend is het naar verhouding vrij groote aanbod van katjang idjo, aangezien de aanplant niet bijzonder groot was, en de oogst reeds lang is afgeloopen. Het is natuurlijk als ruilmiddel gewaardeerd omdat het een waardevol marktartikel is.

Dat men de goedkope artikelen trasi, lombok, suiker en zout niet meer contant kan kopen, terwijl men voornamelijk van de twee eerstgenoemde voor een cent al een hoop krijgt, toont duidelijk aan, dat men in sommige gezinnen ook deze kleinste bedragen mist.

Interessant is, dat in de dessa's waar in hoofdzaak voedingsmiddelen tegen tabak en koffie worden ingeruild, de achterstand van de bank het hoogst is.

Bedenkelijk is ten slotte het feit, dat juist in dit district, waar de suikerfabrieken nog altijd geld onder de bevolking brengen, de ruilhandel reeds een dergelijk uitgesproken karakter heeft aangenomen.

En als met den bouw gewacht wordt tot na April, dan zou het kunnen gebeuren, dat door de droogte in deze nog niet in geregelde irrigatie gebrachte streek van deze cultuur niets terecht komt.

Wat de Tjisedané-doorbraak bij Kokot in Noord Tanagerang betreft, vernamen wij, dat reeds eenige malen de dijk werd hersteld, doch steeds weer wegspoelde. Het is een zeer moeilijk werk, omdat op de plaats de volle stroom van de rivier staat. In het Tanagerangsch gebied zijn de meest verarmde streken, Balaradja (Pasilian) en Tjengkareng.

Er is een voorstel ingediend om het irrigatie-werk het derde deel van het Tjidoerian hoofdkanaal in uitvoering te brengen.

Hierdoor zal dan naast het doel, het in geregelde irrigatie brengen van een van regen afhankelijk bouwgebied, het middel gevonden zijn om de verarmde bevolking van Balaradja, die ten eerste hulp behoeft, aan werk te helpen.

Een ander voorstel is, de uitvoering van het inlaatswerk van de Tjisedané hoofdleiding bij Tanagerang.

Met deze uitvoering zal de bevolking van Tjengkareng geholpen zijn. De oorzaken van de toenemende armoede in het Tanagerangsch gebied is de depressie in den groot-handel ende groot-industrie, zoodaende de stopzetting van de vischrijver-assineering in Noord-Batavia.

Duizenden uit de streek hadden vroeger een middel van bestaan in Tandjong Priok bij de scheepvaart- en transport maatschappijen zoodaende in Batavia bij den groot-handel ende de assineerings werken. Met de overal ingevoerde bezuinigingen werd hun dit middel van bestaan ontnomen, terwijl voor sawah- of tuinbouwbedrijf in Tanagerang, voor hen geen gelegenheid was.

Een bedenkelijk nevenverschijnsel is, dat de criminaliteit vrijwel overal toeneemt, speciaal wat betreft de kleine diefstallen.

EERSTE INL. INSPECTEUR CENTRALE KAS.

Begin van deze maand is totinspecteur bij de Centrale Kas benoemd de heer R. M. Margono Djojohadikusumo, te voren adj. inspecteur ter beschikking van het hoofd van de Centrale Kas.

R. M. Margono is de eerste Inlandsche inspecteur bij de Centrale Kas.

Het Volkscrediet.

OORDEEL DER MANNEN VAN DE PRACTIJK.

De Vereeniging van Administrateurs en Adjunct Administrateurs van Volkscredietbanken in Ned.-Indië heeft een uitvoerig rekest tot den directeur B.B. gericht, waar van het volgende een samenvatting geeft.

Al of niet wenschelijkheid van reorganisatie wordt beheerscht door de volgende vraagpunten:

a. of in de bestaande organisatie de credietverstrekking al dan niet aan de doelstelling beantwoordt: verhooging der volkswelvaart,
b. zoo niet, wat daarvan de oorzaken zijn,
c. in hoeverre binnen het bestaande stelsel verbetering al dan niet mogelijk is.

Het volksbankcrediet beantwoordt slechts te deele aan het gestelde doel. Verbetering is noodig.

Onbekendheid met de economische verhoudingen in de Inlandsche volkshuishouding, meer in het bijzonder ten aanzien van den op de bevolking rustenden schuldenlast is primaire oorzaak van den onbevredigenden toestand.

Secundaire oorzaken zijn:

a. de economische primitiviteit der inheemsche samenleving, b. de psychie van het Inlandsche volk, c. onvoldoende inzicht bij de bankorganen in de werkelijke credietbehoefte, d. idem bij de Centrale kas, die in haar voorlichting op het gebied der credietverstrekking heeft gefaald.

Om de credietvoorziening aan te passen aan de reële credietbehoefte is het vóór alles noodig, dat men die in al haar verscheidenheid kent.

Zoolang men de primaire oorzaak van den onbevredigenden toestand niet grondig heeft bestudeerd is elke reorganisatie voorbarig en kan zij uitloopen op mislukking.

Verdieping van het uitleenbedrijf is wenschelijk, doch kan binnen de bestaande organisatie worden bereikt.

Het sociaal-economisch onderzoek naar de werkelijke credietbehoefte mag zich niet aanpassen aan het credietbedrijf, doch omgekeerd het credietbedrijf moet zich aanpassen aan de resultaten van het onderzoek.

Het onderzoek moet zoo objectief mogelijk plaats hebben, en dus onafhankelijk van de credietgevende bank (en). De „sociaal economische staf“ moet derhalve niet onder, maar naast de credietgevende bank (en) staan.

Het voorstel Fruin leidt door verlaten van dit principe tot „sociale experimenten“, waardoor het evenwicht tusschen credietbehoefte en credietvoorziening wordt verbroken.

Door de instelling van plaatselijke commissies, die mede de credietverstrekking regelen, met beroep op de Centrale Sociaaleconomische Commissie, men het credietbedrijf uiteindelijk in handen van personen die evenmin als de huidige bankbesturen „vakkundig“ zijn.

Dat deze commissies zich daarbij — in tegenstelling met de huidige besturen — voor een goeden gang van zaken niet verantwoordelijk zullen gevoelen, kan aanleiding zijn, dat het zwaartepunt wederom verlegd wordt in de richting van „sociale experimenten“, met als gevolg financiële strappen.

Er is intusschen groote kans, dat de meeste plaatselijke commissies zullen worden tot steriele instellingen.

Een gedecentraliseerd credietbedrijf is noodzakelijk, doch past niet in het overigens gecentraliseerde stelsel van één algemeene volkscredietbank, zoodaende door den directeur der Centrale Kas ontworpen.

Het (gewijzigde) voorstel Fruin is wederom een „compromis“, dat het stempel draagt van tweeslachtigheid.

Voor het uitvoeren van proefleeningen op grotere schaal zullen de resultaten van het economisch onderzoek moeten worden afgewacht.

Grootere financiële kracht kan wenschelijk zijn, doch is evengoed te bereiken binnen de bestaande organisatie van afzonderlijke banken:

a. door gedeeltelijke onderlinge aansprakelijkheid;
b. door opvoering der zuivere vermogens-De voorgestelde reorganisatie leidt niet tot kostenbesparing.

Een zich ontplooiend terugtrekken van de officiële bank ten gunste van een inheemsche credietinstelling, is niet in het belang van de credietnemende bevolking.

Het volkscredietwezen past niet in het kader van een gecentraliseerd grootbedrijf. Beschouwd van uit het gezichtspunt van een grootbankbedrijf, valt het te bezien, of van vakkundige leiding der directie wel kan worden gesproken.

De plaatselijk gevormde zuivere vermogens mogen niet aan de plaats worden onttrokken om elders te worden aangewend. Zelfs zou het aanbeveling verdienen deze te beleggen in plaatselijke obligatie leeningen. b. v. van de autonome regentschappen.

Centralisatie der „Regentschaps“ banken naast handhaving der desa-credietinstellingen is mede in verband met het gedecentraliseerde regeeringsstelsel minder juist te achten.

Het zal van de resultaten van het eerste economisch onderzoek moeten afhangen, of men met het volkscredietwezen terug zal moeten naar den oorspronkelijk geheel gedecentraliseerden vorm, maar dan behoorlijk verlicht, dan wel of men zal moeten voortschrijden naar volledige centralisatie.

Voorloopig zal naar verbetering moeten worden gezocht binnen het bestaande stelsel van afzonderlijke banken naast de Centrale Kas.

Handhaving van de afzonderlijke banken met plaatselijke besturen is noodig.

Tegenwoordig is het niet verstandig om eenvoudig maar om „whisky“ te vragen. Het is even gemakkelijker en veel veiliger om er bij te voegen—

JOHNNIE WALKER

Agenten:

H. Mij. Guntzel & Schumacher

De Centrale Kas blijve als afzonderlijke instantie bestaan, onder de huidige Commissie van Toezicht.

De administrateurs (voorloopig) blijvend in dienst van de Centrale Kas, het overig personeel in dien der banken.

Instelling van een sociaal-economischen „voorlichtingsdienst voor de credietverstrekking“ voorloopig als zelfstandige afdeling van de Centrale Kas, rechtstreeks onder den directeur.

De „Centrale Kas“ alzo gesplitst in twee afdelingen:

a. afdeling Centrale Kas, uitsluitend accountantsbureau en geldcentrale;
b. sociaal-economische afdeling uitsluitend voor sociaal economisch onderzoek en mettertijd-economische voorlichting.

De kosten van het economisch bureau worden evenals de controlekosten over de banken verdeeld. T.z.t. stellen de banken fondsen beschikbaar voor proefleeningen.

De banken stellen zich gedeeltelijk onderling aansprakelijk voor elkaanders verliezen. Verhoging der zuivere vermogens (eventueel).

Aansluiting der banken tot een vereeniging van volkscredietbanken met als doel nauwer contact, waardoor grotere interesse in het credietbedrijf. Geen rechtstreeksche inmenging in de crediet verstrekking.

FUSIE DER PLANTERSBONDEN?

Niet onmogelijk.

Gezien de uitspraken van het bestuur en van den Raad van Advies van den Cultuurbond, die wel eventueel tot eene fusie met den N.I.-Plantersbond genegen waren, doch over enkele punten niet heen konden stappen, zal het mischien verwondering gewekt hebben, dat op de agenda der algemeene leden, vergadering van den Cultuurbond, begin Mei te Malang te houden als punt 7 op de agenda vermeld staat:

„Besprekingen omtrent een mogelijk samengaan met den N.I.-Plantersbond vide de moties der kringen Kalibaroe en Kalisat.“

De moties dezer kringen lieten aan duidelijkheid niets te wenschen over en dwongen den voorzitter, naar men het Soer. Hbl. mededeelde, dit punt op de agenda te plaatsen. De algemeene vergadering is per saldo het orgaan, dat eene bindende uitpraak zal hebben te doen. De voorzitter van den Cultuurbond is van oordeel, dat eene fusie niet tot de onmogelijkheden behoort, en dat deze niet mag worden tegengehouden, indien de leden zich in dien geest zullen uitspreken.

LANDSRUKKERIJ PERSONEELS-MOEILIKHEDEN

Wij hebben geïnformeerd aldus Aneta naar de berichten over de moeilijkheden met het personeel van de Landsrukkerij. De Directeur gaf ons het volgend expose van feiten.

Aangezien de Landsrukkerij een zeventien arbeidsdag handhaaft terwijl andere Gouvernements bedrijven een achturigen hebben, is nagegaan of er bezwaar tegen bestaat ook de Landsrukkerij in de uniforme regeling te betrekken.

Er is een enquête ingesteld bij de plaatselijke drukkerijen. Er zijn berekeningen gemaakt, waardoor vast kwam te staan, dat zonder verhoging van salaris de achturige arbeidsdag kon worden ingevoerd en een goede betaling dan verzekerd bleef. Dit is per 1 Januari gebeurd, nadat het personeel in November, dus geruimen tijd van te voren, was gewaarschuwd.

Dezer dagen vervoegde zich een deputatie bij den Directeur van de Landsrukkerij om de bezwaren van enkele afdelingen naar voren te brengen. De Directeur heeft nogmaals herhaald wat hij reeds in November had verteld en verklaard dat er niets aan te doen was.

Hij heeft echter toegezegd het verslag van het onderhoud te zullen toezenden aan den Directeur van de Gouvernements bedrijven. Een der deelnemers van de conferentie, die dreigde met consequenties, heeft hij uitdrukkelijk gewaarschuwd. Verdere conflicten hebben zich niet voorgedaan. De Directeur der Landsrukkerij wacht alleen nog op G.B. om het resultaat definitief aan het personeel te kunnen mededeelen. Zonder eenig gemopper is echter de overgang van den zeven-naar den achturigen werkdag niet voorbijgegaan.

MOLUKSCH POLITIEK VERBOND.

De werkloosheid

Zondagochtend, 6 Maart, hield het Moluksch Politiek Verbond, afd. Batavia een Algemeene ledenvergadering in het Logegebouw.

Aanwezig waren ruim 40 leden, w.o. enkele dames, terwijl het H.B. vertegenwoordigd was o.a. door dr. Tehupeiry en Apituley, het Volksraadslid.

Iets over elfen opende de Afd. Voorzitter, de heer Pattiwael van Westerloo de vergadering met dankzegging voor de groote opkomst.

Nadat de notulen van de vorige vergadering waren goedgekeurd, werden de punten van de Agenda afgewerkt.

Komende bij het verslag van den Penningmeester, ontstond een debat tusschen den Voorzitter en den heer Pattiwael, die met klem betoogde om in deze tijden goed op de financiën te letten, die beter bestemd kunnen worden tot steun aan de werklozen.

De heer Dias gaf een verslag van zijn laatste bezoek in een kampong te Mr. Cornelis, hoe daar diep in de kampong veel ellende heerscht, geheel onbekend aan de groote wereld. Doch dank zij de medewerking van de H.B.-leden. Dr. Tehupeiry en Apituley, die steeds bereid zijn de werklozen te helpen, is reeds veel leed verzacht.

Na deze opsomming deed de voorzitter een beroep op de leden om het comité te steunen met bijdragen, om het groote leed onder de Amboneesche werklozen dragelijker te maken.

Tot slot deelde de voorzitter nog mede, dat waarschijnlijk in Juni a.s. een Moluksche feestavond wordt gegeven met medewerking van andere Politieke vereenigingen, zoodaende V.C., I.E.V., C.S.P., P.E.B. e.a., waartoe reeds voorbesprekingen werden gehouden en waarvan de opbrengsten bate komt van de werklozen.

EEN HUWELIJKSTRAGEDIE

Voor den raad van justitie te Soerabaja stond terecht C.J. van H. koopman te Djember, er van beschuldigd, dat hij zijn gewezen echtgenote en de kinderen, aan haar bij de echtscheiding toegewezen, in hulpeloozen toestand heeft gebracht, door het nietuitbetalen van de bedragen, waartoe hij verplicht was.

Verdediger, mr. Van West, betoogde, dat het verzuken van een verplichting voortvloeiend uit een civiel-rechtelijk vonnis, nooit een crimineel-rechtelijk verrijp kan uitmaken; deze exceptie werd echter verworpen.

Beklaagde beweerde niet in staat te zijn, de gelden te betalen; langer dan twee jaar heeft hij aan zijn verplichtingen voldaan, maar toen hij hoorde, dat hij vermindering van salaris zou krijgen, en hoopte op het punt stond, te trouwen, achtte hij het beter, zijn betrekking te verlaten en naar Djember te gaan, waar zijn aanstaande vrouw een zaak had.

Als getuige werd de gescheiden echtgenote gehoord, die beweerde, dat mijnheer door het inhouden der gelden haar wilde dwingen, de kinderen aan hem terug te geven.

De officier rekende voor, dat beklagde wel kon, maar niet wilde betalen aan zijn gescheiden echtgenote en de kinderen.

Spreeker meende in zijn requisitoir, dat een strenge straf noodzakelijk was, en vorderde vier maanden gevangenisstraf.

Pleiter geloofde, dat men niet met een stafbaar feit te maken heeft, en bovendien, dat de gescheiden echtgenote wel in verlegenheid, maar niet in een hulplozen toestand is gebracht door het gedrag van beklagde.

Pleiter was van oordeel, dat beklagde behoorde te worden vrijgesproken; ook ontslag van rechtsvervolg zou mogelijk zijn. Voorts riep pleiter de clementie van den raad in. (Ind. Ct.).

Ir. SOEKARNO IN DE JOURNALISTIEK

Volgens het te Bandoeng verschijnende Soendancesche dagblad Sipatahoenan zal Ir. Soekarno, die momenteel in Oost Java verkeert, bij terugkomst te Bandoeng een weekblad uitgeven. Het „blad“ zal Soeloh Indonesia, moeda heeten.